

6
69

LACARA

UL XVIII
. 714
BRUARIE 1969

actualitatea

tinerețe fără bătrânețe...

Victor Eftimiu nu este numele unui scriitor, Victor Eftimiu nu este pseudonimul unui mare maestru al literelor românești, Victor Eftimiu este simbolul unei Instituții de cultură care de șaiseci de ani fecundează spiritualitatea noastră cu cele mai alese simțăminte și profunde gânduri.

Există, uneori, între oameni, o alesătură care, când se produce, ține de miracol. Primele litere pe care le-am citit — dincolo de abecedar — au fost pe pagina unui basm de-al lui, cea dintâi piesă pe care am văzut-o, fermecat și intrat într-o lume de feerie pe care n-am mai părăsit-o, a fost «Înșir-te mărgărite» și am învățat a ține minte versuri silabisind «Cocoșul negru». Opera acestui fericit bard, fascinantă și veșnic tânără, n-a ocolit nici o specie literară, semnătura lui adăugând un coeficient de originalitate tuturor formelor de expresie: rondelului grațios, sonetului marmorean, satirei acerbe, baladelor generoase, epigramei acide, cîntecelor de dragoste și de pahar, romanelor de psihologie delicată, poveștilor de anticipație îndrăzneță, memoriilor captivante, aforismelor surprinzătoare și înțelepte, comediei explozive, dramelor autentice și răscolitoare, tragediilor nobile.

Putea face un singur om, într-o singură viață, atât și atîtea?

Fără îndoială, nu. De aceea mă cugetam eu: Victor Eftimiu nu este numele unui scriitor, nici pseudonimul unui mare meșter, ci simbolul unei instituții de cultură. Și totuși, printr-o a doua mare și miraculoasă alesă-

tură a destinului, am avut nesperata cinste și fericire să cunosc OMUL. Rar se întîlesc într-o singură ființă atîtea daruri de bunătațe, generozitate, umor, înțelepciune, fantezie inepuizabilă și eternă tinerețe. De aceea, acum cînd aflu, printr-o indiscreție, că Victor Eftimiu împlinește optzeci de ani, nu pot să cred și mă înscriu în fals: Victor Eftimiu nu împlinește opt decenii de viață și șase de scris, Victor Eftimiu împlinește sarcina de permanență a unui popor care și-a exprimat, prin glasul menestrelului, bardului și tribunului, cele mai puternice aspirații de mai bine, cele mai cutezătoare potențe, nebriuite de cea mai adîncă încredere nezdruincinată și etern vie în puterile OMULUI.

La aniversarea glorioasă a Poetului, glasul diacului se smerește, încălță pedala surdinei și șoptește intimidat: La mulți ani!

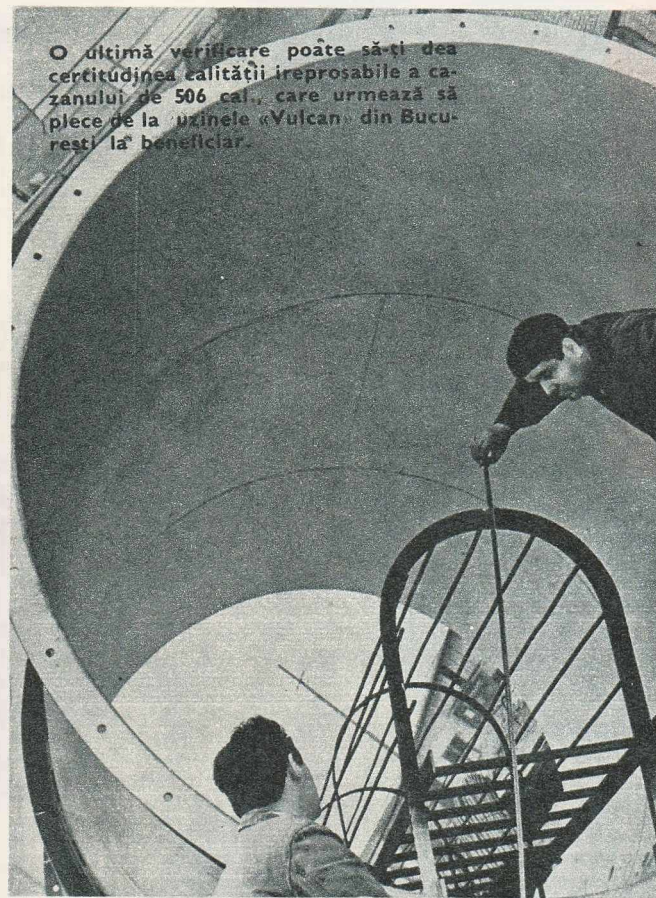
Aurel BARANGA

SPORT

panțuru

La Cervinia, acolo unde Italia privește cel mai de aproape Franța, cu care împarte ceea ce natura a creat monolitic, în munții pe care-i vede pentru prima oară, Ion Panțuru a cucerit locul al doilea în ierarhia continentului nostru la bob de două persoane!

Acest băiat, plecat de pe Valea Prahovei, de la Comarnic, acolo unde muntele nu este încă munte și șesul a rămas în urmă, a ajuns la Sinaia, adevărată stațiune montană, pusă sub pecetea, coclită acum, a unei reședințe regale de vară și a unui tripou cu ștaif, numit cazinou, unde și-a găsit un modest loc de muncă. Pe acea

O ultimă verificare poate să-ți dea certitudinea calității ireproșabile a cazanului de 506 cal., care urmează să plece de la uzinele «Vulcan» din București la beneficiar.

vreme Sinaia mai deținea un loc de atracție, șerpuiind printre brazii înalți pînă mai jos de popicarie. Era pîrtia de bob consacrată de Papană, Budișteanu și Frim, era poate visul de copil al lui Panțuru.

Acum, pentru a doua oară, Panțuru, marele nostru campion, șoferul sinăian, iubit în acest oraș cum n-a mai fost altcineva pînă la el, a atacat coroana de aur a celor mai isușiți coborîtori cu bobul. Știu că mulți vor strîmbe din nas pentru că Panțuru nu a fost «decît» al doilea, că au primit vestea cu un zîmbet contrafăcut, pentru că una este să poți spune mai departe «SINTEM campioni europeni» și alta să zici «Panțuru nu s-a clasat DECÎT AL DOILEA».

Muncind pînă ce roșăturile palmelor aveau să devină dure bătă-turi, gîndind mai mult decît se putea antrena pentru marea zi a confruntărilor, alegîndu-și cu cea mai gîngășă grijă partenerul, pe maistrul Dumitru Foçșeneanu din Izvorul sinăian, Panțuru a ajuns la Cervinia cu cîteva zile înaintea întrecerii, ca invitat al unui mare campion al fair-play-ului, italianul Monti. Doar cîteva zile pentru a deveni campion european i-au fost neindestulătoare omului nostru care i-a făcut pe toți ceilalți să tremure, stabilind, cu fiecare nouă coborîre a sa, cîte un record al pîrtiei!

Sorții, cu totul nefavorabili (al 2-lea în manșa I, fără o trasă corectă — cel dinaintea lui avea să se răstoarne — și apoi penultimul — cînd căldura și zguduirile suportate de pîrtie aveau s-o degradeze în bună măsură) i-au fost poate principalii adversari. Și totuși, Panțuru s-a menținut în frunte după prima zi, cedînd

apoi, de puțin, unui prestigios echipaj austriac care i-a determinat pe cei mai buni italieni să se «rezerve» pentru mondialele din S.U.A. (după cum se știe, țaragzad n-a prezentat la Cervinia echipajele I și II, ca și R.F. a Germaniei, de altfel).

Eu l-am văzut, nu o dată, pe Panțuru coborînd. Vă spun că de fiecare dată cînd acest erou al sportului pornea pe tirbușonul de gheață al pîrtiilor, mă urmărea o singură grijă: să-l văd ajuns la sosire nevătămat. Pentru că omul acesta — și nu știu dacă toți cei care urmăresc fenomenul sportiv o înțeleg la fel de clar — își riscă, de fapt, cu fiecare coborîre, nu o gleznă, ca la fotbal, ori un eșec de eleganță, ca la scrimă, ci însăși integritatea sa vitală, ca și pe cea a partenerului. În mîinile sale stau două vieți și el le stăpînește, în acele secunde, destinele.

Lată de ce îl admir și-l recomand dragostei tuturor pe Ion Panțuru al nostru, care nu este nici fecior de bani gata, nici proprietar de ski-lifturi ori pilot de elită din familii cu așa-zis «sînge-albastru», ca mai toți adversarii săi, ci un șofer îndemînic, un pui de șoim carpatin, un băiat dintr-o bucată, de pe meleagurile noastre, care ne dăruiește tuturor, prin curajul și îndemînarea sa, sentimentul plural al unor satisfacții pe care el le cucerește în luptă dreaptă cu bobul său minunat, bolid șerpuiind pe traseele pîrtiilor înghețate ca moartea.

Să-l salutăm, deci, nu numai pentru că s-a încununat cu argint la Cervinia ci, mai ales, fiindcă a ajuns din nou la sosire, dovedindu-se mai dibaci decît RISCUL!

Em. VALERIU

cifrele unei dezvoltări dinamice, creatoare

România socialistă a înreg în ultimii trei ani un spor populație de aproape 800 000 cutoitori; la sfîrșitul anului țara noastră număra, potrivit statisticilor, 19 880 000 locuitori. Forțele productive create de acestui potențial uman, put suda pe toate planurile, au tribuit nemijlocit la îndeplinirea succes a obiectivelor planului de stat pe 1968, oferind, realizările lor, un stimul bază temeinică pentru înfrățirea substanțială în 1969 — cel patrulea an al cincinalului.

Cifrele cuprinse în comunicatul cu privire la îndeplinirea planului de stat pe 1968 sînt elocvente; ele reflectă gestiv voința fermă, unanimă care clasa muncitoare, țărăni și intelectualitatea, toți oamenii muncii din patria noastră, deosebire de naționalitate, au pus în viață programul elaborat de Congresul al IX-lea și măsurile stabilite de Conferința Națională a Partidului Comunist Român. Un element fundamental al celui de-al cincilea cincinal este acela că sarcinile planului de stat pe 1968 s-au îndeplinit cu succes. Productivitatea muncii în toate ramurile economiei a crescut și s-a îmbunătățit, lărgind baza materială a vităților social-culturale și serviciilor pentru populație.

Un plus de producție de peste 1 000 000 000 lei s-a obținut în îndeplinirea planului de producție globale (inclusiv și în domeniul construcțiilor) față de planul din 1968 în proporție de 100,4% în industrie. Cu intrarea în funcțiune a unei număr de aproape 200 de capacități și obiective importante de producție, forța industrială a țării noastre a crescut simțitor. Ritmul înalte, investițiile substanțiale în optimizarea proceselor tehnologice au exercitat și în 1968 influență hotărîtoare în ridicarea nivelului tehnic și producției de produse de înaltă calitate al tuturor ramurilor economiei naționale.

În ciuda condițiilor nefavorabile datorate secetei, producția agricolă din 1968 a acoperit voiele de consum ale populației și industriei. Investițiile pentru lărgirea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii au fost în 1968 cu 13,9% mai mari decît în 1967, adică în valoare de 6,8 miliarde lei. Volumul total al transporturilor și telecomunicațiilor a fost în 1968 cu 100,3% mai mare decît în 1967, adică în valoare de 100,3% a fost realizat planul de transporturi și telecomunicații ajungîndu-se ca tracțiunea diesel și electrică să reprezinte 68% din volumul total al transporturilor. În comparație cu anul 1967, producția de construcții-montaj s-a sporit cu 13,2%, volumul investițiilor în construcții fiind anterior de 58,1 miliarde lei. Circulația mărfurilor a înregistrat un spor de 297 milioane lei pe plan și s-au obținut vânzări în valoare de 84,2 miliarde lei. Comerțul exterior a avut un ritm anual de creștere de 11,8%

F

Prezentarea
grafică
Vasile
OLAC

COPERTA NOASTRĂ

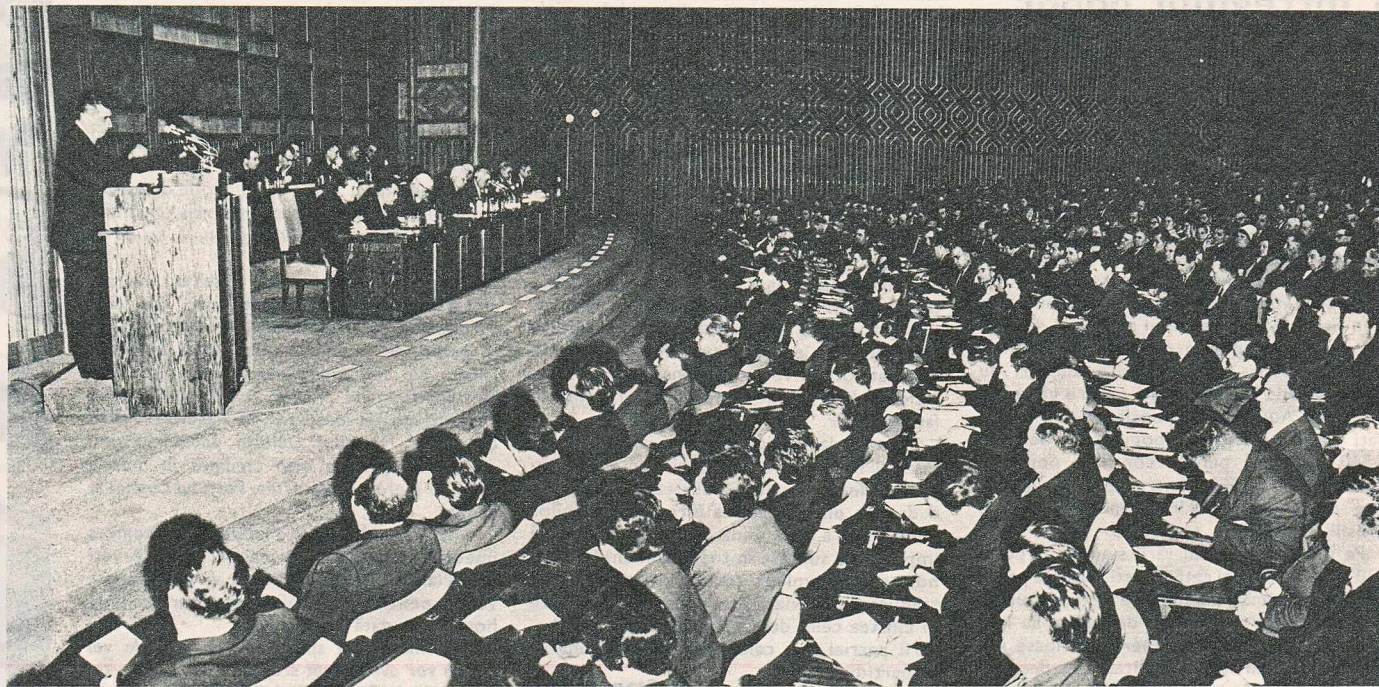
Pe platourile lumii, în plină iarnă. Actrița Michèle Mercier se pregătește s-o înfrunte.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

PLENARA CONSILIULUI UNIUNII NAȚIONALE A COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE

În zilele de 27 și 28 ianuarie au avut loc lucrările plenarei Consiliului Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție care a analizat pe larg activitatea desfășurată de uniunile cooperatiste în cei aproape doi ani care au trecut de la constituirea lor, rezultatele obținute în întărirea economică și organizatorică a cooperativelor, aportul agriculturii cooperatiste la dezvoltarea economiei naționale și sarcinile care revin pentru îndeplinirea și depășirea planului pe anul 1969. În fotografie: aspect de la lucrările plenarei, în timpul expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu.

expresia ridicării nivelului de trai material și cultural o constituie creșterea venitului național și a fondului de consum, respectiv cu 7 și 6% față de 1967 și respectiv cu 26,2 și 23% față de 1965.

Cu aproape 31 miliarde lei (sau 3 miliarde mai mult decât în 1967) au sporit cheltuielile culturale în 1968.

Toate aceste cifre și multe altele la fel de impresionante, pe care le redă Comunicatul, atestă că o dată trăsăturile esențiale constante ale dezvoltării economiei românești și aduc mărirea dinamismului și ritmului înșiruit cu care întregul nostru popor urmează politica partidului, dă viață măsurilor menite să ducă România socialistă pe calea nouă de civilizație și progres.

Bucur DAMIAN

Un factor mobilizator

Au început adunările generale ale salariaților din întreprinderi, o expresie a participării active a clasei muncitoare la conducerea activității economice.

«Aceste adunări generale, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezintă un instrument minunat; dacă vom ști să-l folosim vom asigura mobilizarea largă a tuturor salariaților la perfecționarea noului din întreprinderi, la îndeplinirea planului. Trebuie să știm că aceste adunări să reprezinte nu numai o manifestare general-democratică, ci și o formă de participare activă a

clasei muncitoare la conducerea întregii activități economice».

Cu acest prilej, comitetele de direcție pun în dezbateri bilanțul activității economice și financiare a întreprinderilor și unităților economice pe anul 1968 și sarcinile de plan pe anul 1969, precum și măsurile de ordin tehnic și organizatoric, menite să asigure realizarea lor exemplară. Adunările se desfășoară în lumina sarcinilor de mare însemnătate subliniate la Plenara C.C. al P.C.R. și sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie 1968, care au concentrat atenția tuturor oamenilor muncii asupra unui complex de obiective economice de prim ordin. De asemenea, adunările vor defini și aproba angajamentele fiecărui colectiv de întreprindere, în amănunțime pe țară între organizațiile județene de partid, pentru depășirea planului de dezvoltare a economiei naționale pe anul 1969.

Important este ca ministerele și instituțiile centrale de resort să se pregătească temeinic și să asigure desfășurarea lor în condiții cât mai bune, astfel ca scopul lor să fie pe deplin atins. Trăsătura dominantă a adunărilor generale ale salariaților trebuie să fie profundul lor caracter de lucru, examinarea competentă și exigentă, în spirit critic, a problemelor majore pe care le ridică activitatea economică și socială din fiecare întreprindere și organizație economică. Adunările demonstrează încă o dată hotărârea fermă a întregului popor de a munci fără preget pentru a contribui cu toate puterile, în anul celei de-a 25-a aniversări a eliberării și al celui de-al X-lea Congres al partidului, la dezvoltarea patriei noastre.

B. DUMITRU

Curtea româniei pe... 70 000 metri pătrați

În vecinătatea Casei Științei, la pavilionul unde funcționează de obicei marile expoziții, s-a deschis un amplu șantier. De pe dinafară nu i se bănuiesc adevăratele dimensiuni; capătă contur abia când încerci să le recompuți în atelierul de proiectare, dirijat de arh. H. Novac. Piese scrise și desenate, pe care le elaborează acest sector al Comerțului, ne-au ajutat să alcătuim pentru dvs. — cu anticipație — un tur de orizont al României socialiste, sintetizând tot ce a săvârșit reprezentativul nostru timp de 25 de ani de la eliberarea patriei. Plimbarea la care vă invităm va putea începe aievea în sărbătoarea zilei de 23 August, când se va inaugura Expoziția Realizărilor Economice Naționale — ediția 1969. Spațiul rezervat exponatelor se desfășoară pe aproximativ 70 000 metri pătrați (dintre care 35 000 mp în pavilioane). Amploarea pe deplin justificată a viitoarei expoziții reiese, printre altele, dacă o comparăm cu cea dinții ediție — 1964 — când spațiul expozițional a totalizat doar 37 500 mp (dintre care 19 000 mp în pavilioane). Dintr-o simplă comparație rezultă așadar cifre duble.

Industria extractivă, energetică, prelucrare, chimică, transporturi construcții, agricultura, bunurile de consum vor fi bogat reprezentate. Prezența pe viu ori ingenios sugerată a noilor instalații de foraj — F-200 și F-125 — bazinele miniere sau centrele de exploatare și pre-

lucrare a țiteiului, marile șantiere hidroenergetice ale țării, o gară adevărată, cu trenuri de călători și marfă — produse ale fabricii arădene — iată numai câteva dintre numeroasele exponate lângă care veți fi tentați să zăboviți. Într-o zonă separată se grupează realizările din domeniile științei, învățămîntului, artei, culturii, sănătății, sportului și turismului.

Noutățile cu care vă veți întâlni la ediția 1969 a Expoziției Realizărilor Economice Naționale sînt, printre multe altele: pasajul subteran pentru pietoni, care face trecerea de la expoziție spre Parcul Herăstrău, piața-vestibul de la intrare, puncte comerciale cu mărfuri în exclusivitate, prezentări nocturne cu iluminat festiv, parade ale modei, felurite spectacole distractive.

Viorica GHEORGHE

INTERVIU

sesiune rodnică

Recent, s-au încheiat lucrările celei de-a IX-a sesiuni științifice a Institutului de cercetări metalurgice. Ne-am adresat cu această ocazie tovarășului Iosif TRIPȘA, decanul Facultății de metalurgie, pentru a afla câteva din problemele dezbătute în cadrul acestei prestigioase reuniuni științifice.

— Sîntem informați că participarea la actuala sesiune a Institutului a fost mai numeroasă și mai semnificativă decît oricînd.

— Am fost onorați cu prezența unor specialiști cu renume atît din țară cît și din străinătate. Enumăr printre invitații noștri

pe reprezentanții de seamă ai universităților noastre: Suzana Gi-dea, Aurel Domșa și Ion Drăgan, pe prorectorul facultății timișorene, Aurel Manu, precum și o serie de specialiști din cadrul combinatelor de la Reșița, Hunedoara, Galați, Cîmpia Turzii, Alba-Iulia. Comunicări interesante au prezentat Karl Löhberg, decanul Facultății de metalurgie din Charlottenburg (Berlinul de vest), acad. Ferenc Verö (R.P. Ungară), prof. dr. S. Eckstein, șeful catedrei de siderurgie de la Freiberg (R.D.G.), prof. S. Elliott de la Institutul de tehnologie din Massachusetts, profesori și specialiști din U.R.S.S., Elveția, Italia, Bulgaria.

— Prin ce s-ar putea caracteriza sintetic sesiunea?

— Printr-un înalt nivel al comunicărilor, prin încercarea de a elabora metode și căi de punere în practică a celor mai noi descoperiri în metalurgie. Trebuie spus că participarea românească în cadrul dezbaterilor a fost fructuoasă și apreciată. Amintesc printre temele de importanță majoră: reducerea consumului de coals în furnale, noile mărci de oțeluri, obținerea unor noi aliaje etc.

— O ultimă întrebare: care este impresia lăsată de Institutul nostru oaspeților străini?

— Excelentă. S-a remarcat dotarea sa tehnică corespunzătoare (microscopul electronic, microsonda etc.), precum și organizarea sa eficientă. Urmarea: contacte și legături sporite cu o serie întregă de universități și institute similare din străinătate. Institutul nostru își propune să mărească considerabil sfera cercetărilor, întîmpinînd marele eveniment al vieții noastre publice, alegerile din 2 martie, cu noi succese în activitatea științifică și pedagogică.

ÎNTREAGA ȚARĂ PENTRU ALEGERILE

efervescenta creatoare a întregului popor

Acum când intrăm în cea de-a doua lună de desfășurare a campaniei electorale să facem un mic bilanț al manifestărilor și acțiunilor care au avut loc în ianuarie. Precum se știe, evenimentul central l-au constituit propunerile de candidați ai Frontului Unității Socialiste pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare ce vor avea loc la 2 martie 1969. Intr-o atmosferă de puternic elan patriotic, sub semnul adeziunii depline a întregului popor la politica partidului și statului nostru, în însuflețite adunări au fost propuși: 465 candidați pentru alegerile în Marea Adunare Națională; 8 188 candidați pentru consiliile populare județene; 7 360 candidați pentru consiliile populare municipale; 12 583, pentru consiliile populare orașenești; 136 938 candidați pentru consiliile populare comunale.

Pe întreg cuprinsul țării s-au ținut peste 130 000 de adunări cetățenești la care a participat aproximativ jumătate din populația țării. Aproape o jumătate de milion au luat cuvântul, au făcut propuneri judicioase, au înfățișat realizările din localitățile respective, expresie a grijii partidului și statului pentru dezvoltarea și înflorirea multilaterală a tuturor orașelor și satelor patriei noastre.

Cu tot laconismul lor aceste cifre vorbesc de la sine despre antrenarea masivă a cetățenilor la pregătirea efectivă a alegerilor; democrația noastră socialistă asigură fiecărui cetățean al țării, indiferent de naționalitate, drepturi largi în ce privește participarea activă la viața politică, de stat și obștească a țării.

Așadar, jumătate din cetățenii țării (să nu uităm că au participat la adunări doar cei ce au împlinit 18 ani) au decis cine să fie candidat în alegerile de la 2 martie, cine să reprezinte interesele cetățenilor în forul suprem al puterii de stat — Marea Adunare Națională, și în organele locale — Consiliile populare județene, municipale, orașenești și comunale. Printre cei ce au primit înalta cinste de a candida în numele poporului sînt cei mai activi muncitori, țărani, intelectuali, activiști de partid și de stat, repre-

zentanți de prestigiu ai poporului român și ai naționalităților conlocuitoare, oameni înconjurați de stima și prețuirea cetățenilor. Întruchipînd, prin calitățile și aptitudinile lor, trăsăturile proprii militantului social, omului de stat de tip nou, strîns legat de mase, însuflețit de fierbinte dragoste de patrie, candidații Frontului Unității Socialiste se caracterizează prin înalta lor principialitate, prin devotamentul față de cauza socialismului, prin pricepere gospodărească, nestrămutată fidelitate față de politica marxist-leninistă a partidului.

Activitatea politică deosebit de bogată și diversă, desfășurată în acest timp în întreaga țară, a mai cuprins și numeroase alte manifestări. În listele electorale au fost înscrise peste 12 milioane de alegători, urmînd ca de săptămîna viitoare fiecare cetățean să-și exercite una din îndatoririle sale patriotice: verificarea înscrierii în liste, astfel ca la 2 martie să se poată prezenta în fața urnelor.

Pe agenda zilnică a lunii ianuarie s-au înscris numeroase realizări de seamă în producție, în activitatea obștească, dovedind o dată în plus hotărîrea fermă a oamenilor muncii de a întîmpina alegerile cu noi și importante succese în toate domeniile vieții noastre economice și social-culturale, pentru traducerea în viață a angajamentelor luate în cinstea celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei și a celui de-al X-lea Congres al partidului.

Stan VLAD

toată încrederea marelui constructor

Interviu cu Dinu CERNESCU
regizor la Teatrul Giulești

— Dubla dvs. calitate — aceea profesională, de om de teatru, alăturată celei civice, de alegător — îmi determină o primă întrebare, la care vă rog să-mi răspundeți:

Votul, opțiunea pe care sînteți chemat să

o faceți la 2 martie se rezumă la o manifestare de voință concretizată doar în introducerea unui buletin în urnă, sau gestul acesta îl completați, îl împliniți, cu niște realizări de meserie?

— *Mi-am gîndit, totdeauna, activitatea mea profesională ca o activitate cetățenească, deci cu miez politic. Reușita spectacolelor mele — socot — marca, într-un fel, o contribuție adusă muncii puse în slujba culturii naționale. Zilnic, caut să-mi pun în acord munca mea de teatru cu drumul străbătut, ceas de ceas, de întreaga țară. Văd o semnificație deosebită în credința că fiecare spectacol nou constituie o treaptă către o cultură națională solidă și strălucitoare.*

Superficial privind, poate părea că nu este nici o legătură între recentul meu spectacol cu piesa «Meșterul Manole» de Lucian Blaga și gestul de a-mi introduce votul în urnă. Totuși, ele sînt indisolubil legate. Manole a fost pentru mine marele constructor, marea credință într-un ideal; iar, la 2 martie, votînd candidații Frontului Unității Socialiste, îmi voi afirma propria mea credință în marele ideal, în marele constructor, Partidul Comunist Român.

— Dacă «Meșterul Manole» a premers imediat momentul 2 martie, prin ce veți materializa ulterior, prin ce vă veți repeta votul pentru o continuă susținere a unei hotărîri o dată afirmate?

— *Următoarele spectacole pe care le voi monta vor avea drept scop să cristalizeze, tot mai mult, la Teatrul Giulești, ideea de colectiv strîns unit în jurul unui om de teatru, prefigurînd, în felul acesta, tot mai precis, noțiunea de ansamblu artistic perfect sudat, de ansamblu capabil să răspundă la cel mai înalt nivel comandamentului social. Acest deziderat este o condiție obligatorie a oricărei culturi teatrale elevate. Repet, făcînd cultură, socot că fac politică. Iată de ce vreau să o fac cît mai bine. Și, țin să adaug, numai făcînd cultură cu exigență, făcînd teatru cu exigență, pot răspunde recunoscător poporului din care fac parte, poporului și conducătorilor săi, pe care a știut și știe să și-i aleagă, poporului și conducătorilor săi, cărora, eu și colegii mei — toți profesioniștii artei — le sîntem datori pentru ceea ce ne-au acordat: un climat de atenție și posibilități materiale favorabile dezvoltării aptitudinilor și visurilor noastre de creație.*

Nelu ÎONESCU

premiere industriale

Anul 1968 a cunoscut importante premiere industriale pentru construcția de mașini. Iată de tractor U-400, instalația de foraj care a primit medalia de aur la Tîrgul Național de la Brno, strungul S.N. cu program, cargoul mineralier de 12 t, autoturismul Dacia-1100, piesele grele hidroagregate de la Porțile de Fier prin gabaritul și complexitatea lor se la nivelul celor mai avansate produse specialitate.

Remarcabil e faptul că în perioada 1967-1968 ritmul mediu anual de creștere a producției a fost de 16,1%, față de 13,1% precum în cincinal. Rezultatele anului 1968 se caracterizează deosebit de bine. Surplusul de pro-

CANDIDAȚII AI FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE

EROISM
ȘI
MODESTIE

Prin ce a reușit, în primul rînd, Eroul Muncii Socialiste DUMITRU GH. DUMITRU să antreneze oamenii care au modificat înfățișarea fostei ferme Lespezi? Prin abnegația sau prin modestia lui? Remarcîndu-i ambele calități, răspunsul exact este acela că a fost și

rămîne un ostaș disciplinat al partidului, unul dintre nenumărații traducători în viață ai sarcinilor privind construcția economică.

În aceasta constă «secretul» fostului muncitor metalurgist, care în anul 1948 a fost numit directorul unei nou-înființate ferme agricole de stat, cu un patrimoniu format dintr-o pereche de boi, una de cai, un tractor defect, cîteva orătănii și un purcel, la 8 350 hectare de teren, din care 8 000 ha... bălți, păduri și stufărișuri. Prin eroism cotidian, au construit în doi ani, el și ei, un zid în calea apelor de 44 km lungime (cu «tehnică» acelor ani de greu început: căruțe și lopeți), descînd, defrișînd și desțelenînd mîile de hectare de pămînt. Cu modestia lui și-a apropiat directorul-muncitor pe muncitorii-stăpîni, care pîndeau nivelul apelor noaptea cu felinarele și astupau imediat unde se surpau digurile, ori își riscau viața trecînd întregul avut peste gheața brațului Borcea, atunci, în primii ani, cînd Dunărea mai avea încă dreptul să-i învingă. Prin eroism și modestie au ajuns, directorul și muncitorii lui, tipuri din romane și

nuvele, atît de direct inspirate din viața lor, încît numele pe care l-au dat scriitorii personajelor le-a devenit «polocru».

În prezent, I.A.S.-Pietroiu a devenit o unitate model a agriculturii noastre socialiste. Copilul de plugar dijmaș din Ilfov s-a legat de locurile dinspre Dunăre ale județului Ialomița, de sătenii lor, ajutîndu-i și fiind ajutat. Așa că, atunci cînd l-au ales să-i reprezinte în actuala legislatură a Marii Adunări Naționale, cetățenii n-au făcut decît să consacre o activitate cetățenească începută cu mulți ani înainte. Iar faptul repropunerii sale drept candidat în viitoarele alegeri nu înseamnă decît recunoașterea îndeplinirii cu cinste a mandatului.

SÎRGUINȚĂ
ȘI
PASIUNE

Pe diploma de licențiat al Facultății de medicină din Cluj, înmînată în anul 1944 absolventului în vîrstă de 24 de ani MAROS TIBOR, scria: «A terminat cu sîlînță meritori și cuvenită sîrguință cursul de medicină universitară...»

În anul 1964, Academia Republicii Socialiste România acorda premiul «Victor Babeș» tratatului «Interrelațiile visceroviscerale și neuroviscerale ale ficatului». Autor: profesor universitar doctor-docent Maros Tibor.

Doă momente din biografia unui om de știință, legate între ele prin munca asiduă desfășurată între coordonatele principale ale caracterului candidatului propus în circumscripția electorală nr. 12 Tg. Mureș, pentru alegerile de deputați în Consiliul popular județean Mureș.

Colectivul condus de acest neobosit cercetător a studiat 16 ani problema, de mare actualitate în medicină, a refacerii țesutului hepatic. Rezultatul îl constituie stabilirea posibilităților de stimulare a regenerării hepatice cu ajutorul oxigenului introdus în cavitatea peritoneală. Concluziile acestor cercetări au stîrnit interes și peste hotare, fiind prezentate la Congresul internațional de medicină ținut la Montecatini-Terme (Italia).

Savantul al cărui program zilnic de studiu

E PREGĂTEȘTE E LA 2 MARTIE

te cu aproximativ 3 miliarde lei nevăzută pentru anul 1968.

Industria construcțiilor de mașini și cele planificate în perioada 1960-1965. Este urmează să fie date în funcțiune apacității și obiective noi.

Emenea dintre cele 950 produse noi, vor asimila în acest an, menționăm reasimilării familiei de tractoare de chiparea cu comandă-program a strunirusei SC-1250, asimilarea echipamentelor energetic pentru Porțile de Fier și termoaгреgatele de 3000 MW, icarea tipurilor de vagoane și de automobile, sporirea tipurilor liniilor complexe industria chimică și prelucrarea țitei-

ografie: o ultimă verificare la un mare tractoare românești.

o dezvoltare fără precedent

Când știi că eforturile tale sînt acordate cu eforturile întregii națiuni în scopul înfloririi patriei, indiferent de vîrstă, încerci un sentiment de mare responsabilitate socială. Și în aceste zile, cînd țara se pregătește de alegeri, acesta se amplifică, capătă noi sensuri.

Pentru mine Frontul Unității Socialiste, care înmănușează într-un organism de larg democratism, sub conducerea Partidului Comunist Român, toate forțele oamenilor muncii români și ai naționalităților conlocuitoare, definește o sumă de realități sociale și politice ale procesului revoluționar prin care trece România. În cadrul acestui proces, învățămîntul de toate gradele cunoaște o dezvoltare fără precedent. În instituturile de învățămînt superior, din cele 16 centre universitare, se pregătesc să devină specialiști cu o înaltă calificare, intelectuali cu un larg orizont, peste 120 000 de studenți. Dintre aceștia aproape 70% beneficiază de burse, iar la dispoziția tuturor stau biblioteci și laboratoare bine dotate, cîmine, cantine, terenuri de sport, cluburi și case de cultură.

Noi, cadrele didactice tinere, beneficiem de posibilități multiple de dezvoltare, de perfecționare. Avem zi de zi în mijlocul nostru mari profesori care ne îndrumă, care ne împărtășesc din cunoștințele și experiența lor cu aceeași dragoste cu care o fac de ani și ani de zile. Avem posibilitatea să ne ridicăm calificarea prin obținerea titlurilor științifice, să participăm la cele mai importante dezbateri, reuniuni sau colocvii interne și internaționale. Recentele măsuri privind sporirea salariului celor care lucrează în învățămînt sînt, pe de o parte, stimulent în munca noastră, iar pe de altă parte, o dovadă grăitoare a dragostei și grijii cu care partidul și statul înconjoară corpul profesoral.

Asistent univ. Eugen MARINESCU

buldozerele desenează o nouă hartă

Meseria noastră e să modificăm geografia. Geografia fizică, la propriu, concret, sesizabil. Stația de utilaje pentru construcții terasiere asigură întreprinderii de lucrări hidrotehnice speciale, de care aparține,

agregate de mare putere pentru lucrările de regularizare a cursului apelor.

În ultima perioadă de timp, mecanizatorii noștri au lucrat la construcția barajelor și stațiilor de alimentare cu apă industrială de la Cernica, Suceava, Paltinul, din Valea Jiului. O lucrare de mare amploare, intrată în faza finală, este devierea Jiului în zona Rovinari, pentru eliberarea bazinului carbonifer și protejarea — prin baraj — a minei fără galerii, mină de exploatare la suprafață a cărbunelui. Participînd la amenajarea salbei de lacuri Străulești-Floreasca-Pantelimon (prin construcții de ecluze, baraje), ne mîndrim că vom contribui și la modificarea unui alt factor natural, clima Bucureștiului.

Stația noastră este dotată, în principal, cu utilaje românești. Sînt satisfăcut să pot menționa calitățile deosebite ale tractoarelor de 130 CP fabricate la Brașov, excavatoarelor de 0,5 mc produse la uzinele «Progresul»-Brăila ș.a. Ne-am propus ca în anul 1969 să urmărim exploatarea cît mai eficientă a acestora, să efectuăm cu aceleași agregate un volum sporit de lucrări.

Dorim ca prin aceasta să fim la înălțimea etapei actuale din construcția economică a țării noastre și la înălțimea evenimentelor politice ale anului: alegerile de deputați, a 25-a aniversare a eliberării patriei, pregătirea Congresului X al P.C.R.

Personal, ca cetățean de naționalitate germană, îmi exprim satisfacția pentru preocuparea continuă a partidului de a crea forme organizatorice tot mai perfectionate, care să reflecte acea realitate vie a societății noastre — participarea întregului popor la edificarea noii orînduirii. Crearea consiliilor oamenilor muncii de diferite naționalități, caracterul larg reprezentativ al Frontului Unității Socialiste, care-și prezintă candidații aleși de popor la alegerile din 2 martie, se situează pe linia acestei preocupări.

Heinrich WALTER
inginer șef al S.U.C.T.
de pe lângă I.L.H.S.-București

ca să ne amintim...

Este în firea omului să uite. Să uite mai ales necazurile ori să le evocare arar, într-un chip detașat, ca și cum nu el însuși le-ar fi trăit. Și e foarte bine așa. Un aforism spune că uitarea este condiția unei bune memorii... Clădirea monumentală a Fabricii de ele-

mente de automatizare din Floreasca, deși mai ieri abia ridicată din pămînt, s-a integrat atît de bine în peisajul citadin încît parcă trăiește de cînd lumea acolo. Nimic nou — ai zice astăzi — poate neștiind că numai prin intrarea în funcțiune a acestei fabrici producția românească a mijloacelor de automatizare a sporit, comparativ cu 1965, de 4,5 ori. Cu toate că dumneata sau dumneața cumperi sau vei cumpăra o garnitură de mobilă pentru bucătărie (din cele 35 000 cite se vor produce anual), nu te gîndești anume că datorezi estetica universului culinar unei fabrici bucureștene. Deși denumiri încă noi, «Policolor», Uzina de mașini grele ori Fabrica de tricotaie din lînă nu au intrat în uzul curent al vocabularului bucureștean. Da, ne-am obișnuit ca Bucureștiul să fie și oraș industrial. Dar oare este drept să uităm că în numai doi ani din urmă în patrimoniul Capitalei au intrat 12 întreprinderi și secții noi? Oare fiecare dintre noi nu se simte mîndru să știe că în 60 de țări ale lumii, Capitala României este prezentă prin felurile produse exportate?

Micile orașele s-au instalat pe rînd în marele București și am luat aminte la prezența lor tonică întii cu bucurie și apoi cu sentimentul că nici nu se poate alt fel. Și de fapt așa și este. Dar care dintre familiile care locuiesc azi în Berceni, Jiului-Scînteia, pe Calea Griviței sau Balta Albă realizează, exact, amploarea bunei stări? Ei bine, doar între 1960-1968 în cele aproximativ 48 000 de apartamente construite din fondurile statului s-au mutat atîția oameni, cîți compune, bunăoară, populația Ploieștiului. Ne trimitem copiii în școli noi, intrăm în lăcașuri de cultură abia inaugurate, sîntem beneficiarii atîtor și atîtor policlinici sau magazine purtînd amprenta civilizației și toate ni se cuvînt și ne-am obișnuit cu ele parcă de cînd lumea. Dar se cuvînt să ne amintim că mînușchiul de bucurii a crescut pe pămîntul liber al României socialiste. Memoria prefacerilor, conservată în statistici și fotografii, ne va facilita, zilele acestea, prin intermediul foilor volante, fotogazetelor și pliantelor, parcurgerea etapelor importante de viață ale Capitalei și locuitorilor săi.

Acum, în preajma alegerilor de la 2 martie, să ne amintim de tot binele care a rodit în viața noastră, în acești ani de libertate și muncă.

Viorica CIORBAGIU

se încheie tîrziu, noaptea, profesorul al cărui punct de onoare constă în transmiterea aceleiași pasiuni și perseverențe studenților săi și găsește timp să se ocupe și de treburile obștești.

Satisfacția cu care a fost primită propunerea candidaturii prof. dr. docent Maros Tibor dovedește atît prețuirea valorii studiilor sale, cît și încrederea pe care o acordă oamenii acestui savant și cetățean.

PUNCTUALITATE
ȘI
HĂRNICIE

În cei 14 ani de cînd lucrează la fabrica de confecții și tricotaie «București», muncitoarea ALEXANDRINA ONEL nu a avut nici o absență, nici o întîrziere. Singurul concediu medical i-a fost acordat, ca să zicem așa, pentru un motiv care depășește interesul sănătății personale — concediul de maternitate. Acest tip de muncitoare, ocolit de gripe și astenii, dovedește mai puțin o robustețe fizică și mai mult o vigoare morală.

Elevă fruntașă a școlii profesionale, apoi muncitoare fruntașă, și-a cîștigat un bine meritat prestigiu față de colegile tinere. Și pentru că cea mai eficientă metodă este exemplul personal, a răspuns, în cadrul organizației U.T.C. a sectorului de producție, de probleme de educație.

Familia, calitatea de mamă, nu au împiedicat-o pe Alexandrina Onel să dovedească aceeași seriozitate la locul de muncă.

Colectivul fabricii de confecții și tricotaie «București» se mîndrește cu asemenea muncitoare și cu faptul că ele sînt antrenate activ la viața politică a țării. Alexandrina Onel a fost propusă candidată pentru alegerile în Consiliul popular al municipiului București, circumscripția electorală nr. 303.

EXPERIENȚĂ
ȘI
INIȚIATIVĂ

Împreună cu omologul său de la Cluj, tovarășul PETRE POROIANU, secretarul Comitetului Executiv al Consiliului popular județean Dolj, este activistul de stat cu cea mai mare vechime în această funcție. Mai exact — încă de la constituirea noilor organe locale, de tip socialist, ale puterii și administrației de stat. O atît de îndelungată responsabilitate față de treburile gospodărești ale Olteniei constituie, prin ea însăși, o carte de vizită. Recomandarea devine și mai edifica-

toare dacă menționăm că tovarășul Poroianu a fost și deputat în toate legislaturile.

Petre Poroianu candidează din nou, din partea Frontului Unității Socialiste, în alegerile de deputați pentru Consiliul popular județean Dolj, în circumscripția electorală nr. 165 — Poiana Mare.

Îndelungata activitate în administrație i-a îmbogățit continuu experiența, dar nu l-a rutinat. Rar dușman mai mare al formalismului, al hîrtogăriei inutile, ca tovarășul Poroianu. Stilul său de muncă este caracterizat de urmărirea conținutului problemelor și rezolvarea lor din mers, adică eficient și operativ, prin apropierea caldă de oameni, prin ceea ce poporul numește «om de suflet și săritor».

Indiferent de ocupație, naționalitate, păstrînd și afirmîndu-și personalitatea, acești oameni au dominante comune ale destinului lor: realizarea personalității prin muncă asiduă în folosul construcției socialiste, largul orizont de preocupări cetățenești, prestigiul consolidat prin fapte. Ei se prezintă în alegeri pe o platformă de acțiune unică — vastul program politic elaborat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a P.C.R.

PETROLUL ȘI LUMEA MOLECULELOR-GIGANT

de Liviu TIMBUS

Prin 1859 un modest cetățean din California a avut ideea să foreze în apropierea orașelului Titusville primele puturi petrolifere. Omul acesta a trecut în istorie sub numele de «colonelul Drake». Cîteva decenii mai tîrziu americanii l-au sărbătorit cu mare fast, supranumindu-l părintele industriei petrolifere. Atît doar că o dată cu expansiunea aurului negru — fenomen care s-a produs aproape concomitent pe toate continentele globului — preinșii «părinți» ai prelucrării țițeiului au început să răsără ca ciupercile, provocînd o adevărată inflație de personalități celebre.

Desfășurînd de-a-ndaratelea firul istoriei, cercetătorii au ajuns pînă la Alexandru Macedon și la legenda lui Moise. Primul a văzut puturi petrolifere în India și Mesopotamia, în răstimpul faimoaselor sale campanii militare, iar Moise, copilul, a fost lăsat să plutească pe apele Nilului într-un coș de papură uns cu rășină și bitum, deci cu asfalt sau țiței îngroșat.

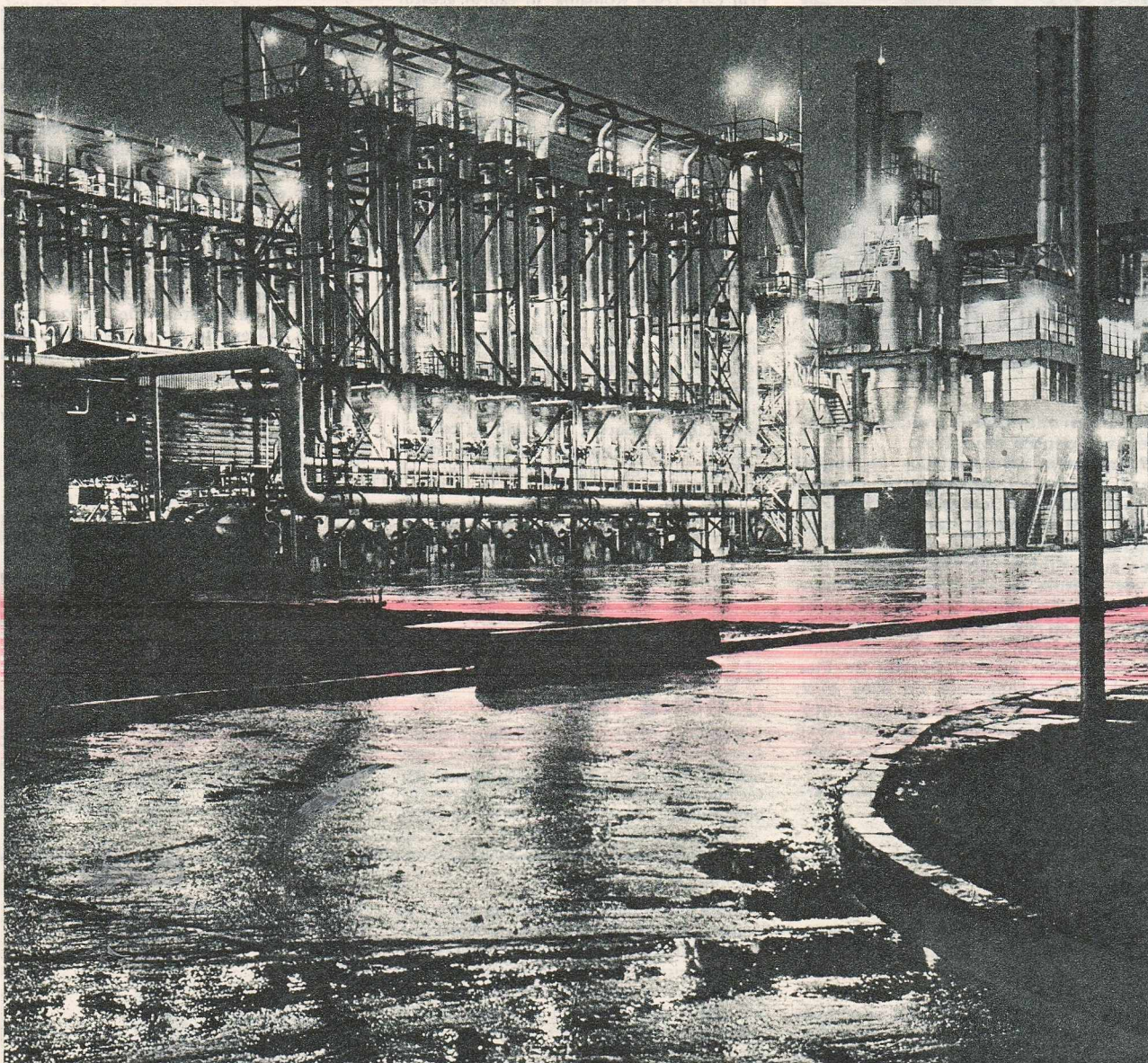
Auzind despre toate acestea, colonelul Drake a zîmbit în barbă (pe vremea aceea toți americanii purtau barbă, deci probabil și domnul Drake): «Goana după precursori geniali e inutilă. Istoria petrolului abia începe». Și a avut perfectă dreptate.

Obținerea benzinei și motorinei prin rafinarea țițeiului a însemnat o nouă epocă glorioasă în istoria aurului negru. Dar importanța petrolului de acum cincizeci, o sută sau trei mii de ani rămîne modestă, neînsemnată, în fața spectaculoasei ascensiuni a petrochimiei moderne. Noua istorie a petrolului s-a născut și se desfășoară sub ochii noștri. În numai cîteva decenii, țițeiul a devenit, prin îndrăzneala și fantezia chimistului, îmbrăcăminte, mase plastice, detergenți, medicamente etc., etc., intrupîndu-se într-o mie și una de produse de cele mai variate forme și întrebuițări. O competiție a curajului și măiestriei, la care țara noastră participă din plin, înscriindu-se printre cele mai mari puteri ale petrochimiei contemporane. O dovedesc rezultatele dobîndite în prelucrarea aurului negru de către marile fabrici, uzine și combinate de la Borzești, Săvinești, București, Craiova, Brazi, Ploiești și Pitești. O tînără și prospera ramură a chimiei românești, născută prin geniul și energia descătușată a poporului nostru.

«Cercetarea chimică — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să fie principalul factor motor în diversificarea și înnoirea continuă a producției chimice, îndeosebi a înlocuitorilor de metale, a catalizatorilor, a fibrelor și firelor sintetice, a materialelor de construcție, a maselor plastice, cauciucului sintetic de calitate superioară, a îngrășămintelor chimice, a substanțelor biostimulatoare și de protecția plantelor».

PRODUSE SUPERIOARE

Aliații au cîștigat războiul — spunea în 1920 mareșalul Foch — călătorind pe valuri de
(Continuare în pag. 8)

▲ UN MARE OBIECTIV AL CINCINALULUI

În apropierea orașului Pitești, pe o suprafață ce întrece 100 de hectare, încep să se contureze instalațiile marelui Combinat petrochimic, care împreună cu Rafinăria și Uzina de negru de fum vor transforma orașul în cea mai mare cetate a chi miei românești.

Combinatul piteștean va cuprinde instalații de înaltă tehnicitate, grupate în cinci mari unități. Aici vor lua naștere, prin cracarea termică a fracțiunilor de petrol: olefinele, necesare pentru fabricarea unor materiale plastice valoroase; aromatele, produse chimice cu largi utilizări în industria coloranților, medicamentelor și fibrelor sintetice; butadiena — bază de materii prime pentru cauciuc sintetic, lacuri și vopsele. Una dintre principalele fabrici ale combinatului va fi aceea de polietilenă — masă plastică cu proprietăți excepționale, utilizată în electrotehnică, agricultură și la fabricarea conductelor industriale.

Fotografia noastră vă înfățișează Uzina de negru de fum, intrată în funcțiune în 1957. În acest urias laborator al flăcărilor se folosesc produse petrolifere grele, reziduuri ale rafinării și gaze naturale. Negrul de fum de înaltă abraziune este livrat industriei cauciucului.

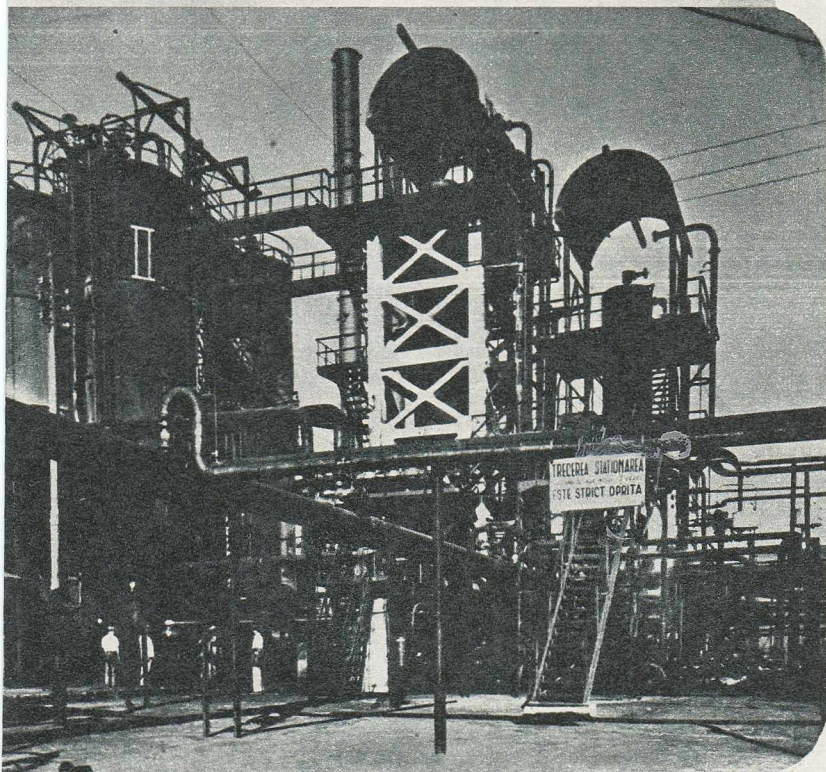
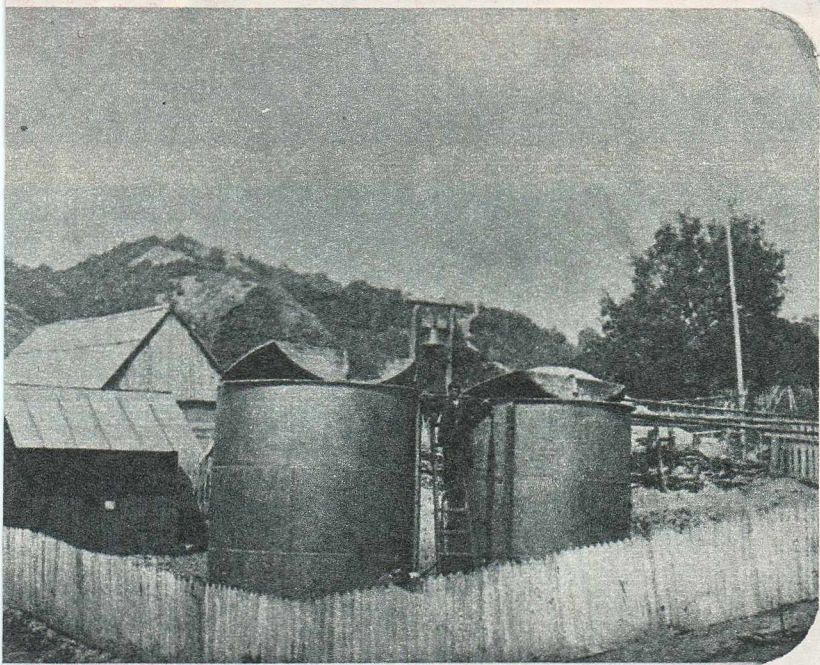
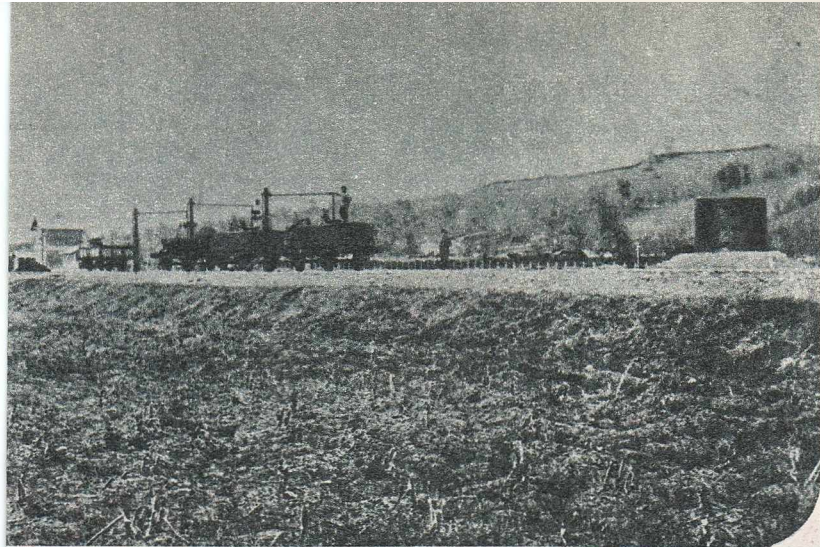
150 DE ANI DE LA PRIMELE PUȚURI PETROLIFERE DIN ROMÂNIA

Un secol și jumătate despărțit găzduirea lui Teodor Mehidințeanu de la Rîfov, hecnele de pe Valea Prahovei și Tazlăului, de modernele complexe de cracare și reformare catalitică, de marile instalații 4DH, capabile să foreze la peste 7 000 m, realizări de prestigiu ale industriei socialiste.

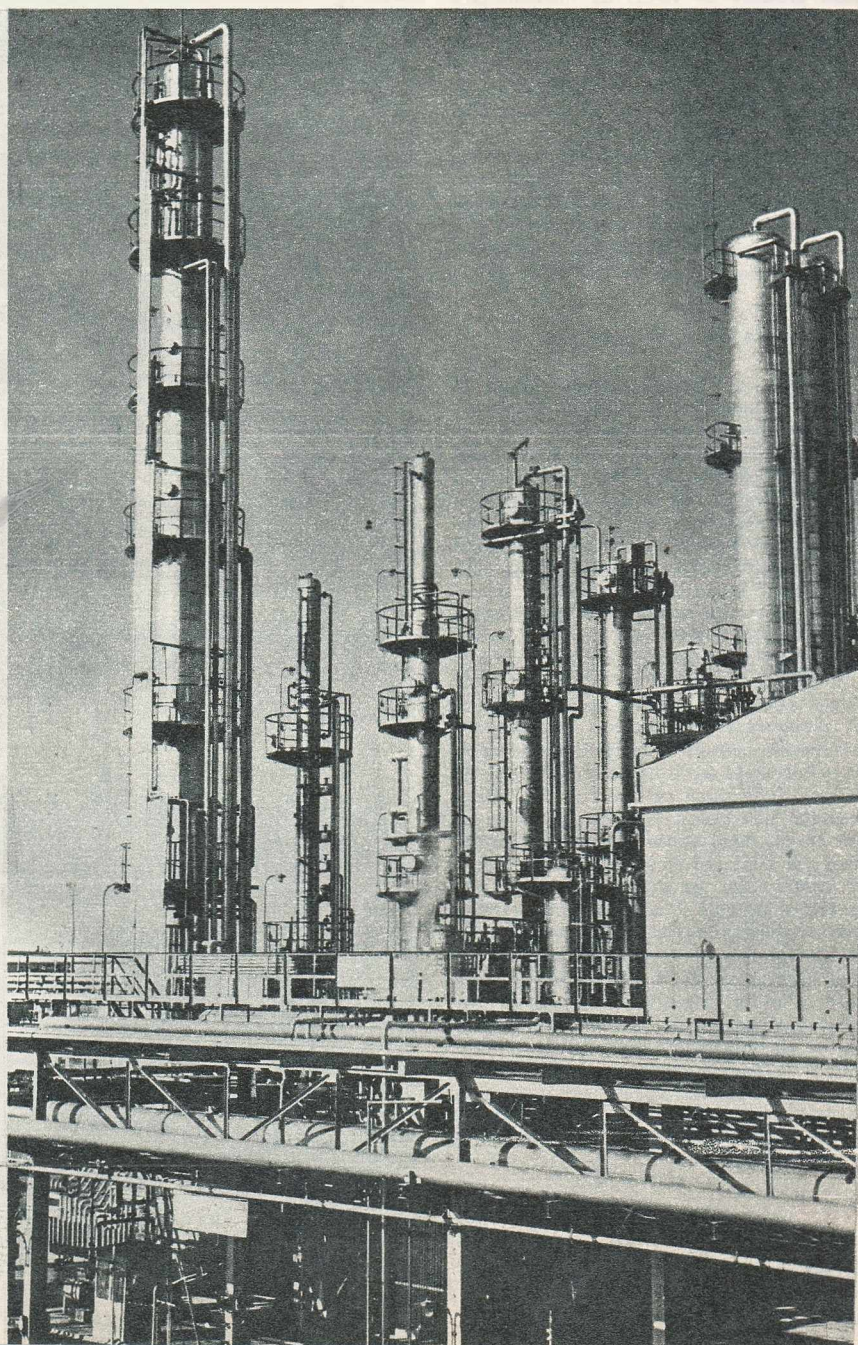
După volumul producției de țiței, România ocupa — între cele două războaie mondiale — locul șase, iar în ceea ce privește exportul, se situa pe locul al cincilea din lume și pe primul loc în Europa. Este interesant de remarcat că, deși România se număra printre cei mai mari furnizori de petrol din lume, consumul intern o plasa cu mult în urma celorlalte țări: 6 litri de benzină și 9 litri de petrol lampant pe cap de locuitor. Un fenomen perfect explicabil dacă avem în vedere ponderea capitalului autohton și străin plasat în industria petrolieră. În 1937, marele capital străin, care deținea circa 73% din totalul capitalului social din această ramură, dădea aproximativ 87% din producția de țiței și avea peste 78% din capacitatea de rafinare. După datele anului 1939, beneficiul net încasat de societățile străine se cifrează la 93% din total.

Intrarea bogatelor zăcăminte de țiței în patrimoniul întregului nostru popor a permis nu numai refacerea într-un timp scurt a industriei petroliere distruse de război, ci totodată introducerea unor metode moderne în extracția și prelucrarea țițeiului. Creșterea mai rapidă a producției globale în rafinării decât în extracție (13 285 000 tone țiței numai în 1968) demonstrează în primul rând gradul de valorificare superioară a țițeiului, creșterea valorii produselor extrase dintr-o tonă de țiței. În comparație cu 1938, dinamica acestor produse înregistrează o creștere de aproximativ 250%. Este vorba în primul rând de realizarea benzinelor cu cifră octanică ridicată și de fabricarea produselor aromate: benzen, toluen, xilen. O pondere însemnată o dețin și motorinele, uleiurile superioare, parafina, gazele lichefiate, bitumul, cocsul. Numai în rafinăria din Onești se prelucrează în 10 zile o cantitate egală cu cea a țițeiului extras în Moldova anului 1935.

Fotografiile noastre vă prezintă imagini de acum 60 de ani de pe Valea Prahovei.

Doă imagini ale industriei petroliere de la Brazi. În cea de sus, rafinăria anilor 1935 (ulterior complet distrusă de război), în cea din dreapta, o parte a Combinatului petrochimic ridicat în anii puterii populare. În această mare unitate se valorifică fracțiunile rezultate din distilarea țițeiului. Prima fabrică intrată în funcțiune, cea de olefine, are o capacitate de producție de 35 000 tone etilenă și 20 000 tone propilenă anual. Din etilenă se ajunge la polietilenă, produs folosit într-o serie întregă de compartimente ale industriei: izolări de cabluri subterane, diferite piese de mașini pentru medii corosive, înlocuitor de metale neferoase și pentru producția unui mare număr de obiecte de larg consum. În cealaltă fabrică se produc oxid de etilenă și etilenglicol, folosite la fabricarea insecticidelor pentru agricultură și conservarea cerealelor, obținerea rășinilor poliesterice. Într-un viitor apropiat se prevede construirea unei fabrici de anhidridă ftalică și plastifianți, produse auxiliare necesare prelucrării materialelor plastice.

O foarte mică parte a obiectelor din mase plastice obținute prin prelucrarea industrială a polimerilor sintetici.

(Urmare din pag. 6)

petrol. Butada nu mi se pare prea spirituală, dar faptul că benzina a avut un rol propulsor în desfășurarea mașinii de război, asta rămâne valabil. Antanta s-a prezentat pe fronturile din apus și răsărit cu o cisternă încărcată cu 68 milioane tone, în timp ce Puterile Centrale au beneficiat doar de un... bidonaș cu un milion și jumătate de tone. Tocmai de aceea societățile anglo-franceze de pe Valea Prahovei au primit ordine să distrugă rafinăriile existente, înainte ca armatele Kaiserului Wilhelm să pună piciorul la Ploiești. Douăzeci și patru de ani mai târziu, armatele germane, năvălitoare pentru a doua oară în România, au găsit în schimb o vastă zonă petroliferă, intactă și cu o producție de circa 7 000 mii tone. Exploatarea sălbatică s-a micșorat sensibil începând cu 1943, dar asta din pricina numeroaselor raiduri întreprinse de aviația anglo-americană. La sfârșitul celei de-a doua conflagrații mondiale, Valea Prahovei devenise din nou un imens cimitir de sonde și instalații petroliere.

Actul naționalizării și participarea entuziastă a clasei muncitoare la reconstrucția economiei distruse de război au permis nu numai refacerea într-un timp record a industriei extractive de țitei, ci totodată, introducerea unei tehnologii moderne în prelucrarea superioară a petrolului.

Valorificarea superioară a țiteiului și gazului metan permite crearea unei industrii multilateral dezvoltate, capabile să furnizeze produse cu valori de întrebuințare superioare celor naturale. Despre industrializarea acestor însemnate bogății au vorbit în repetate rânduri, în trecut, iluștri reprezentanți ai științei și tehnicii românești: Petru Poni, Nicolae Teclu, Constantin Istrati, Lazăr Edeleanu.

Aceste premise au fost fructificate abia în anii puterii populare prin politica înțeleaptă a Partidului Comunist Român de industrializare socialistă a țării, de folosire cât mai deplină a puternicului potențial uman și material de care dispune patria noastră.

ȚARA MINUNILOR

Copiind cu exactitate schema lăsată de natură — analizând și refăcând, altminteri spus, structura intimă a moleculei — Wöhler înfăptuiește sinteza ureei, eveniment epocal în istoria chimiei. Succesori de prestigiu obțin în următoarele decenii și alți compuși existenți în lumea organică a materiei terestre, pînă cînd, savantul Butlerov, pornind de la o schemă inedită, realizează o substanță inexistentă în laboratorul naturii. Așa a fost semnat actul de naștere al materialelor sintetice. Mai târziu, cercetătorii au extins procedeele de sinteză și în domeniul chimiei anorganice, dar nici la acea dată și nici mai târziu oamenii de știință n-au fost în măsură să prefigureze spectaculoasa ascensiune a polimerilor sintetici. Petrochimia aparține în exclusivitate secolului nostru. Uluitoarele înfăptuiri de după cel de-al doilea război mondial i-au determinat pe specialiști să afirme că, după epoca fierului, a «regelui abur» și a scînteii electrice, secolul nostru se poate numi, pe drept cuvînt, era materialelor plastice. O adevărată țară a minunilor în care chimistul, călătorind pe vultele fanteziei, poate inventa la infinit materii noi. O lume de basm născută în retortele laboratoarelor prin utilizarea bogățiilor naturale descoperite în marile cimitire geologice ale subsolului: cărbune, gaze naturale și în primul rînd petrol. Trei dintre cele mai însemnate bogății ale zonei subcarpatice, pe care petrochimia românească — aflată pe primele locuri în competiția

(Continuare în pag. 20)

Arterele de oțel ale industriei petroliere ploieștene.

PAUL SIGNAC

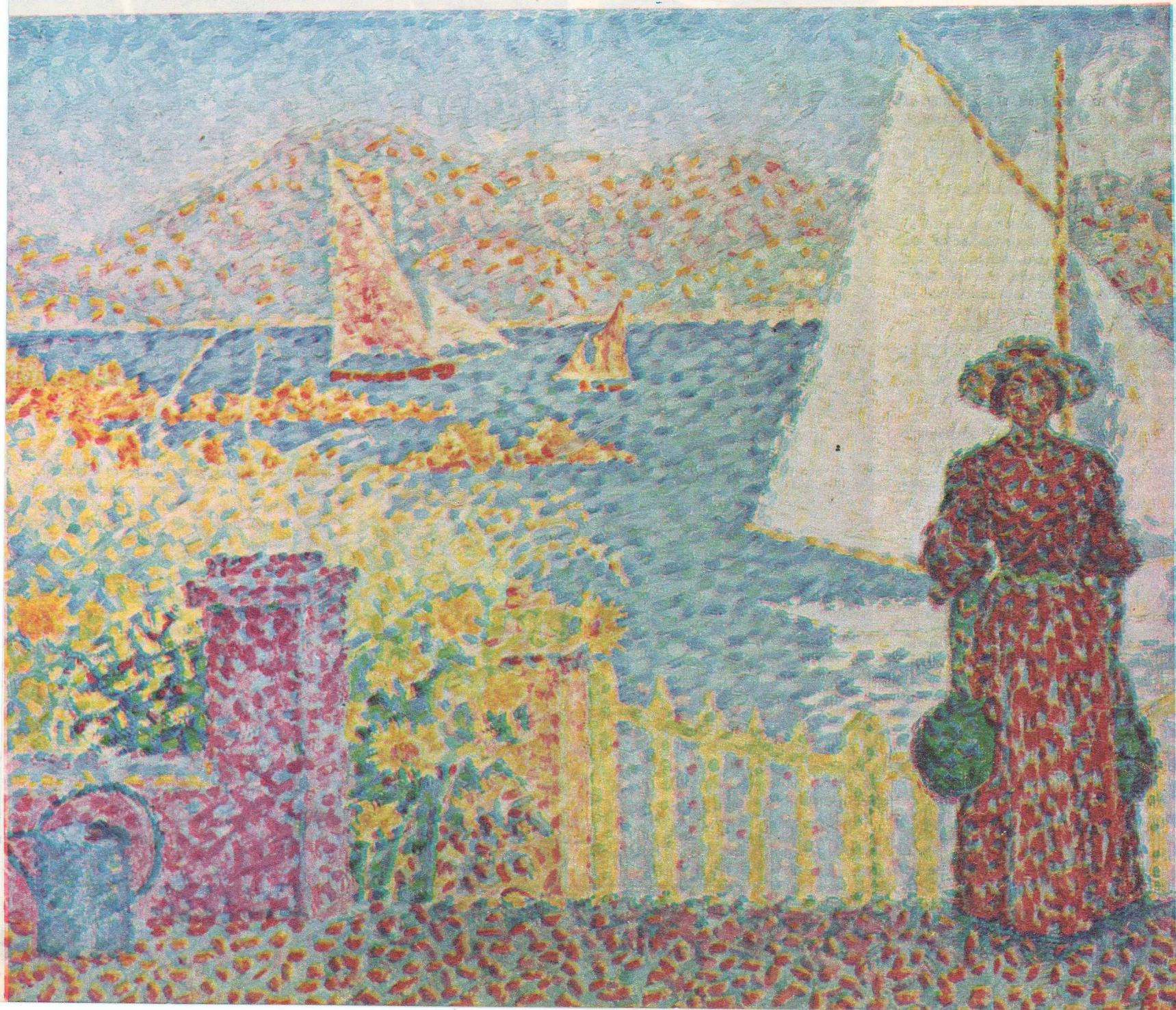
(1863-1935):

„poarta
de la
saint-tropez“

Într-o epocă cînd artiștii căutau — sub înfrîurirea noilor descoperiri din domeniul științei — să substituie cunoașterea exactă, metodologică, intuiției, Seurat va fi acela care, în colaborare cu Signac, va pune bazele celei mai importante mișcări care a revoluționat pictura la sfîrșitul secolului al XIX-lea: neoimpresionismul. Dacă Seurat a fost cel mai mare realizator al visului pictural neoimpresionist, Signac a fost teoreticianul lui cel mai fervent.

Pornind de la descoperirile lui Chevreul și ale altor savanți, neoimpresioniștii reduc la patru culori fundamentale (roșu, galben, albastru, verde), cu tonurile lor intermediare; nu amestecă niciodată tentele între ele pentru a asigura puritatea luminozității; rețin și mici pete de culoare pură, fiecare fiind o minusculă pulsație de lumină; tapun punctele de culoare, le îmbină, într-o construcție cromatică riguroasă, în așa fel încît amestecul să se facă pe cale optică, în retina spectatorului. Noul procedeu va fi numit divizionism.

...Signac descoperă în 1892 portul provensal Saint-Tropez, dar și micile localități pe coastele Franței, pe care le va desena și picta de-a lungul anilor, la fel ca și pe cele din Olanda sau Mediteranei orientale, de-a lungul cărora va naviga. Cea mai mare parte din operele sale o constituie marile și priveliștile din porturi. În repetatele sale escale face schițe, notîndu-și cu rapiditate impresiile, ca mai apoi, în atelier, să picteze pînă la urmă cu meticulozitate și rigoare.

CU UN CEAS
ÎNAINTE DE A BATE GONGUL:

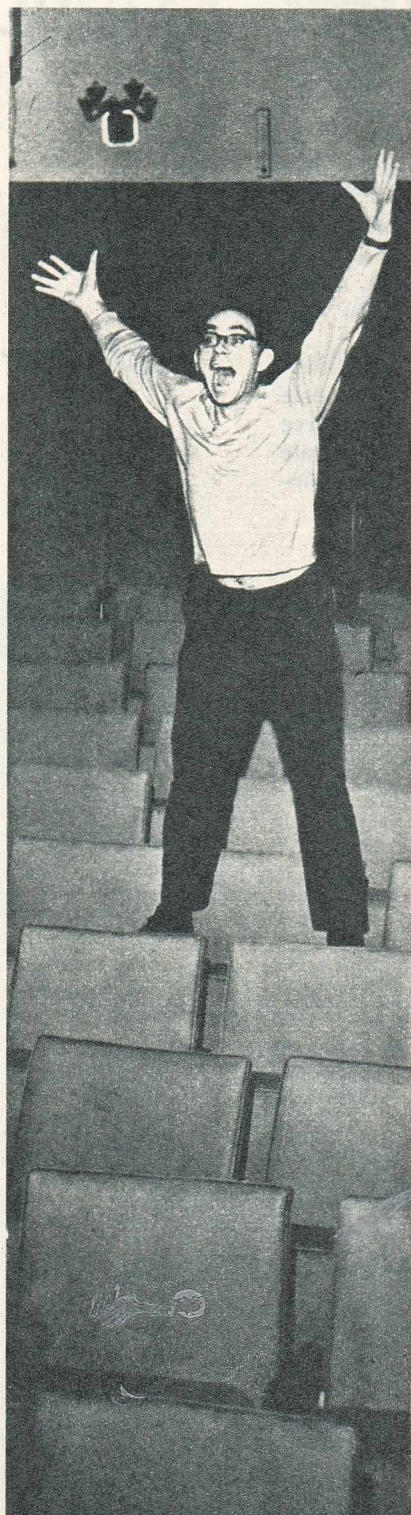
«tandrețe și abjecție»

de Sanda FAUR
fotografii de S. STEINER

Teodor Mazilu ne-a dat o nouă întâlnire scenică la Teatrul «Bulandra», o întâlnire pe care a promis-o plină de «Tandrețe și abjecție»; noi am sosit cu un ceas mai devreme, la repetiții, doritori fiind de un eficient fapt satiric de artă. N-am găsit tandrețea, dar n-are importanță: la scriitorul cu vocația polemică contează restul, adică ura față de abjecție și aici, Mazilu își ține totdeauna promisiunile, nu se zgircește niciodată. Dar dacă stau bine să mă gândesc, parcă a spune violent răului pe numele său adevărat, a demonta resorturile fățărniciei, imposturii, prostiei, demagogiei, ca pe cele ale unor jucării stricate, mi se pare un gest plin de responsabilă iubire față de semenii!

O piesă într-un act — «O sărbătoare princiară» și patru schițe — «O plimbare cu barca», «Cicatricea», «Cerc vicios», «Pălăria de pe noptieră» — se alcătuiesc într-un spectacol coupé, pe care regizorul de la televiziune, Cornel Todea, îl dirijează ca pe o simfonie cu un leitmotiv obsedant: un imens hohot de râs, un hohot batjocoritor, rău chiar, rău la adresa răului; un hohot întretăiat de scurte suspine amare, indignate. Căci la Mazilu nu poți râde destins, senin, cu nevinovăție, ci disprețuind încrâncenat acele tare jalnice ale unei ordini sociale de care ne-am rupt cu vehemență, acele particule ale unei lumi dezumanizate pe care organismul societății noastre noi le respinge în oricare din manifestările lor, oricât de sporadice. Și pe care autorul nu obosește să le înfigă în bolduri, ca într-un bestiar, ca pe obiecte de studiu de patologie zoologică, detestându-le cu o sete justițiară și o subînțeleasă nevoie de puritate.

Din această primă întâlnire petrecută la un «șnur», câștigat a ieșit — precum se vede din paginile de față — mai ales fotoreporterul, care a prins în lumina flashului câteva din promisiunile spectacolului.

▲ Un «spectator» care umple singur întreaga sală cu prezența lui, cu pretențiile lui, cu mormăielele nemulțumirii, cu exclamațiile încurajatoare. Și, peste toate acestea, să gândească spectacolul, să facă spectacolul. E, firește, regizorul Cornel Todea, ai cărui ochelari nu trebuie luați în serios: s-ar părea că nu plusul de dioptrii este rațiunea lor de existență pe lume, ci aerul de gravitate pe care îl mai dau — cât de cât — unei figuri încăpăținat juvenile și lunatic.

◀ Plimbarea cu barca ar putea să un-
dar deocamdată burează.
Cecilia (Valy Țoiculescu)
și Marinescu (Octavian Cotescu)
au mai rămas puțin pe ponton,
și-au deschis umbrelele, se aude susuri
o melodie din «Umbrelele din Cherbourg»
totul e poetic și frumos,
exact ca într-un basm de Andersen
sau un film de Jacques Demy...
Dar în timp ce Cecilia se întreabă mer-
prozac
(ah, spiritul pragmatic al femeilor!),
dacă mai reușește să prindă autobuzul
de unsprezece jumătate, Marinescu tre-
prin chinurile infernului:
«Nu se poate, Cecilia,
nu se poate, trebuie să suferi,
să te zbuțuiești,
trebuie să mă implori în genunchi
să rămân,
chiar dacă evident n-o să rămân...
Măcar o lacrimă, Cecilia.
Eu nu înțeleg de ce nu te sinucizi...»
Dar Cecilia îi refuză spectacolul dispe-
ii refuză lacrima, îi refuză sinuciderea.
Marinescu rămâne singur
cu demagogia sa sentimentală.
Pentru această — unică! —
încercare a autorului
de a reabilita demnitatea feminină,
să-i mulțumim totuși lui Mazilu...

Povestea
unor povești

În 1958 se mută în strada Andrei Mureșanu din Făgăraș un oarecare Ion Comănicu. Se angajează ospătar și duce o viață modestă. Nimeni nu se miră. După 2 ani cumpără un teren și clădește pe el o casă care depășește valoarea de 100 000 lei. Nimeni nu se miră. În decurs de 6 ani schimbă șase locuri de muncă. Nimeni nu se miră. Ba mai mult, schimbă și funcțiile, fiind când șef de unitate, când subșef, când ospătar, când șef de magazin, când iar șef de unitate, când iar și iar... Nimeni nu se miră. Începe să trăiască pe picior mare. Nimeni nu se miră. Cumpără un Fiat-1300. Nimeni nu se miră. Îl revinde pentru că vrea «o Volgă neagră». Nimeni nu se miră. În 1967 cumpără o casă cu 162 000 lei — specialiștii pretinzând că valorează peste 200 000 lei. Nimeni nu se miră. În 1968 ia mandatariatul restaurantului «Bilea», depunând garanția de rigoare în numerar. În fine, miliția începe să se mire pentru că:

Salariile soților Comănicu între 1962 și 1968 însumează 147 048

Veniturile obținute din vânzarea casei vechi fac	63 000
Adică în total lei	210 048

Față de:

Cheltuieli în aceeași perioadă pentru bunuri mobile și imobile de lei	253 530
Cheltuieli pentru hrană de lei	71 640
Cheltuieli pentru îmbrăcăminte, gaze, lumină etc. etc. de lei	19 200
Total lei	344 370

Așadar, la prima mirare, după cum sună și sentința judecătorească Făgăraș și sentința definitivă cu nr. 867 din 8 noiembrie 1968 a Tribunalului județean Brașov, soții Comănicu au bunuri în valoare de 134 322 lei fără a le putea dovedi și justifica proveniența.

Să mergem mai departe. Un dactilograf cumpără un apartament-atelier pe strada Maiakovski din Brașov cu 40 000 lei — deși valoarea casei e mult mai mare. I se fac actele. În același an cumpără, tot în plin centrul orașului, un apartament cu 10 000 lei. I se fac actele. Apoi, în același imobil, alte două apartamente. I se fac actele. În fine, încep să i se facă și alt fel de acte — pentru că și în acest caz:

veniturile celor doi soți în șase ani au fost de:	175 613 lei
în timp ce cheltuielile în aceeași perioadă s-au ridicat la	286 316 lei.

De unde provin, așadar, 110 703 lei în plus? Dacă la prima valoare fictivă în actul de vânzare-cumpărare a casei cineva s-ar fi întrebat cum se poate, s-ar mai fi ajuns aici?

*

Inspirat a mai fost acela care a inventat stigmatul de «gură-cască»! Căci eroul principal al rîndurilor noastre mi se pare a fi acel «gură-cască» care a creat climatul favorabil comiterii ciudațeniilor mai sus transcrise. Dacă omul care rămîne cu gura căscată la propriu este numai un caraghios, cel care o face la figurat e de plîns. Asta în cel mai fericit caz. Pentru că atunci cînd el deține munci de oarecare răspundere, efectele fenomenului au depășit limita ridicolului vizînd-o pe aceea a marilor pagube sociale, materiale și morale. Pe ei, pe acești gură-cască, nu-i cheamă nimeni la ordine?

Bazil DUNĂREANU

H. DONA

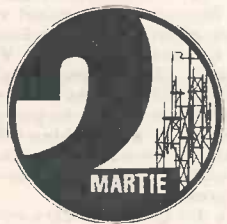
ate cele patru schițe dramatizate
u drept interpret principal pe Cottescu,
ru portrete satirice, un recital Cottescu,
care acesta răsuflează fericit
oacă cu voluptate, alunecînd mereu
e două planuri, oscilînd între luciditate
bandonare,
ngîndu-și la piept personajele
poi descompunîndu-le cu ferocitate
nucățele lor abjecte.
i, în «Pălăria de pe noptieră»,
ul se află în ipostaza tragică.
na lui Demeter e cumplită:
uitat pălăria pe propria noptieră...
urd, gratuit, ridicol? Poate,
Demeter moare și nu vrea
recunoască unde și-a uitat pălăria:
lul lui de a-și apăra
ma fărîmă de demnitate umană.
sărbătoare princiară»
e la paroxism,
ertrofiază,
ră dincolo de granițele umanului,
ginea ticăloșiei și abjecției.
i, Mazilu devine
o cruzime greu suportabilă,
sonajele depășesc liniile caricaturii
ura vehementă a autorului
potrivă lor
nime singurul sentiment omenesc
respiră în piesă.

▲ În rest, interesul meschin,
în numele căruia
e sacrificat orice,
chiar și sentimentul părintesc,
lasitate,
slugărnice,
cismm.
Totul, recunoscut
cu cea mai dulce candoare
și cea mai ambițioasă
veleităate aforistică!
...E adevărat că totul
se petrece cîndva,
în fundul istoriei,
cînd lupta pentru libertate
și demnitate umană
se plătea cu trasul pe roată.
Trei actori de prima mîină
se luptă acum
să construiască,
sub o coajă omenească,
psihologia delirantă a unor monștri:
actorii Ana Negreanu,
Petre Gheorghiu și
Adrian Georgescu.
Printre ei,
ca o pală de vînt proaspăt,
o vagă apariție pură:
Apolonia (Violeta Andrei).

METAMORFOZE DOBROGENE

de Traian PROSAN

Acum treisprezece ani, de la Medgidia venea o veste care, chiar dacă își avea explicația ei, rămânea totuși surprinzătoare. În mai puțin de un deceniu, populația orașului crescuse de trei ori; de la 6 000 de locuitori, cît număra în 1948, la 17 987 în 1956. Avem de-a face cu ceea ce sociologia modernă numește astăzi, printr-o expresie consacrată, o explozie demografică.

Unul din centrii vitali ai orașului: fabrica de ciment.

Uimit de ceea ce se petrecea în urbea sa, un profesor de matematică își începea o monografie a Medgidiei cu o observație din «Scînteia» (anul 1956), care comenta rezultatele recensămîntului de atunci. «După Hunedoara, remarcă ziarul, Medgidia este al doilea oraș din țară care înregistrează cele mai mari sporuri de populație».

Bine, bine, Hunedoara era Hunedoara... Medgidia însă!!!... Medgidia rămînea marea surpriză.

Noi știam de o Medgidie anonimă și resemnată, închisă în istoria ei; o știam un tîrg anacronic. Medgidia era în rîndul orașelor noastre un întîrziat. Pentru că istoria de cîteva veacuri a orașului a fost o alternare de ascensiuni și de prăbușiri. Mereu în calea războaielor, bîntuită mereu de epidemii, zgîlțită de frigurile tîntarilor, Medgidia a plătit tribut greu de oameni. În 1872 — citez din nou monografia prof. Marinescu — Medgidia avea douăzeci de mii de locuitori; în 1876, numai șapte mii; în 1899, populația coborîse la trei mii trei sute. Și tot așa în mai multe rînduri. Medgidia se încapătina să renască. După fiecare prăbușire alte generații însuflețeau orașul, începînd un nou ciclu. Era prea potrivit pentru comerț acest loc, pentru ca oamenii să nu uite repede și epidemii, și războaie, și vitregia pămîntului și să nu o ia de la capăt. Pentru că Medgidia s-a născut cu vocația de oraș-tîrg, de bîlci, de piață de desfacere. În trecut, toate drumurile Dobrogii se întîlneau aici. Toate carele cu bogățiile acestui tînet veneau și plecau de aici. Tîrgul, vestit la mari depărtări, a fost mereu sufletul acestui oraș.

Medgidia a trecut hotarul ultimului veac ca un negustor de modă veche, ușor scăpătat, care mizează totul și în disperare pe o ultimă carte: tîrgul ei de vite și cereale.

Între cele două războaie mondiale — în Medgidia continuă să se facă comerț bun de vite și cereale. Apăruseră chiar și exportatori cu firme în regulă, dintre care MANUSALIAN-EXPORT CEREALE era vestit. Dar bîlciul, tîrgul uriaș al Dobrogii în preajma căruia înflorise cîndva orașul, nu și-a mai găsit niciodată rosturile lui de odinioară. Cu toate că au existat în această perioadă și cîteva întreprinderi meșteșugărești la Medgidia. Nu e greu să le enumerăm: o fabrică de teracotă și olărie, «turnătoria» lui Voicu Oprică pentru unelte de plugărie, o puiă, o mașină de dărăcit, o fabrică de sifoane și două mori.

Așa se face că la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial orașul era la pămînt. Pentru a cîta oară în istoria lui murise din nou? Încet și urît.

Și dacă comerțul de bîlci nu mai mergea, atunci ce-i rămînea acestei Medgidii?

Startul.

Antrenată în ritmul întregii țări, însuflețită de seva

▲ Generația nouă nu mai știe cum arăta vechiul centru al orașului.

Medgidia de acum un sfert de veac.

Cea mai mare construcție a orașului e noul spital. După atîta malarie...

înnoitoare a unei orînduiri sociale revoluționare, Medgidia s-a emancipat rapid. Scuturîndu-se din mizerie și amorțeală, a schimbat meserii vechi cu altele noi și a devenit, dintr-un tîrg prăfuit, un centru industrial. Aproape concomitent, în 1951, orașul se vede cu două întreprinderi industriale de prima mîna: Fabrica de ciment și Întreprinderea de utilaje-IMUM.

Într-o zonă a Dobrogeii pronunțat agrară, unde industria era pasăre rară, șantierele Medgidiei atrăgeau ca un magnet uriaș. Cererea de mină de lucru depășea cu mult disponibilitățile umane locale. Orașul e luat cu asalt din afară. O lume tînără, dornică să învețe o meserie, să muncească, vine spre șantierele Medgidiei, din toate satele Dobrogeii. În cîțiva ani populația se ridică la 18 000 de suflete și localnicii, ajunși în minoritate, se dizolvă în masa clocotitoare a nou-veniților. În umbra vechii geamii din centru, numai bătrînii uluiți se lamentează: ce timpuri! ce oameni!...

Statisticile înregistrează pentru acea perioadă mutații profunde, seisme puternice în structura populației. Un recensămînt din preajma războiului arată că la Medgidia populația activă se cifra la 2 923 de locuitori, dintre care, în industrie, cîtă exista, lucrau 16,3%, iar în agricultură 18,7%. Predomina deci agricultura. Cea mai numeroasă categorie, 25,3%, se arăta a fi cea din instituțiile publice. În 1956, structura populației active, care ajunsese la 8 000, se prezenta radical modificată: în industrie și construcții, 52,9%, în agricultură doar 17,6%, iar în transporturi 9,6%, ca să ne oprim doar la aceste categorii esențiale, pentru a explica cum a început să se prefigureze profilul orașului de azi. Ulterior cifrele s-au modificat din nou. Populația activă a atins 13 000 de locuitori, din cei 37 000 cîți numără orașul — industria și construcțiile cuprinzînd 59,2% din ei.

Medgidia de azi n-ar putea fi înțeleasă fără cele două mari întreprinderi ale sale — «Cimentul» și IMUM — tot așa cum altădată orașul nu putea fi conceput fără tîrgul ei uriaș.

În 1968, la «Cimentul» s-au produs 1 206 095 tone ciment, adică de două ori producția de ciment a țării din anul 1938 și întreaga producție realizată în 1951. În fiecare 24 de ore, la cele șapte linii de fabricație intră aproximativ 5 000 tone de calcar. De curînd a intrat în funcțiune o secție de tuburi de azbociment, cu o capacitate de 1 550 km pe an, tuburi necesare vastului program de irigații din Dobrogea și din alte zone agricole. 1 200 de muncitori și tehnicieni adaugă acum alte două linii de fabricație de mare capacitate. Cu aceste noi capacități de producție, fabrica va da în 1970 1 800 000 tone ciment, circa 3 200 tuburi de azbociment, care în expresie valorică se ridică la 620 000 000 lei producție globală.

De cealaltă parte a orașului, în întreprinderea metalurgică de utilaje, alți 2 200 de salariați produc remorci auto de 3 și 5 tone, remorci pentru grupuri electrogene, prese de balotat paie etc. Totodată, în școala profesională de pe lîngă uzină 800 de elevi învață să devină cadre calificate și mecanizatori pentru agricultură.

Orașul care a cunoscut nimicnicia și blestemul celei mai mari îngrămădiri de bordeie din chirpici produce astăzi cimenturile cele mai bune. Medgidia e la ora actuală unul din cei mai mari exportatori de ciment ai țării. Orașul care n-a îndrăznit niciodată să fie altceva decît tîrgul imens al Dobrogeii a ieșit competitiv în lume cu produsele sale. Medgidia se pronunță azi în țări din Asia și America de Sud, din Africa, în țări euro-

despre demnitate

Dintre multele accepțiuni ale cuvintului *demnitate*, mă opresc la aceea care indică *respectul de sine*. Poți stârni teamă, ură, simpatie, poți căpăta prețuire pentru valoarea profesională, științifică, artistică sau sportivă, dar respectul concetățenilor este un sentiment *moral*, determinat de conduita, de comportarea ta.

Sentimentul demnității, al respectului de sine, nu este legat de poziția ocupată pe scara valorilor sociale. Au existat în decursul istoriei destui demnitari lipsiți de demnitate. La toate curțile regale și împărătești slugăria și lingușirea au fost mijloace de obținere sau de păstrare a unor jilțuri capitonate.

Cine citește «Caracterele» lui Teofrast sau ale lui La Bruyère este uluit constatând cit de puțin s-a schimbat omul în decursul secolelor și milenilor. Să vă citez un pasaj din portretul unui lingușitor, scris cu 2 300 de ani în urmă:

„Un lingușitor se plimbă cu cineva în piață: «observați, îi zice, cum se uită toată lumea la dumneavoastră; ieri s-a vorbit bine de dumneavoastră, nu se mai isprăvea cu laudele; ne aflăm vreo treizeci de oameni într-un loc din Portic și cum, după un discurs, se discută cine trebuie socotit omul cel mai bun din oraș, toți într-un glas v-au numit pe dumneavoastră...» Dacă cel pe care vrea să-l lingușească ia cuvântul, el impune tăcere tuturor celor prezenți și îi forțază să aprobe orbește tot ce grăiește, și îndată ce acesta a terminat, exclamă: «E perfect, nici nu se poate mai bine exprima».

Flecarul, avarul, bătăranul, superstițiosul, fricosul, intrigantul, douăzeci și opt de portrete, de «caractere», zugrăvite cu mii de ani în urmă, le mai întâlnești din păcate și astăzi.

Dar să revenim la demnitate. Aceasta nu este numai o trăsătură de caracter întâlnită la toate categoriile sociale. Ea are și o bază economică.

Un proletar, care «n-are decît lanțurile de pierdut» și care este apărat de un sindicat puternic și combativ, nu va accepta nici o umilire din partea patronului. El va avea o comportare demnă. Dar cine *posedă* — și nu are suficientă forță de caracter ca să riște pierderea — acela se lasă umilit, ba chiar se și plogonește în fața celor mai tari.

Averell Harriman spunea că marea lui calitate de om de stat este că-și poate lua oricînd pălăria dacă nu este de acord cu politica guvernului. Mare calitate cînd stăpînești sute de milioane de dolari? Îl admir pe acel care spune «nu!, nu e bine!» știind că riscă să nu aibă a doua zi ce să dea de mîncare copiilor.

Demnitate... A șerbului biciuit și umilit și a răzeșului liber; a calfei bătute și înjurate și a muncitorului modern, angajat cu contract colectiv... Respectul pretins de la cei mai mari, mai tari, este și un *raport de forțe*. Respectul poate fi impus, este impus. Dar așa cum sclavul nu luptă pentru eliberarea sa dacă n-are conștiința libertății, tot astfel trebuie să existe conștiința demnității, pentru a pretinde respectarea ei de către alții.

Trăim într-o orînduire în care au fost desființate condițiile exploatării de clasă. Dar n-au dispărut toate viciile generate de ele. N-au dispărut hoția, minciuna, mai sînt cazuri destule de abuz de putere, de bun plac și de rănire a demnității, de lipsă de respect față de semen, chiar dacă se manifestă doar în atitudinea paternalistă a unui șef care își tutuiește subalternul.

Baza juridică a demnității este egalitatea în drepturi. Baza ei economică este o existență decentă și siguranța zilei de mîine. Cînd se asigură cetățeanului o existență decentă și siguranța zilei de mîine, certitudinea că abuzul va fi pedepsit, oricine l-ar săvîrși, *ipso facto* se creează condițiile plenitudinii demnității umane.

METAMORFOZE DOBROGENE

Pentru prima oară în istoria ei, Medgidia nu a mai construit din chirpici.

pene ca Spania și Anglia, Cehoslovacia, U.R.S.S. Pe Nil, monumentele de la Abu Simbel, desfăcute și reîncadrate din nou pentru alte milenii, folosesc din cimentul fabricat la Medgidia. E cel mai mare omagiu care se aduce azi acestei așezări cîndva anonime.

Medgidia produce. Se construiește pe sine an după an. Există suficiente argumente concrete: iluminat electric, pe 32 de km; 4 600 locuri de lampă, care noaptea fac o Medgidie feerică; 32 km de rețea de apă potabilă; 20 km canalizări; 30 km de străzi modernizate, iată realități care, dincolo de ariditatea cifrelor, oferă date semnificative pentru noul profil al orașului. La acest capitol de urbanism, comparațiile cu un trecut mai îndepărtat nu sînt posibile decît dacă adăugăm în dreptul anului 1948 zero. Zero kilometri de străzi pavate, zero kilometri rețea de apă, zero... zero... zero...

Medgidia și-a alcătuit o personalitate de oraș industrial. Aceasta este una dintre sintezele sale fundamentale, căreia, neapărat trebuie să i-o alăturăm — prin reflex — pe cealaltă, de centru urban. Orașul de azi a ridicat edificii frumoase, și-a alcătuit un centru care-i face onoare, și-a risipit pe colinele ei blocuri de locuințe care însumează circa 2 400 apartamente. Se vorbește acum de «orașul nou», de «cartierul Spital», de blocurile «Ciment». Medgidia are astăzi 7 989 familii și o socoteală elementară arată că o treime din populația orașului s-a mutat în locuințe noi. Este o imagine care ne sugerează o altă dimensiune a orașului, o ascensiune pe o altă verticală: a bunăstării. În

1968, valoarea măturilor vindute populației a fost de 273 000 000, cifră mai mult decît dublă față de bilanțul comercial al anului 1965.

În orașul în care pe la începutul veacului construcția unei clădiri de liceu durase 14 ani (pentru ca la terminare să devină cazarmă), generațiile de azi învață în 8 școli generale de 8 ani, două licee teoretice cu 1 500 elevi, o școală profesională la IMUM cu 973 elevi, o școală de surori medicale, în total 7 631 de elevi. «Dați un leu pentru liceu» — chema patetic a grup de dascăli acum cinci decenii, și clădirea aceluia liceu ridicat din milă și din sărăcia oamenilor durase cît o viață de om. În 1967, o clădire pentru un liceu din oraș a fost ridicată în opt luni.

Cunoscînd istoria ei zbuciumată, e timpul acum să ne întrebăm: va mai cunoaște oare Medgidia zguduirile ei de odinioară, va mai repeta orașul acesta prăbușirile ciclice ale istoriei sale? Imposibil. Timpurile acelea vor rămîne pentru totdeauna închise în paginile monografiei profesorului de matematică și ale aceluia care se vor încumeta să continue și să dezvolte monografia acestui oraș.

Medgidia nu va mai cunoaște niciodată acele zile; pentru că orașul s-a racordat trainic și definitiv la civilizație; pentru că orașul produce cum nu a mai produs niciodată. Garanția cea mai de preț e industria lui.

Cei mai mulți dintre locuitorii Medgidiei de azi sînt veniți cu 10 și cu 20 de ani în urmă. Secretarul Comitetului de partid de la

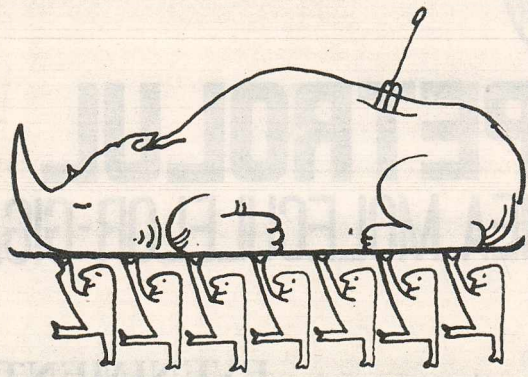
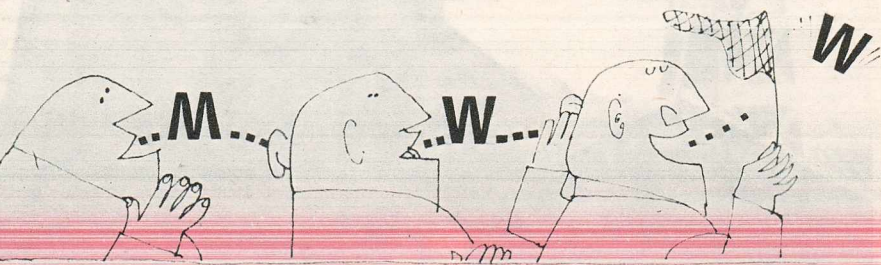
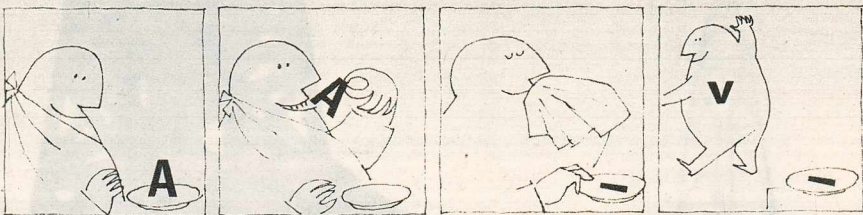
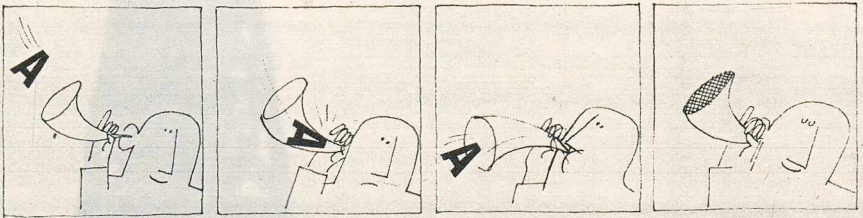
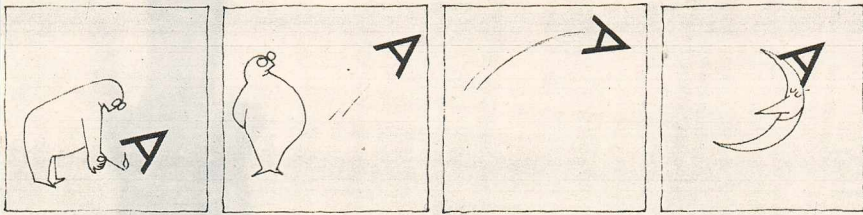
fabrica de ciment, Iustin Iliescu, e din Găești, dar se laudă cu cei 17 ani de cînd trăiește în Medgidia. Păun Dumitru, mecanic tot la «Cimentul», are cam aceeași vechime în Medgidia și a venit dintr-un sat din împrejurimi, la fel ca și Ecaterina Panait de la IMUM.

Primarul orașului, tovarășul Eftimie Ilieș, e moldovean get-beget. Înainte însă de a fi omul care conduce destinele acestui oraș, el și-a cîștigat, ca și cei mai mulți, niște drepturi de localnic, lucrînd prin anii începutului la IMUM. Drepturile unor oameni care n-au venit aici la de-a gata, ci au fost martorii și au fost mai ales autorii tuturor prefacerilor pe care le-a trăit Medgidia. Este generația care și-a cîștigat aici, în aproape două decenii, galoanele de generație de întemeietori ai noii Medgidii, de pionieri. Pentru că înainte de a pava străzi, înainte de a face trotuare, înainte de a trimite apa prin țevi, și înainte de a se muta în blocuri, oamenii aceștia au bătut noroaie imense, au înfruntat nori de praf și au locuit mai întîi în barăci. Oamenii aceștia încă tineri și azi, pentru că au venit foarte tineri, au amintirile unei alte Medgidii. Oamenii aceștia își iubesc orașul și aceasta constituie o altă garanție a Medgidiei.

Generația care a revitalizat Medgidia s-a așezat aici temeinic, pentru totdeauna. Tinerii de atunci și-au întemeiat familii, au născut copii care învață în școlile pe care tot ei le-au construit, și au transformat orașul acesta într-o așezare în care se poate trăi și munci.

LETRASET de Cik DAMADIAN

UMOR DE PESTE HOTARE

LA VERNISAJ

— ...și nu ne mai bate la cap cu tablourile astea. Nu vezi c-avem de discutat?...

CULINARĂ

1	A	B	A	T	O	R		P	P	I	N	A
2	L	U	N	A		M	A	R	C	N	T	A
3	U	N	I	C	A		N	O	T	A		R
4	N	E	M	P	N	C	A	T	E		O	N
5	E		A	M		U	N	A		A	S	A
6		P	L		T	R	A	P	I	S	T	
7	V	A		G	B	A	S		S	T	R	A
8	A	B	F	R	I	T	I	V		R	O	C
9	C	A	M	A	R	A		A	D	A	P	A
10	U	N	I	T	E		F	R	A	G	E	T
11	T	A	R	A	M	A		A	N	A	L	E
12	A	S		B	A	T	A		A	L		A

ORIZONTAL: 1) Furnizor de carne proaspătă — Tradiția le cere cu sare. 2) Privește cosmosul și... ridică — Mititei (fem. sing.). 3) Surogat de cafea — Se încarcă uneori la restaurant. 4) Prost hrănite — În castron! 5) Înainte de masă (abr.) — Din bunătați! — Astfel. 6) În plasă! — Brinză bună. 7) Căpățînă de varză! — Ca un porc — Element de compunere. 8) Mic dejun — Palton scurt (reg.). 9) Auxiliarele bucătăriilor (sing.) — A da apă la animale. 10) Îmbucate (fig.) — Cum e bună friptura (masc.). 11) Icre sărate — Publicații periodice. 12) Maestru gastronom — Bună pe varză — La salon!

VERTICAL: 1) Buneșicu sare și în înghețată — Furnizoare de... vrăbioare. 2) Gustoase — Cu

făină, ouă și brinză. 3) Vacă, miel, porc — Titlu oriental. 4) Serviciu de masă — Prepară friptură și mici. 5) Este întâmpinat cu masa plină de bucate — Corabie cu trei rînduri de visle. 6) În sarmale! — Bine spălată — La salată! 7) Parfumate: fructe exotice. 8) Sine-qua-non pentru pește la frigare — Anotimpul cireșelor, vișinelor, roșiilor și vinetelor. 9) Ardei... rapid — Din frișcă! — Magazia din port. 10) O fată la cantină! — Un os de ros. 11) La plăcinte! — Mîncare de carne preparată cu ceapă, usturoi și condimente. 12) Anotimpul răciturilor — Bomboană.

George MARINĂ — Sibiu

Cuvinte rare: STRA, ROC.

Dezlegarea jocului «ATENȚIE LA STOP!», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SEMAFOARE — PAS. 2) AX — CURSA — LENT 3) TATA — BĂTRÎN — A. 4) EMISA — NEATENT. 5) LEGALA — UDA — UI. 6) INA — USORI — IMI. 7) T — RANI — IARNA. 8) DIRE — G — TATRA. 9) PE — SCURTA — R — M. 10) APA — ANAT — MARE. 11) RAIU — IF — CARUT. 12) INCRUCISA — ITI. 13) SAIBA — CALE — AT.

PETROLUL SI LUMEA MOLECULELOR-GIGANT

(Urmare din pag. 8)

internațională — le-a transformat în marea gamă a polimerilor sintetici.

Cetățile argintii ale chimiei, ridicate în ultimul deceniu în toate provinciile țării, sînt îndeobște cunoscute cititorilor noștri, mulțumită presei, radioului, televiziunii, cinematografului și mai cu seamă prin intermediul produselor de larg consum puse la dispoziția publicului consumator. În aceste mari unități, producția de mase plastice a crescut cu 71% față de 1955, cea de fire și fibre sintetice cu 190%, iar cea de detergenți cu 40%. La aceste produse prevederile și angajamentele lucrătorilor din industria petrochimică vor determina în 1969 o creștere între 30 și 44%.

CE AȘTEPTĂM DE LA MOLECULELE-GIGANT

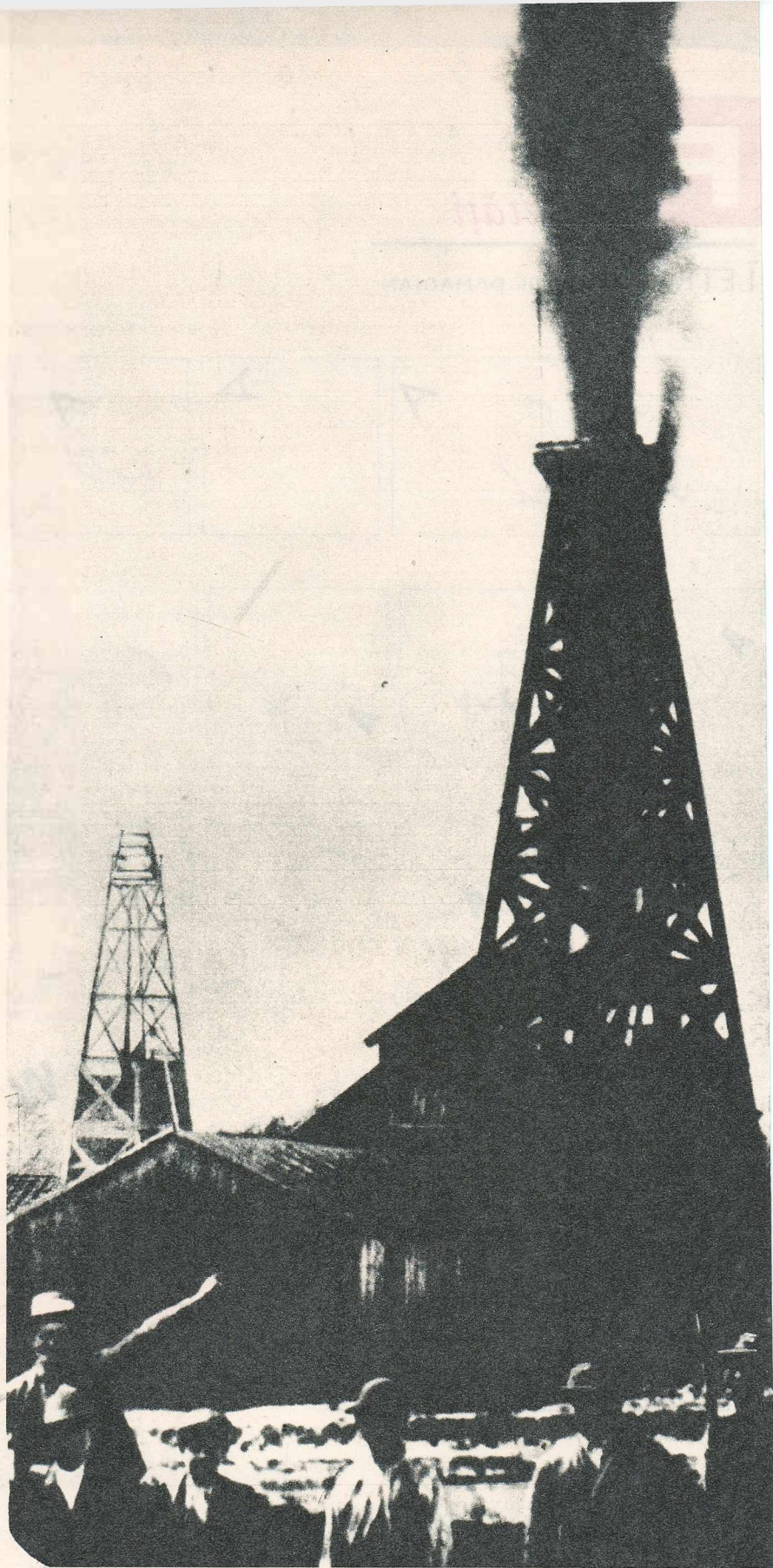
Într-un interviu acordat Radioteleviziunii române un cunoscut savant englez făcea următoarea afirmație: în anul 2000 întrebuințarea energiei calorice și a combustibilului clasic, obținute din cărbune și petrol, vor apărea urmașilor noștri atît de vechi și de neînțeles întocmai cum noi cei de azi privim arca lui Noe în comparație cu navele interastrale. O părere de loc hazardată dacă avem în vedere aprecierile și tendințele economiei mondiale. Dezvoltarea petrochimiei românești, situația ei prezentă și planurile de perspectivă constituie o dovadă elocventă. Creșterea potențialului hidroenergetic, construirea viitoarelor centrale atomice vor elibera importante zăcăminte de cărbune, țigăi și gaze naturale, determinînd valorificarea bogatelor zăcămintele subteranului prin intermediul chimiei de sinteză. Industria petrochimică românească (bazată în proporție de 56% pe prelucrarea superioară a țigăiului) va crește de patru ori pînă la sfîrșitul cincinalului, reprezentînd 36% din totalul industriei chimice. Se vor fabrica produse petrochimice de bază pentru 240 000 tone mase plastice, 23 000 tone fibre chimice, 60 000 tone cauciuc sintetic (despre valorificarea superioară a cărbunelui și gazului metan vom vorbi într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre).

Ce importanță prezintă petrochimia în ansamblul operei constructive desfășurate în țara noastră? Explicațiile ce însoțesc imaginea publicată în pag. 8 conturează în linii mari multiplele întrebuințări ale petrolului prin intervenția chimică de sinteză. Procedeele petrochimice fac posibilă între altele eliminarea din consumul industrial a unor importante cantități de produse agricole. Specialiștii români au demonstrat că obținerea a 20 000 tone butanol duce la o economie de 110 000 tone porumb anual, iar producția de 30 000 tone detergenți sintetici condiționați înseamnă deopotrivă o economie de circa 20 000 tone grăsimi animale.

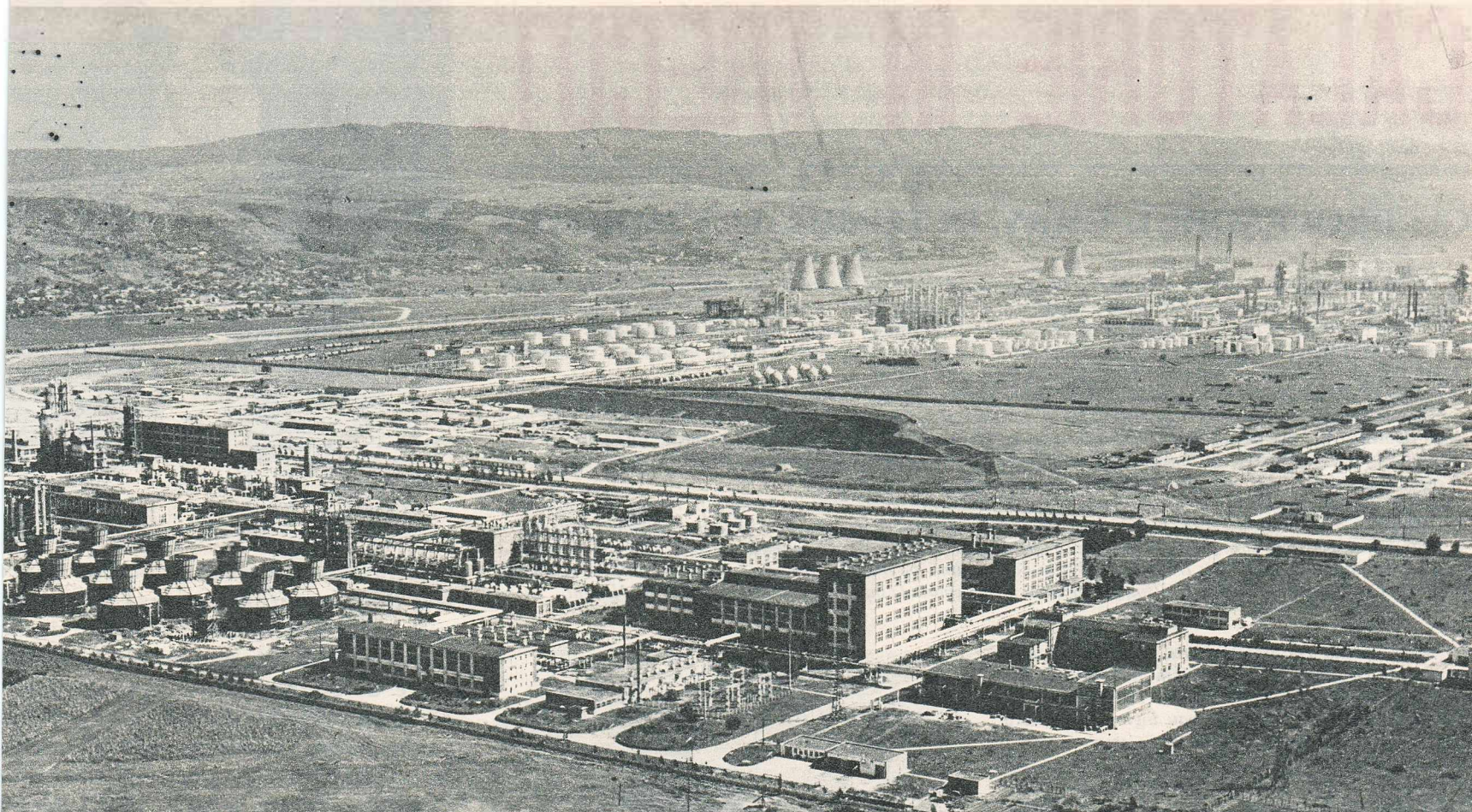
Locul determinant pe care petrochimia îl ocupă în dinamica și structura producției chimice se reflectă și în fondul de investiții alocat acestei subramuri: circa 55% din totalul sumei alocate industriei chimice în actualul cincinal. Banalul țigăi a năvălit în toate compartimentele traiului cotidian, intrupat în piese-gigant, îmbrăcăminte, anvelope, medicamente sau în mulțimea obiectelor din gospodărie — ieftine, frumoase, utile — sute de produse care ne fură ochii, ne fac viața mai plăcută, contribuind eficient la dezvoltarea industriei socialiste și la creșterea nivelului de trai, țelul principal al politicii partidului nostru.

EVENIMENTE TRAGICE

Erupțiile și incendiile, foarte frecvente la începutul secolului nostru, constituie cele mai întunecate pagini din istoria mondială a petrolului. Pagubele pricinuite de aceste adevărate calamități naturale au fost de ordinul miliardelor. În 1901, la Beaumont, în Texas, erupția unei sonde a provocat în numai cîteva zile pierderea a 70 000 tone țigăi. Cinci ani mai tîrziu, ploaia neagră revărsată de către o sondă în erupție din Mexic a dat naștere unui adevărat lac: 135 000 tone țigăi. În țara noastră cea mai spectaculoasă erupție a avut loc în 1913, cînd coloana de țigăi, fîșnită sub presiunea gazelor din subteran, s-a ridicat la o înălțime de 400 de metri (mai mult decît Turnul Eiffel!). Ea a risipit într-o singură oră 1 000 tone țigăi. Întîmplări tragice pe care forajul modern și măsurile de protecție introduse în țara noastră le exclud astăzi cu desăvîrșire. Fotografiiile noastre vă prezintă erupția unei sonde și izbucnirea unui incendiu pe Valea Prahovei, amîndouă înregistrate pe pelicula aparatului fotografic în vara anului 1935.

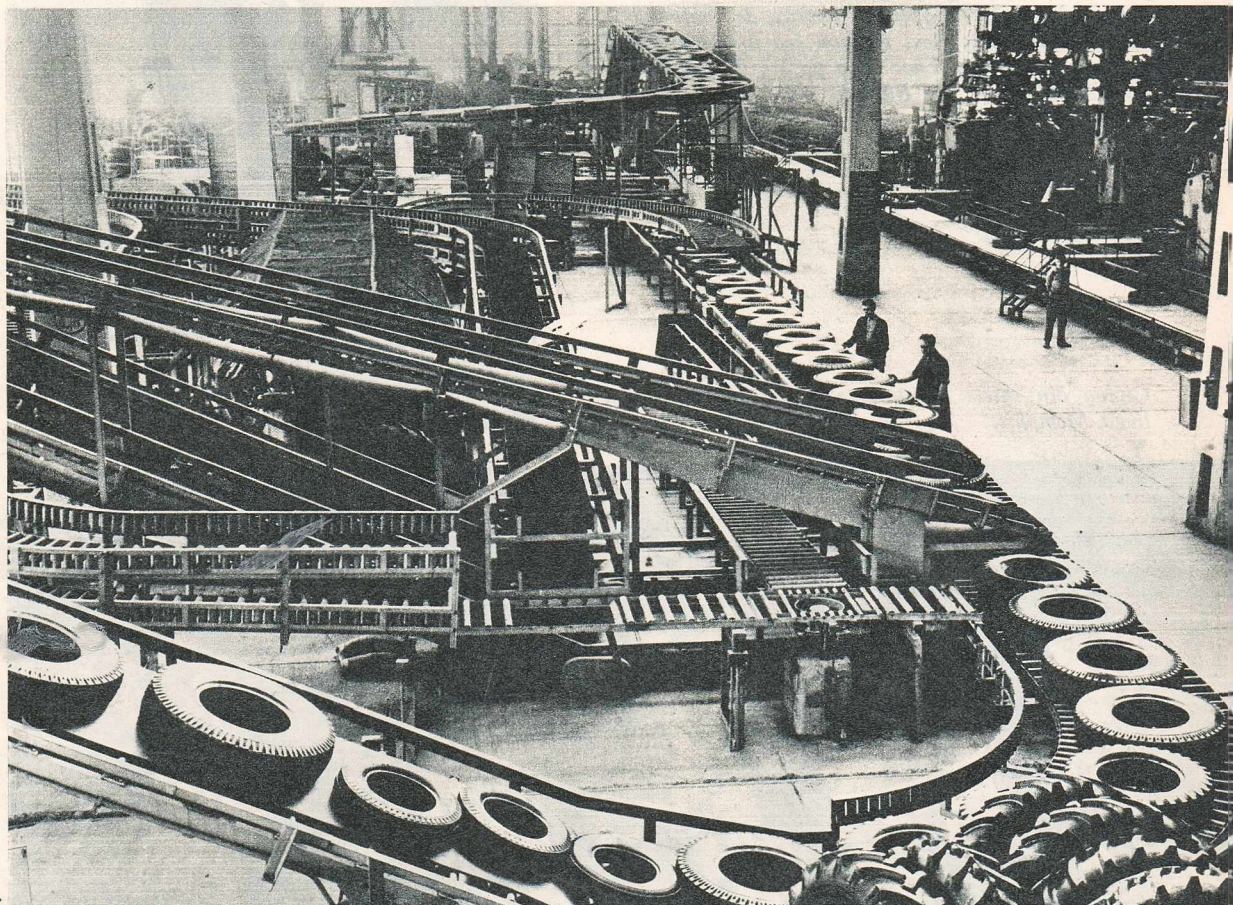

ÎN PATRIA CAUCIUCULUI ROMÂNESC

În municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, Combinatul de cauciuc sintetic și produse petrochimice formează împreună cu rafinăria și combinatul chimic din vecinătate marele complex petrochimic situat la confluența râurilor Trotuș, Oituz, Cașin și Tazlău, regiune bogată în resurse de petrol și sare.

Combinatul se întinde pe o suprafață de aproape 100 de hectare, principala uzină fiind aceea de cauciuc sintetic cu o capacitate de 50 000 t/an. Materia primă o formează gazele de rafinărie furnizate de rafinăria Onești.

Unitatea produce mai multe sortimente de cauciuc: Carom-1502, folosit la fabricarea anvelopelor și în industria ușoară, Carom-1712, în industria de anvelope. S-au făcut experimentări pentru obținerea cauciucului Carom-1778, Carom-1713, Carom-1773 — produse ce conferă calități sporite. Aici se fabrică de asemenea fenol și acetona, produse livrate industriilor de materiale plastice, fibre sintetice, medicamente, solvenți, lacuri și vopsele. În cadrul combinatului mai funcționează o fabrică de polistiren — materie primă din care se execută numeroase articole tehnice și bunuri de larg consum. Polistirenul expandat se utilizează la confecționarea izolațiilor termice și fonice în sectorul de construcții; din polistirenul rezistent la șoc se produc piese pentru mașini, aparate de radio, frigidere etc. În fotografie: cetatea industrială de pe Valea Trotușului.

Uzina de anvelope «Danubiana». Producția anuală: un milion și jumătate de pneuri.

ÎN LUMEA FANTASTICĂ A MOLECULELOR-GIGANT

Cît este de vastă lumea fantastică a macromoleculelor? Iată un scurt tur de orizont prin cîteva domenii de activitate.

La o mașină agricolă se utilizează pînă la 30 kilograme de materiale plastice, la o mașină textilă 150, iar la un autobuz 280 kilograme. În fiecare troleibuz se pot identifica piese din material plastic în greutate de 200 kilograme, la un vagon de cale ferată 300 kilograme, iar la o navă fluvială 5 700 kilograme. În alcătuirea unui automobil obișnuit intră, neținind seamă de caroserie, o cantitate mijlocie de 30 kg materiale plastice reprezentînd echivalentul a 150-200 kg metal.

Cu ajutorul materialelor plastice construim mai repede și mai ușor. Elemente de construcție, instalații electrice și sanitare, ornamente, spume plastice, izolatoare acustice și fonice, vopsele plastice, toate fac parte integrantă din ansamblul clădirilor industriale și al blocurilor de locuințe. O previziune: un metru cub dintr-o clădire a viitorului, construită din material plastic, va cîntări 25-100 kg față de un metru cub dintr-o clădire de cărămidă care cîntărește 500 kg.

Materialele plastice însoțesc pretutindeni electricitatea, foile plastice fac să rodească mai repede legumele, tomatele, protejează furajele, conservă alimentele. Plasticele sînt purtătoare de muzică — discuri, benzi de magnetofon; de frumusețe — din ele se obțin podoabe, bijuterii; materiale sanitare — fire de sudură chirurgicală; materiale didactice — stilouri, machete, hărți etc.

CĂLĂTORIE ÎN TRECUT...

CU PROFESORUL EMRY ÎN LUMEA LUI IMHOTEP

O echipă de arheologi englezi și egipteni, condusă de profesorul Emry, care de mai multă vreme face excavări în apropierea fostei capitale a faraonilor, Memphis, a descoperit două coridoare umplute cu sute de statuete-amulete și de mumii de ibis și «mămuțe sacre». Tot acolo a fost găsită o statuie rară a zeiței Isis, cu fiul ei Horus. Statuia (în fotografie) este mobilă: mama își poate legăna copilul pe genunchi. Dacă nu ne-am teme de acuzația de profanare, am spune că sîntem în prezența unei ingenioase jucării...

Un element arheologic nu mai puțin important îl constituie scoaterea la lumină a «coridorului mămuțelor», care se pare că vestește pe cercetători că se apropie de mormîntul lui Imhotep, strălucit arhitect din timpul celei de-a treia dinastii. Această perioadă de înflorire a unei străvechi civilizații, care își crea propriile sale legi, o scriere și primele forme artistice, este imediat premergătoare construcției faimoaselor piramide de la Gizeh ale regilor Keops, Kefren și Mikerinos, care aparțin dinastiei a IV-a.

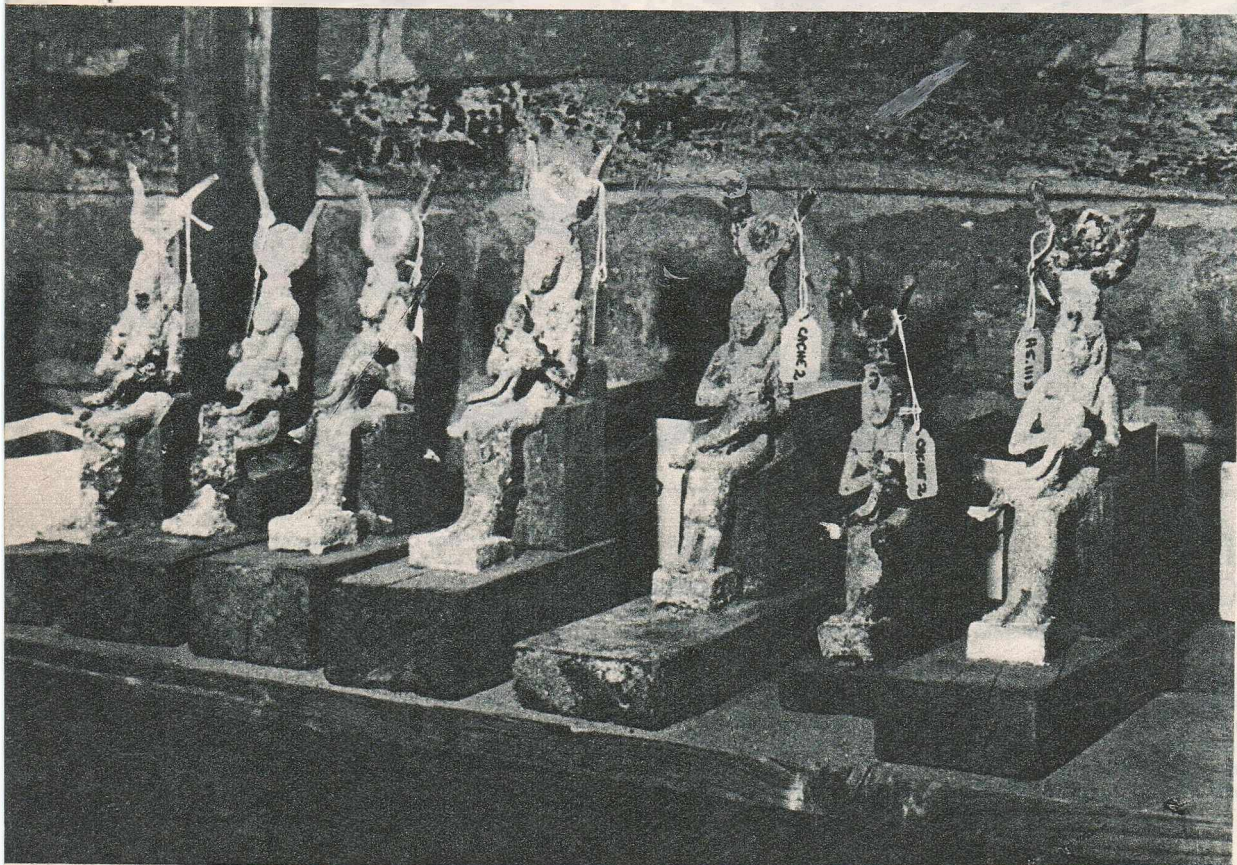
Imhotep nu a fost numai un arhitect celebru, căruia îi datorăm, între altele, piramida în trepte a lui Zoser, de la Sakkara; după moartea sa, el a fost trecut în rîndul nemuritorilor, devenind zeu al medicinei. Iată de ce se crede că mormîntul acestui personaj, de care se apropie echipa de arheologi condusă de prof. Emry, va arunca o nouă lumină asupra celei de-a treia dinastii și în același timp va furniza noi date despre credințele religioase și înjgheburile celor dinții cunoștințe științifice în acea primă epocă de înflorire a țării de pe malurile Nilului.

Se poate afirma că descoperitorul coridorului «mămuțelor sacre», profesorul Emry (în fotografie), este norocos în materie de animale sfinte. Acum patru ani el a descoperit un loc în care erau îngropate laolaltă 1150 000 de mumii ale păsării sacre ibis!

Se știe că zeii egipteni nu au căpătat decît tîrziu chip omenesc. În conștiința religioasă a celor vechi, ei luau forma unor semne, plante și animale. Zeița Hathor sălășluia într-un sicomor, zeul Nefertum — într-o floare de lotus, zeița Neith era adorată sub forma unui scut pe care erau puse cruciș două săgeți. Divinitatea trebuia însă să se înfățișeze înainte de toate sub o aparență animală. Zeul Klinum era un berbec, zeul Horus — un șoim, Thot — o pasăre ibis, Sebek — un crocodil, zeița din Bubastis — o pisică, cea din Buto — un șarpe.

Cîteva din sutele de statuete-amulete, găsite recent lângă Memphis.

Intîmplarea a făcut ca practic în același timp, agențiile de presă să consentine la două evenimente științifice de importanță diferită, este drept, dar cu valoare de simbol. Dintotdeauna omul a căutat nu numai să cunoască lumea în jurul său, ci și să se elibereze de ea, să se elibereze de «ia în stăpînire» și propriul său trecut, descifrînd tainele istoriei, și totodată să prevadă viitorul. Călătoriile în trecut și în viitor se completează reciproc, se învîrt în jurul unei lanțuie într-un efort unic al cunoașterii care le dau omului o nouă dimensiune.

Recent, s-au anunțat noi descoperiri arheologice în Egipt, în vechea capitală a faraonilor, Memphis.

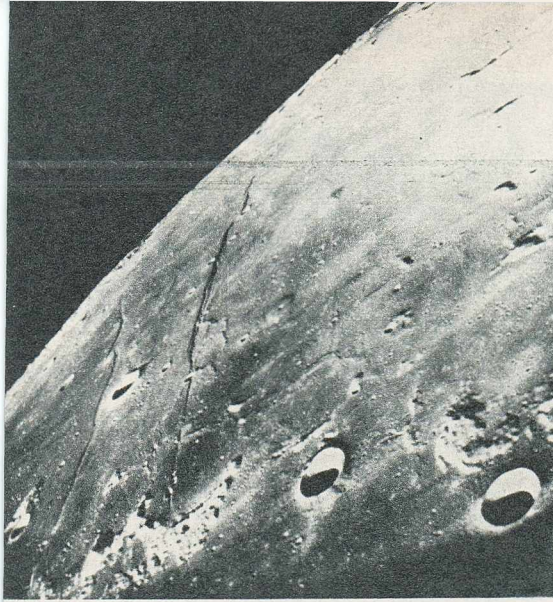
Această știre aproape a coincis cu o avalanșă de telegrame care anunțau o nouă și strălucită victorie obținută în explorarea spațiului cosmic: realizarea primei stații orbitale experimentale prin joncțiunea navelor cosmice «Soiuz-4» și «Soiuz-5», trecerea pentru prima dată în istoria zborurilor cosmice a cosmonauților de pe o navă pe alta și împlinirea celorlalte obiective ale acestei remarcabile experiențe spațiale. Nu cu mult timp înainte de zborul celor două nave cosmice sovietice, în S.U.A. au fost date publicității unele fotografii aduse pe Pămînt de membrii navei «Apollo-8» după fantasticul lor periplu în jurul Lunii și care nu fuseseră cunoscute de public prin retransmisia «în direct».

Firește că torentul de știri cosmice descoperit pe arheologi: nimeni nu s-a mai gîndit la ei! Pentru a repara această «nedreptate», publicăm, față în față, două reportaje fotografice privind aceste călătorii — în trecut și în viitor. Spunem în viitor, deoarece zborul navelor cosmice «Soiuz-4» și «Soiuz-5» reprezintă un pas hotărîtor spre crearea, în viitorul apropiat, a unor stații cosmice orbitale locuite, de mare importanță pentru știință și economie. De asemenea zborul circumlunar al navei cosmice americane nu reprezintă decît primul dintr-un lung șir de zboruri avînd ca obiectiv Luna și alte corpuri cerești mai îndepărtate.

CĂLĂTORIE ÎN VIITOR

CU „SOIUZ“ ȘI „APOLLO“ ÎN SPAȚIUL COSMIC

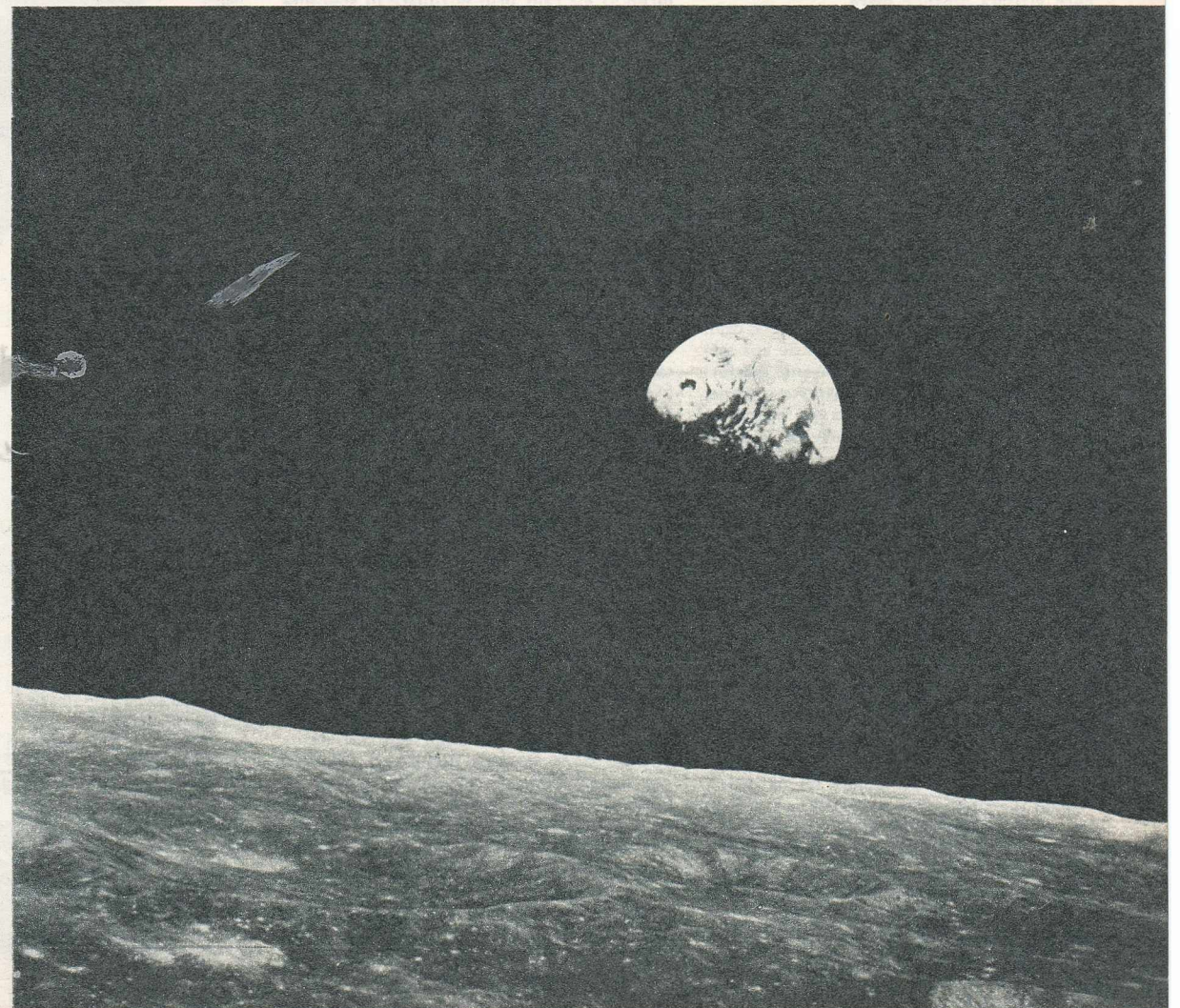

Și dincolo de vecina noastră cosmică,
imensitatea neagră,
cea fără de sfârșit...

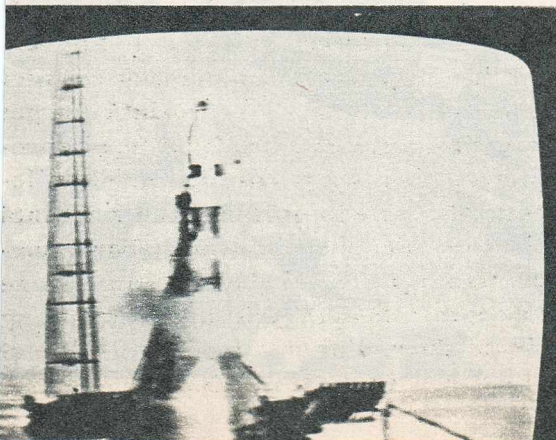
Temerarii
cosmonauți sovietici
după întoarcerea
pe Pământ.

Acest
«răsărit de Pământ»,
de o stranie frumusețe,
contemplat de Borman,
Anders și Lovell
de pe orbita lor
circumlară,
le-a insuflat parcă
o încredere sporită
în încheierea cu succes
a misiunii lor
și în întoarcerea «acasă».
Deși la 240 000 mile
depărtare,
Pământul părea totuși
atât de aproape!

Vladimir Șatalov, Evgheni Hrunov și Alexei Eliseev
se relaxează. Se știe că inginerul cercetător Hrunov
și inginerul de bord Eliseev au părăsit la un moment
dat nava lor cosmică și au trecut în nava «soră». Im-
brăcați în costume speciale de scafandri, ei au exe-
cutat o serie de operații de montaj, au filmat și foto-
grafiat, au făcut observații științifice și au dus la
bordul navei-gazdă... ziare, telegrame și scrisori de
pe Pământ. Cei doi astronauți au prefigurat astfel
nu numai pe viitorii «locuitori» ai stațiilor cosmice
orbitale, ci și pe viitorii... poștași cosmici.

5...4...3...2...1...0. «Soiuz-5» își ia zborul.

GOA

400 de ani după Camoëns

de Laurentiu THEBAN

Situată pe țărmul vestic al Peninsulei Indiene la circa 320 kilometri sud de Bombay, Gôa este — cu suprafața sa de 3600 kilometri pătrați — cel mai mic teritoriu unional al Indiei. Vechi documente pomenesc despre marea sa prosperitate într-un trecut depărtat, încă înainte erei noastre. În anul 1510, după ce Alfonso de Albuquerque debarcă aici, Gôa devine colonie portugheză. Abia după 451 de ani, în 1961, Gôa este eliberată de dominația colonială. Cu începere din 1962 se numără printre cele șapte teritorii administrate de centru ale Uniunii Indiene.

Drumul spre Gôa începe la Bombay, în rada portului. Călătorului european nu-i surd nici itinerariile pe uscat, prin Poona, nici ruta aeriană de peste trei sute de kilometri, parcursă zilnic în mai puțin de o oră. Gôa se cere vizitată dinspre mare.

Caravelele de astăzi se numesc «Sabarmati», «Sarita» sau «Konkan Sewak» și navighează sub steagul companiilor Bombay Steamship sau Chowgule. Cu optsprezece rupii obții un loc pe puntea de sus, în bătaia vântului și, timp de o zi și o noapte, te simți purtat pe «mares nunca de antes navegados». Și fiindcă ai certitudini că lusitanii lui Vasco da Gama nu au luat pilule împotriva răului de mare, le arunci disprețuitor pe cele cumpărate o dată cu bilețul.

Dimineața, docul Alexandra din Bombay este în fierbere. Sute de oameni așteaptă înghesuiți momentul când vor putea urca pe vaporul alb, ancorat într-un colț. E cald, e praf, e miros de asfalt topit și de apă stătută. Macaralele încarcă neconținut mărfuri de tot felul în uriașe transatlantice indiene, în timp ce marinarii aproape goi de pe un vas cu semne de scorojire privesc plictisiți hărmălaia din port.

Am ajuns în sfârșit pe puntea devenită dintr-o dată neîncăpătoare. Călătorii își instalează copiii și soțiile în colțurile cele mai confortabile, pe mici carpete sau rogojini pătrate și începe un nesfârșit du-te-vino între familie și teigheaua cu sucuri de fructe și ceai. Difuzoarele de pe vas transmit muzica goaneză — tulburătoarele cîntece *mandô*, a căror melodie surprinde urechea obișnuită cu melopeele auzite într-una la Delhi. Băieții de la bar se strecoară desculți printre grupurile de oameni, lovind într-un fel anume farfuriioarele cânilor de ceai cu lapte oferit spre vânzare. Din coșurile de trestie răspîndite pe punte ies la iveală banane scurte și verzi și paginile proaspete ale cotidianelor «Sot» (de limbă konkani) și «Goa-Times», cumpărate în vederea drumului.

Cuprins de freamătul din jur, nici nu am observat că manevrele complicate de ieșire din port s-au încheiat și că ne îndreptăm cu viteză spre sud. Lăsăm în urmă, la dreapta, Poarta Indiei, hotelul Taj-Mahal și capul Colaba, care mai ascundea încă întinderea

nesfârșită a Mării Arabiei. Sintem în larg, doar în stînga se mai disting, fumurii, dealurile sterpe ale Maharashtrai. Bărci grele de pescari punctează din ce în ce mai rar verdele cenușiu al apei. Valurile devin în schimb îngrijorătoare și, la un moment dat, încep să mă caut prin buzunare în speranța că n-am aruncat chiar toate pilulele de avo-mină. Seara aveam pe deplin experiența unei zile de navigație.

FOSTA «VITRINĂ A COLONIALISMULUI»

Primele impresii: totul în Gôa este minuscul și delicat, de la șosele, sinuoase cărării de asfalt, și microbuzele aurite, «carreiras», cu înfățișare de caleașcă, pînă la băștinașii acestui pitoresc ținut indian. Bărbați scunzi și tuciuarii, fete cu coroanițe de ghiocei în jurul cocolui, femei îmbrăcate în sari-uri de nuanțe închise de violet și verde, cu poalele strînse în briu, duc pe cap coșuri cu pești mici sau mină agale bivoli. După ce a străbătut mai multe sate cu bisericuțe albe și case vopsite în culori pastel, cupeul nostru motorizat ajunge la Panjim, capitala teritoriului.

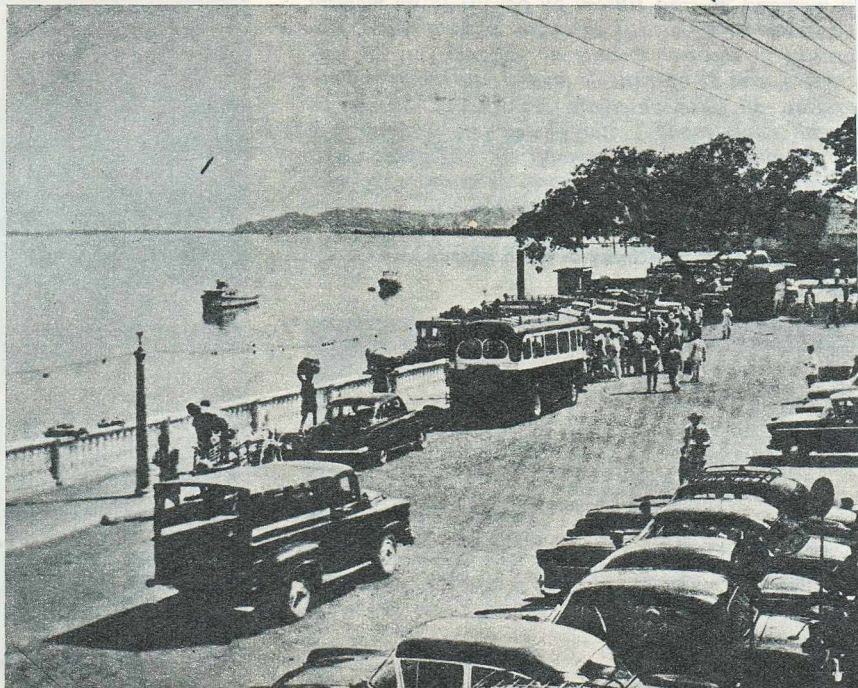
Panjim, un orașel curat și liniștit, păstrează ceva mediteranean în înfățișare și puls. Strada, aproape pustie, îți pare cunoscută deși o parcurgi pentru prima dată. Ciuful unui cocotier își foșnește frunzele boltite peste o curte. De la Café Capucina sau poate de la Hotel Riviera se aud refrenele duioase ale lui Nat King Cole. De după colț apare deodată o coloană subțire de demonstrații. Poartă lozinci prin care îndeamnă la unirea cu provincia vecină Maharashtra. Pe ziduri și pe case, altfel de lozinci: «Merger? Never!» (Unire? Niciodată!). După opt ani de la eliberarea sa de sub dominația colonială portugheză, Goa, o regiune cu bogate resurse minerale și agricole, are încă un statut controversat. Declarată teritoriu unional, condus direct de la Delhi, a avut posibilitatea să aleagă alternativa unirii cu ținutul vecin și mai mare din nord, Maharashtra. Rezultatele referendumului din ianuarie 1967 au arătat însă că poporul goanez, asuprit timp de 451 de ani de către portughezi, e hotărît să-și păstreze limba maternă konkani (interzisă în școli printr-un decret

▲ Farmecul plajelor goaneze.

◀ Fată din Gôa.

În Panjim, pe malul fluviului Mandovi.

Biserica immaculatei concepțiuni se numără printre capodoperele arhitecturale ale Panjimului.

Unul dintre numeroasele monumente care i-au dus teritoriului supranumele de «Roma Orientului»: Basilica de Bom Jesus.

în 1541 al închiiziției) și să-și construiască în viitor fericit alături de celelalte state independente, în condițiile noi ale unei Indii unite, așa cum le-a dorit și Nehru. În timpul dominației portugheze, Goa a devenit un fel de vitrină a colonialismului, oarecare curgeau din belșug vinul de Porto și Madeira și alte obiecte de lux nu tocmai accesibile sau utile băștinașilor. Problema dezvoltării unei industrii locale aproape că nu se punea. Înainte de a se retrage din Goa, portughezii au aruncat în aer o parte din puținele instalații industriale construite de ei, precum și marele pod de peste fluviul Mandovi. Nici după cinci ani pagubele nu au putut fi reparate. Măturie stău arcadele și zăvoaie ale vechiului pod.

În prezent — ca și în vechime — populația teritoriului este cunoscută în toată India pentru ospitalitatea, dragostea ei de cîntec și de joacă, și, nu mai puțin, pentru nerespectarea prejudecăților de castă atât de adînc înrădăcinate în celelalte regiuni. Pescari și marinari pricepuți, cei aproximativ 600 000 de locuitori ai teritoriului se ocupă de asemenea de minerit sau de cultivarea prezului, cocotierilor și manghierilor (varietatea locală, «Affonso»), a fructului mango este cea mai delicioasă din India). În lunile musonice (iulie-septembrie), cînd oamenii sînt obligați de puhoiul de afară să stea mai mult prin case, ei se dedică micilor meșteșuguri, realizînd reușite creații de artizanat.

PREZENTA LUI GEORGE ENESCU

După ce a admirat statuia abatelui Faria, cîndat personaj goanez cunoscut nouă din romanele lui Dumas, palatul Idalcao, construit de Adil Șah și restaurat în 1615, biserica albă în stil colonial, cu minunate scări în zigzag, împrejmuțată de palmieri înalți, sau bustul lui Vasco da Gama din Jardim Municipal Garcia de Orta, călătorul obosit va căuta puțină răcoare la marginea orașului, pe plaja Gaspar Diaz. Străjuită de statuia neagră și impunătoare a primului european poposit în Goa, Alfonso de Albuquerque, și de o rachetă argintată, plaja este pustie tot timpul zilei. Doar după venirea serii ea este inundată de sute de localnici, tineri și vîrstnici, care se plimbă îndelung prin nisip sau ascultă muzica de dans transmisă prin megafone.

Dl. Renato de Sá, o figură distinsă a intelectualității din localitate, a avut generoasa idee să înființeze, în anii din urmă, un Centru de cultură latină, cu o bibliotecă de cărți franțuzești, portugheze și spaniole. În programul centrului figurează lecții de latină, de portugheză și de istorie a muzicii, expoziții și concerte. Admirator pasionat al muzicii culte, dl. de Sá mi-a vorbit cu mult entuziasm de George Enescu, pe al cărui compatriot era încîntat să-l primească în casa domniei-sale. O familie de artiști.

La pianul demodat din salon, cele trei fiice — Amalia, Teresa și Ofelia — intercalează cu gingășie — printre piese de Bach — cîte un mandó sau fado.

În strada Ormuz, o altă instituție culturală de prestigiu: «Konkani Bhasha Mandal» (Institutul de limbă konkani), în cadrul căreia un grup de tineri scriitori talentați organizează cînacluri literare, publică volume de versuri, traduceri și manuale școlare în limba konkani. Dl. R. Zuarkar îmi oferă traducerile proprii din Molière și Shakespeare, împreună cu volume de versuri semnate de Manohar Sardesai, R.V. Pandit, B. Borkar.

«OLD GOA»

Urmînd cursul șoselei pe malul stîng al fluviului Mandovi și trecînd prin satul Ribandar, ajungi la vechea capitală, Velha Cidade. Din măreția acestei «Rome a Orientului» a rămas doar un mănunchi de construcții religioase din secolul al XVI-lea: catedrala Sé, cu un turn ruinat pe jumătate, Basilica de Bom Jesus cu o splendidă fațadă în întregime din granit negru, biserica São Cajetan și mănăstirile Sf. Francisc de Assisi și Santa Monica. Ansamblul arhitectonic din Old Goa — cum este denumită această parte a teritoriului — ajutat desigur de privilegiul unui decor tropical, este considerat printre cele mai frumoase din lume. O molimă a nimicirii în 1635 populația înfloritoare așezării, lăsînd pustietatea acolo unde Camoens a cîntat, timp de mai mulți ani, «as palmas gloriosas de Goa» și a compus primele șase cînturi din «Lusiada». În mijlocul unui parc cît o poiană, cu trandafiri și flori albe, statuia poetului conchistador distonează parcă, prin gestul lui eroic, cu tăcerea evlavioasă a zidurilor manuale din preajmă și a pîlcurilor de palmieri pe care ai vrea să nu-i uși niciodată. Tristetea apăsătoare și solemnă a locului te obligă să vorbești în șoaptă.

Templul Shri Mangesh din Mhalsa te întîmpină cu zvon de clopote, tobe și fiare izbite cu mult sîrg de un grup de școlari cu ochi mari și negri, așezați la intrare pe ghiozdanele de pînză burdușite cu caiete. O bunicuță înveșmîntată în alb mă îndeamnă cu blîndețe să îndrăznesc. Un interior curat, coloane rotunde de piatră, statui aurite de

zei, icoane cu sfinți bărboși încărcăți de ghirlande, candelabre grele. Cîteva călugări hinduși, grași, goi pînă la brîu, apar și dispar în nenumăratele cămăruțe din dosul altarului presărat cu flori de șofran.

«ÎMI PARE BINE CĂ VORBIȚI URDU»

Frumusețea peisajului goanez am regăsit-o, în forma ei cea mai odihnitoare, în provincia Salcette, la sud de Zuari. Ogoare de orez încă necopt, brăzdate de diguri dispuse geometric — de fapt poteci înalte de un metru — perdele dantelate de palmieri se întind pînă spre țărmul mării. Aici, o plajă cu nisipul alb și fin ca sarea, dispusă așezată unei frontiere lăptoase între verdele vegetal și verdele adîncurilor, are și ea o paloare verzuie. Plaja Colva, poate cea mai anonimă și mai încîntătoare plajă din lume, este pustie. Doar vîntul, soarele și pescarii se vor întîlni aici și miine în zori, în aceeași tăcere dezolantă.

Plecarea. Bacul se desprinde de țărm cu cîteva minute înainte ca dl. de Sá să apară pe bicicletă, la capătul străzii. Fluturăm miinile în semn de rămas bun. Ajuns pe celălalt mal al fluviului Mandovi, la Betim, îmi urc bagajul pe autobuzul de Poona și îmi ocup locul la geamul din față. Pe neașteptate apare dl. de Sá. Trecuse fluviul cu o barcă, să-mi poată strînge mîna la plecare.

Au rămas în urmă Mapuca, apoi Tivim. Peisajul se schimbă. Trecem prin sate din ce în ce mai populate și mai sărace. Sate de mineri. Pe străzi apar din nou vaci. În grădini, arbori uriași de piine, cu fructe diforme emanînd mirosuri grele, ca cel de pe genunchiul vecinului meu, un țăran voinic din nord. Într-o vilcea, autobuzul oprește la o barieră. Sîntem la granița cu Maharashtra. Un polițist cu pantaloni scurți cercetează bagajele în căutarea unor eventuale sticle cu băutură de contrabandă. Vom pătrunde doar într-o zonă de prohibiție. Bagajul meu voluminos atrage imediat atenția.

— Ce aveți în el, sir?

— Cărți. Să deschid?

— Nu e nevoie, *sahab*. Îmi pare bine că vorbiți urdu.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Rochii cu dungi, cu carouri, cu inimi roșii, verzi sau albastre. Nimic mai banal. Dar banalitatea durează numai câteva ore. Ziua. Căci seara... Un hocus-pocus și... banalul dispăre. Simplu ca bună ziua. O mică baterie fixată la cordon, un mic comutator plasat discret, un gest și mai discret al purtătoarei și... carourile încep să danseze nebunește, inimile palpită străjuite de semnalizatoare când roșii, când verzi. Creatorii americani asigură onor clientela că sus-numita rochie poate fi purtată fără nici un pericol și chiar spălată, bineînțeles, după scoaterea instalațiilor electrice.

● Vi s-a uscat iarba în grădină? A fost călcată, făcută una cu pământul? Nici o problemă. «Schimbați-o cu una care n-are moarte» — spune firma Neva Mav Grass Inc. din New Jersey. Ce este această minune verde? O iarbă fabricată din polietilenă, foarte elastică, foarte verde, desigur, și foarte rezistentă la intemperii și produse chimice. Rezistă la temperaturi între -18°C și + 54°C și se livrează sub formă de patrate (30x30 cm) cu câte 7 000 de fire fiecare, înalte de 2,5 cm.

● Trei bandiți mascați au pătruns în locuința brutarului curții regale din Londra și după ce l-au imobilizat atât pe el cât și pe soția lui au devalizat casa de toate obiectele de preț, inclusiv suma de 22 mii de lire sterline. Înainte de a părăsi casa, bandiții l-au pansat pe brutar, care fusese rănit în momentul agresiunii, apoi au pus în funcțiune televizorul, întrebându-și victimele ce canal preferă să vizioneze și tot ei au telefonat la poliție să vină să-i elibereze. Relatînd cazul, presa engleză se întreabă: «Hoți binecrescuți sau umor britanic?»

● Cu prilejul unei conferințe internaționale a specialiștilor în navigația maritimă, s-a propus introducerea sensului unic și în circulația vaselor. Pentru început, aceasta ar urma să se producă în zonele cele mai aglomerate ca: Strimtoarea Gibraltar, Golful Suez, Golful Persic, unele porțiuni din Marea Roșie și altele din sud-vestul Angliei. Proiectul prevede culoare de navigație de 5 km lățime pentru fiecare sens, separate de o zonă de 3 km lățime, care nu poate fi folosită decât în caz de forță majoră.

ÎNTREBĂRI FĂRĂ RĂSPUNS

● O mie de suflete... Cam câți oameni or fi însemnînd?

(Jules Renard)

● Peștii care trec prin ochiurile plasei au oare un complex de inferioritate?

(Stanislav Jerzy Lec)

● Care soț privindu-se în oglindă nu admiră bunul gust al soției sale?

(Fernandel)

● Vă imaginați că dacă Laura ar fi fost nevasta lui Petrarca, acesta i-ar fi închinat sonete toată viața?

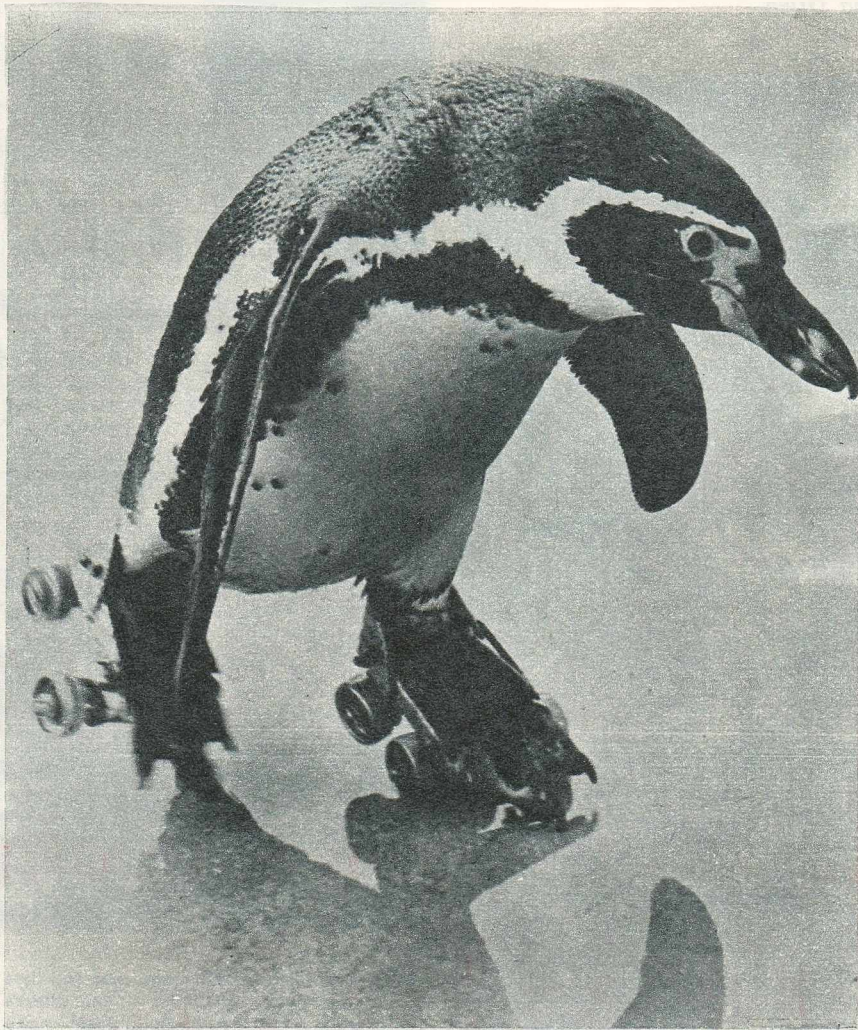
(Byron)

● Cine știe dacă fericirea nu constă în mare măsură în voința de a fi fericit?

(E. Fromentin)

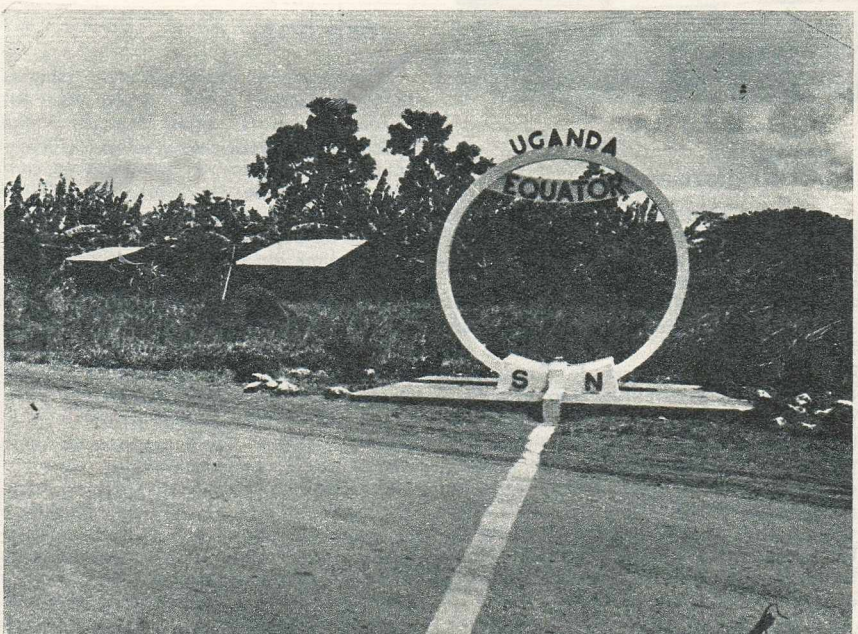
● Cum se face oare că m-am rătăcit pe drumul fericirii?

(Balzac)

DE-AR AVEA ȘI PARTENERĂ!...

Ultima pasiune a lui Pengy, pinguinul răsfățat al grădinii zoologice din San Diego (California), este skating-ul, patinajul pe rotile. Elegant și sigur, Pengy evoluează în cercuri și opturi ample, stîrnind admirație dar și invidie (deh! oameni sintem). Singurul regret al lui Pengy — exprimat, firește, de antrenorul lui — este lipsa unei partenerese...

ECUATORUL, ÎN CARNE ȘI OASE...

Nu este puțin lucru să poți sta cu un picior în emisfera sudică și cu celălalt în cea nordică! Este însă un lucru foarte simplu în Uganda, unde, în apropierea capitalei țării, Kampala, trece linia imaginată a ecuatorului, marcată de acest cerc alb care constituie un permanent punct de atracție.

GASTRONOMICĂ

solitară

Fiecare om, chiar dacă nu este alergător de cursă lungă, are nevoie de singurătate, chiar dacă e familist, chiar dacă are mulți prieteni. Sau tocmai din aceste motive. Singurătatea ca să fie acceptabilă sau mai bine-zis eficientă trebuie să fie activă și eventual suculentă. E de preferat ultima alternativă, de aceea ne vom opri asupra ei.

Întru atingerea acestui scop, adică pentru a vă organiza o singurătate suculentă reușită, e bine să vă sculați într-o duminică de dimineață. Atît de dimineață încît pe la 6,30 să fiți în piață. Să nu vă mire că la această oră sint destul de mulți oameni în oraș — nu toți sint în căutarea singurătății. Unii au și treabă. Așa că, după ce inhalați zdravăn din clima iernii, aruncați-vă cu avînt și energie (chiar fără a fi consumat Pepsi) în mijlocul cumpărătorilor matinali. Este aproape imposibil să nu găsiți — în Obor sau Piața Unirii — un vinzător de batal, de la care e recomandabil să cumpărați — fără prejudecăți — un kilogram de antricoate. Cu această cumpăratură prețioasă în brațe, porniți în marș forțat spre casă, fără a uita să cumpărați pe drum un litru de vin superior de regiune — e indicat de Murfatlar.

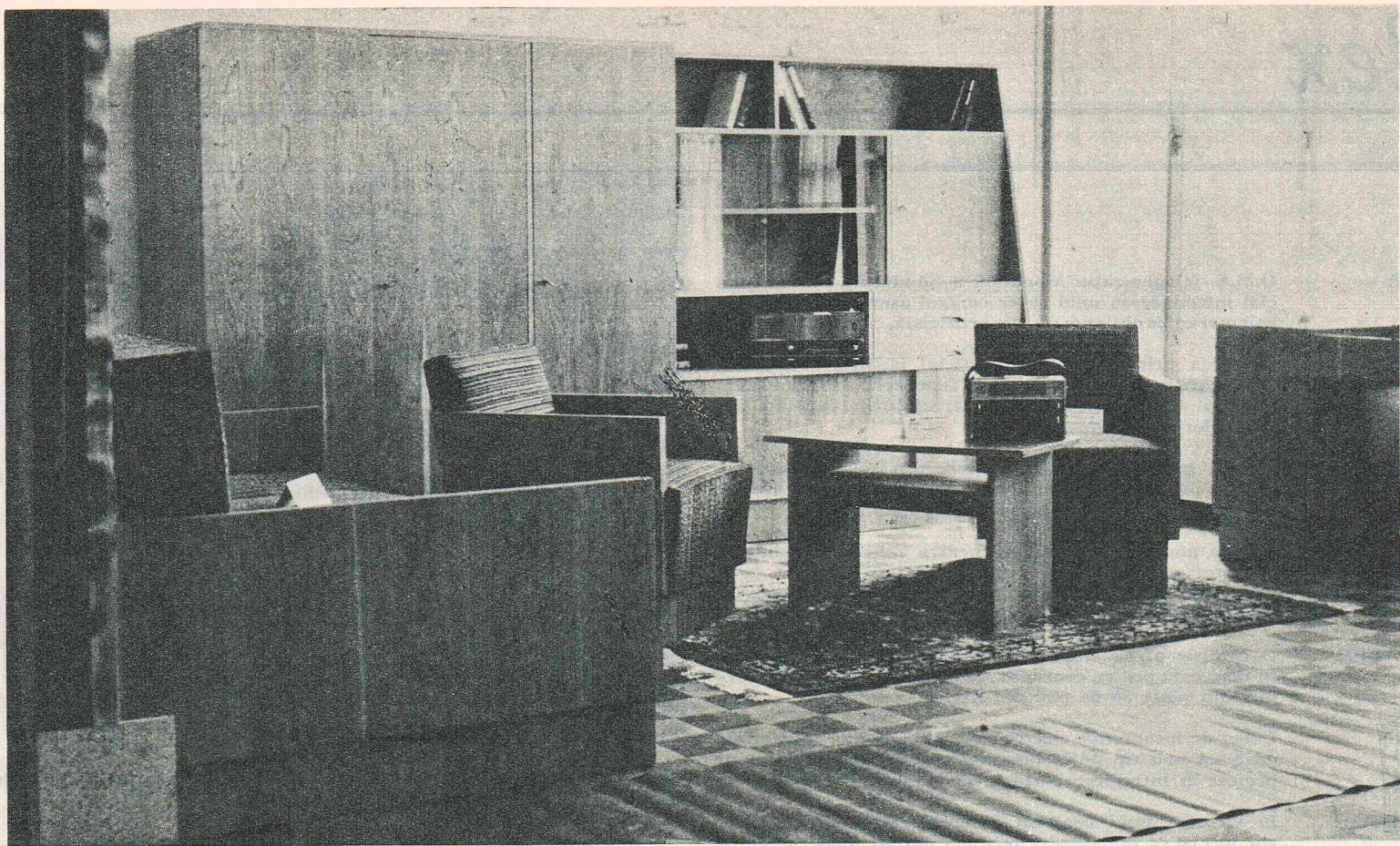
O dată ajuns acasă — cînd încă nimeni nu s-a trezit — vă refugiați în bucătărie și fără întîrziere așezați grătarul pe foc. Cînd s-a incins, frecăți-l cu puțin sear, apoi așezați o șarjă de 4-5 antricoate deasupra. Pînă începe să sfîrșie bine, curățați 3-4 cățeluși de usturoi pe care-i zdrobiți cu sare și-i amestecați cu o lingură, două de apă. Întoarceți frumusele antricoatele și mai țineți-le 5 minute, timp în care puneți pe masă un funduleț de lemn, tacîmul și un pahar 1/4 ochi cu vin. Apoi, dînd focul la minimum, săltați un antricot de pe grătar pe fundul de lemn și... apoi încă unul ș.a.m.d.

În timpul mestecatului gîndiți-vă la tot ce vă trece prin cap, plus la cît de necesar este ca omul să aibă momentele sale de singurătate.

Cînd ați terminat de îngurgitat și meditat, dați pe gît paharul și trezindu-vă familia comunicați-i isprava. Fără a lua aminte de eventualele exclamații de dezaprobare, continuați operațiunea începută chemînd la telefon prietenii dv. apropiați, mai gurmanzi, cărora să le spuneți cît de singur v-ați simțit fără ei în fața unui grătar întreg de antricoate sfîrșitoare și că numai bunele dv. sentimente ce le aveți pentru ei v-au îndemnat să-i sculați din somn pentru a le spune cum a fost. După ce ați terminat cu amicii, e bine, pentru orice eventualitate, să nu mai răspundeți la telefon o săptămînă, iar familiei mărturisiți-i pe un ton lugubru că aveți, pînă la prînz, o indigestie (Poate se prinde și vă iartă).

P.P. NAȘU

Un interior agreabil cu mobilă ILEFOR

MOBILĂ FINĂ, CONFORTABILĂ, TRAINICĂ

LA **ILEFOR**

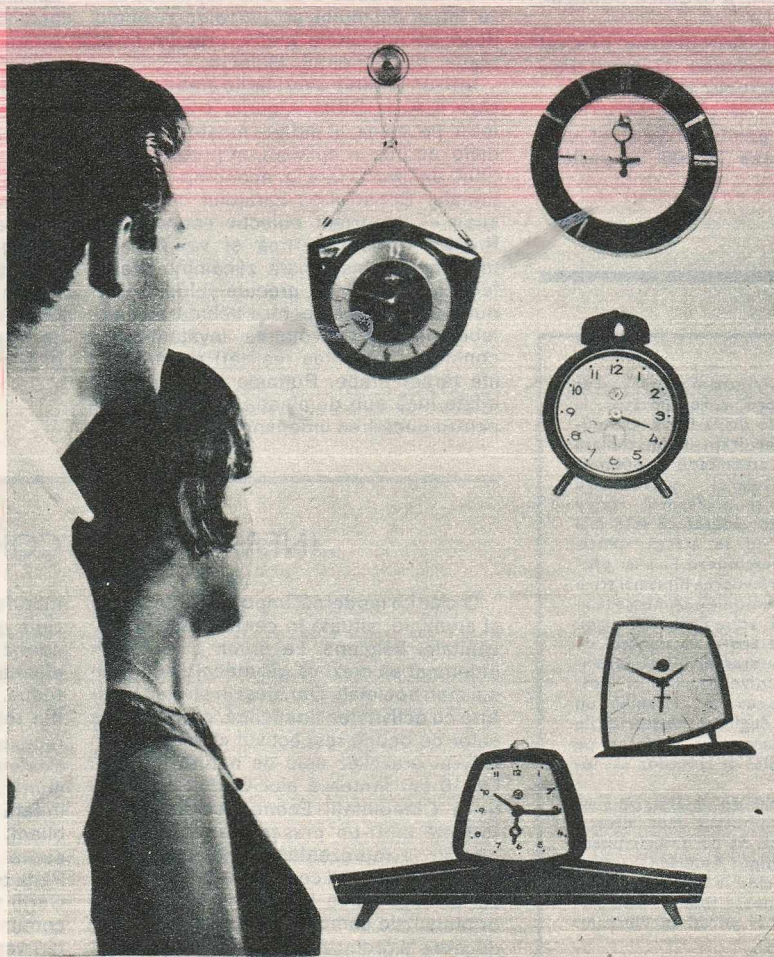
Tg. Mureș,
Piata Bólyai 13 A
Tel. 4081

I.I.S. Victoria

FABRICA
DE CEASORNICE
ARAD

str. Mărășești nr. 46
Telefon: 44-62

**I.I.S. «VICTORIA»
ARAD**

produce
ceasornice
de calitate
și cu aspect modern.

*Ceasornice deșteptătoare
Ceasornice de perete*

**ULTIMELE
NOUTĂȚI!**

*Ceasornicul
deșteptător
cu preaviz la sonerie
și
ceasornicul
deșteptător
cu... calendar*

- GENEVA** O.M.S. (Organizația Mondială a Sănătății) a cerut oficial introducerea unui sever control asupra substanțelor psihoterapice obținute pe cale artificială, ca L.S.D. și altele.
- TOKYO** Lansarea primului satelit artificial japonez al Pământului, care urma să aibă loc la 10 februarie, a fost amânată pînă în vara acestui an. Cauza: eșecurile repetate ale lansărilor experimentale.
- SAIGON** Forțele patriotice sud-vietnameze din zona platourilor au scos din luptă, numai în primele săptămîni ale acestui an, aproape 800 de soldați și ofițeri inamici.
- MOSCOVA** Ultima noutate vestimentară pentru zonele nordului îndepărtat: costumul din «stofă metalică» conectat la o rețea electrică de 12 volți. Protecție asigurată chiar și la geruri de peste 60 de grade.
- ADDIS-ABEBA** O comisie africană pentru aviația comercială urmează să fie creată pentru coordonarea traficului aerian de mărfuri din peste 30 de țări din Africa.
- PHENIAN** Uzina de locomotive electrice tip diesel a început să producă un nou tip de locomotivă puternică pe baza unui proiect în întregime realizat de tehnicienii coreeni.
- BUDAPESTA** În virtutea unui contract încheiat recent, în Ungaria vor începe să funcționeze zece noi unități moderne auto-service ale companiei Shell.
- MANILA** Într-un interviu acordat ziarului «New York Times», noul ministru de externe filipinez, Carlos Romulo, a reafirmat intenția țării sale de a urma o politică externă realistă de apărare a intereselor naționale și ale suveranității de stat. În primul rînd, ar fi vorba de «reducerea subordonării militare și economice față de S.U.A.».
- BAGDAD** Ziarul irakian «Al nou» anunță că în urma cercetărilor întreprinse de specialiștii companiei petroliere franceze E.R.A.P., s-a ajuns la concluzia că pe teritoriul Irakului există încă o zonă cu vaste resurse petrolifere.
- MADRID** 1 300 de personalități politice și culturale spaniole au adresat ministrului de interne o scrisoare de protest împotriva actelor de violență săvîrșite de poliția franchistă împotriva cetățenilor acuzați că «tulbură ordinea publică».
- CIUDAD DE MEXICO** La 2 888 m altitudine a început să funcționeze primul reactor atomic mexican. Firma americană General Dynamics Corporation a construit reactorul în cinci ani.
- MINSK** Calculatorul electronic «Minsk-52», produs recent al uzinei de mașini electronice, efectuează 30 000 operațiuni complexe de calcul pe secundă.

NICI MĂCAR SUB ACEST CHIP.

Cuvîntul englez «attractive», care nu necesită traducere pentru a fi înțeles și de cei ce nu cunosc limba Albionului, are multiple aplicații, cea mai curentă fiind legată de înfățișarea unor fete sau femei frumoase. Treizeci de studente americane, venite să studieze la Reading în Anglia, au fost considerate de conducerea universității mult prea atrăgătoare, chiar primejdios de atrăgătoare, apreciere care a stat la baza hotărîrii de a proceda la tradiționala manifestare publică de primire a lor și deschidere a cursului în cel mai desăvîrșit secret, deși ea s-a bucurat și de participarea ambasadorului american la Londra.

De astă dată însă cuvîntul atrăgător n-a avut nici o legătură cu înfățișarea fetelor. Autoritățile universitare s-au temut că deschiderea publică a cursurilor ar fi «atras» atenția tinerilor englezi din Reading, în asemenea măsură încît s-ar fi declanșat o demonstrație împotriva războiului purtat de

S.U.A. în Vietnam și în favoarea unui acord corespunzător la tratativele de la Paris. Conducătorul facultății unde studiază tinerele americane a precizat: «Vicecancelarul universității Reading și profesorul Harry Pitt au considerat că este mai bine să nu se atragă atenția asupra deschiderii. Ei s-au pronunțat în favoarea difuzării știrii după ceremonie». «Ambasada americană», scrie *Daily Mirror*, nu a fost de acord cu punctul de vedere suprasensibil al autorităților universitare din Reading». Ceea ce înseamnă un protest deghizat. Autoritățile universitare l-au preferat pe acesta celui al tinerilor săi locuitori.

Iată doar un detaliu, un simplu și minuscul fapt divers, care arată cît de umbrat poate deveni chipul Americii — chiar și atunci cînd ia înfățișarea unor prea frumoase tinere — de ori-bilul război purtat în Vietnam.

Nicolae LUPU

«Marșul demnității» — demonstrație antirasistă organizată pe străzile Londrei de «Alianța populației de culoare» din Anglia.

SPRE LICHIDAREA MOSTENIRII COLONIALE

Peste 250 de delegați din 57 de țări, precum și reprezentanți ai mai multor organizații internaționale s-au întrunit la Cairo între 25 și 28 ianuarie pentru a lua parte la cea de-a doua Conferință internațională de solidaritate cu popoarele arabe. Ziua de 25 ianuarie a fost instituită ca Zi internațională a solidarității cu popoarele arabe cu ocazia Conferinței internaționale ținute la Delhi în noiembrie 1967. Printre punctele aflate pe ordinea de zi a conferinței de la Cairo s-au aflat lupta împotriva imperialismului și neocolonialismului dusă de popoarele arabe, precum și situația din Orientul Mijlociu.

Într-un răstimp scurt țările arabe, printre care R.A.U., Siria, Algeria, s-au angajat ferm pe calea lichidării moștenirii coloniale, au pus în aplicare un program susținut de dezvoltare a economiei lor naționale. Construirea barajului de la Asuan — important obiectiv economic al R.A.U. — descoperirea și valorificarea unor noi și însemnate zăcăminte de țife și gaze naturale, precum și lupta încununată de succes pentru lichidarea analphabetismului, dezvoltarea învățămîntului constituie tot atâtea realizări remarcabile ale țărilor arabe. Puținele teritorii arabe aflate încă sub dominația colonială luptă pentru cucerirea independenței naționale.

În această ordine de idei, conferința la Cairo a constituit un important și jîn pentru mișcările de eliberare din giunea Golfului Persic.

A trecut mai bine de un an și jumătate de cînd a avut loc conflictul armat în Israel și țările arabe. Încă din prima zi a războiului, țara noastră s-a pronunțat împotriva ostilităților, avînd convingerea că acestea nu ar folosi nici unuia din aceste state, ci numai acelor cercuri imperialiste interesate în dezlănțuirea acestui conflict armat. Din păcate, nici astăzi nu au fost înlăturate urmările conflictului militar, ele constituind un factor ce persistă permanent în pericolul păcii din Orientul Apropiat și în lume. În abordarea problemei este necesar să se ia în considerare interesele tuturor părților și să fie reglementat pe cale pașnică orice litigiu.

Ziua de solidaritate cu popoarele arabe marchează un eveniment important pe agenda vieții politice internaționale ea este o expresie a eforturilor care depun în momentul de față pentru de-ființarea moștenirii coloniale, pentru pace și progres social într-o regiune vită-gită multe secole de-a rîndul.

Gh. MAR

„INFRACTIUNI“ COMUNITARE

O clădire modernă, impozantă, din sticlă și aluminiu, situată în centrul financiar al capitalei belgiene. La prima privire ai fi îndemnat să crezi că găzduiește sediul unei mari societăți. Dar, deși în strînsă legătură cu activitatea financiară, preocuparea celor ce ocupă respectivul «building» din City-ul bruxelles este de natură juridică. De 10 ani ființează aici Curtea de justiție a Comunității Economice Europene, formată dintr-un președinte și șase magistrați — reprezentanți ai tuturor țărilor membre ale Pieței comune — care veghează la respectarea hotărîrilor adoptate de organisme comunitare. Respectiv. la «aducerea la ordine» a celor care, ținînd cont în primul rînd de interesele companiilor și țărilor pe care le reprezintă, țin mai puțin seama de interesele comunitare. Iar nu-

mărul celor ce consideră multe dintre hotărîrile organismelor «supranaționale» contradicție cu interesele societăților, implicit ale țărilor lor, nu este cîtuși de puțin redus. Dovadă stă bilanțul prilejuit prezis din respectivele țări membre ale CEE în recenta aniversare a primului deceniu de existență a acestui for juridic al Pieței comune: peste 600 litigii aduse spre judecarea în fața sa. Dar iată că, abia întocmit acest bilanț, de altfel îndeajuns de edificator, supra antantei prea puțin cordiale din Piața comună, un nou dosar a fost înaintat Curții CEE din Bruxelles. Comisia Pieței comune — forul conducător al celor șase țări vest-europene «integrate» — este nu multumită de atitudinea Franței, care, sfidînd «recomandările» și chiar «ultimatumul» său, a hotărît să continue a acord

balansoarul britanic

de Silviu BRUCAN

Perioada de ajustare de la vastul imperiu mondial la statutul de putere nevoită a-și întoarce capul spre propriile ei granițe și probleme continuă să-și pună amprente asupra politicii britanice. Observatorii care operează la suprafața lucrurilor și judecă după vitrinele luxoase de pe Regent Street, hainele bine croite (merit al croitorilor mai curînd decît al economiei), îmbulzeala consumatorilor în magazine și numărul sporit de automobile Jaguar pe șosele se întrebă de ce se folosește atît de des în presă cuvîntul «criză» și dacă nu cumva este vorba de o obsesie. Profituri înfloritoare, productivitate crescîndă, nivel înalt de consum și totodată lipsă de încredere în liră — iată cum caracterizează situația la începutul lui 1969 corespondentul lui «New York Times» la Londra. Într-adevăr, 1968 a confirmat o dată mai mult că profiturile marilor corporații nu sînt jenate de guvernarea laburistă, ba chiar reușesc să sporească cu 12% în timp ce salariile muncitorilor sînt «înghețate», performanță pe care cu greu ar putea-o realiza conservatorii. Chiar și exporturile au crescut cu 12% — și totuși respectabila revistă «Economist» vorbește de 1968 ca de «un an dezamăgitor», deoarece deficitul aproape cronic al balanței de plăți stăruie cu încăpăținare la 1 miliard de dolari. Toată vina deficitului este aruncată asupra consumului crescut. Adevărul este că dispariția miliardelor de lire care se scurgeau din colonii spre metropolă a creat un gol care pune la ordinea zilei o nouă redistribuire a venitului național. Înalta rată a profitului corporațiilor demonstrează că reajustarea se face în special pe seama zecilor de milioane de salariați.

lar noua «Carte albă» sindicală propusă de guvern tinde să răpească clasei muncitoare britanice și armele principale de luptă pentru respingerea politicii de aruncare a greutăților pe spinarea ei. Bineînțeles, noul document a fost prezentat de autorul său, Barbara Castle, ministrul pentru problemele productivității și muncii, ca fiind în favoarea sindicatelor, așa cum șade bine unui guvern

laburist. Dînd însă ambalajul poleit la o parte și privind cu atenție ceea ce este înăuntru, conducătorii sindicali au descoperit o serie de prevederi pe care le-au respins în mod categoric. Principala inovație este de inspirație americană (vezi legea Taft-Hartley) și prevede dreptul ministerului de a ordona o așa-numită «pauză conciliatorie» pe o durată de 28 de zile înainte de a se declara o grevă și totodată necesitatea ca o grevă să fie mai întîi aprobată de membrii sindicatului prin vot. Aceasta înseamnă nici mai mult nici mai puțin decît uciderea în fașă a unei greve, lipsind-o de avantajele ei tactice, de promptitudine și combativitate. Pauza numită «de răcorire» ar transforma acțiunea grevistă într-un șir nesfîrșit de discuții și tergiversări care ar da patronatului răgazul pentru a organiza zădărnicierea grevei, lucru pe care muncitorii englezi l-au înțeles lesne și l-au denunțat în opoziția lor față de noua «Carte albă» sindicală.

Documentul conține desigur și o serie de prevederi pozitive în favoarea mișcării sindicale menite a face ca pilula amară să fie înghițită mai ușor, dar stratagema este prea străvezie.

Față de reacția energică a unor sindicate puternice, Barbara Castle a început să argumenteze că refuzul sindicatelor de a accepta o asemenea legislație ar spori șansele conservatorilor de a cîștiga alegerile din 1970, aducînd la putere un guvern — cum scrie «Le Monde» — «încă și mai puțin favorabil mișcării sindicale». După cît se vede, argumentul acceptării «răului cel mai mic», care a devenit o metodă standard în politică, nu a impresionat pe muncitorii britanici. Reprezentanții lor în conducerea sindicală și în parlament și-au manifestat clar opoziția.

Rămîne de văzut în ce măsură riscul de a pierde principalul lor sprijin electoral și material — sindicatele — va afecta poziția conducătorilor laburiști față de noul plan de «pace industrială».

portatorilor francezi și după începerea în 1969 un ajutor sub forma unei taxe de import preferențiale. Și astfel această măsură, apreciată de autoritățile de la Paris și servind întărirea economiei franceze — și devenită în ochii forurilor comunitare «infracțiune» la articolul 169 al Tratatului de la Roma — a fost adusă în fața juraților EE. Acțiune neașteptată de altfel căci, cum scria parizianul «Le Monde» — «se știe că aceste concepțe ce ea (Comisia—n.n.) va fi, cel puțin pentru moment, să se ajungă la o asemenea soluție nefiind de natură să amelioreze relațiile dintre Paris și forurile comunitare de la Bruxelles, care chiar înainte de sărbători păreau foarte încordate». Cu atît mai mult cu cît — cum scrie același ziar citat, cu vîdită ironie — «existența și învingerea la Bruxelles că o asemenea acere nu merită această onoare excesi-

vă». Și totuși se pare că respectiva Curte — imboldită de Comisie — nu intenționează să lase lucrurile să treneze. Ba chiar împotriva Franței a mai fost deschisă ulterior încă o acțiune — «infracțiune» constituind-o de această dată noul regim de sprijin acordat producătorilor francezi de pastă de hîrtie și care — se consideră la Bruxelles — contravine de asemenea dispozițiilor comunitare.

Așadar, precum se vede, magistrații puși să dezbate controversale iscate de conflictele dintre interesele naționale și cele «supranaționale» din cadrul comunității vest-europene nu duc lipsă de activitate. Prilejuind totodată comentatorilor — cu fiecare «dosar» luat în dezbateră — remarci tu privire la climatul ce domnește în Piața comună.

I. CIOARĂ

N.E.A.T.O., P.A.T.O. & Co

În zbuciumata lor existență, guvernarea în Coreea de Sud (tutelați moral și material de sprijinitorii lor de peste ocean) a fost constant preocupată de perpetuarea dominației, de găsirea unor «puncte de sprijin» pentru subredul lor regim. Într-adevăr, de-a lungul anilor, în cabinetele ministeriale de la Seul au fost îmbrășate cu ardoare diverse proiecte de alianțe și pacte militare, toate menite, în concepția inițiatorilor, să dea naștere unui trainic bastion de apărare a Occidentului în această regiune a lumii». Astfel s-au petrecut lucrurile în 1955, cînd a fost lansat proiectul Organizației Tratatului Asiei de nord-est (N.E.A.T.O.) — bloc în care urmau să facă parte Coreea de Sud (ca unul dintre pilonii principali), Vietnamul de Sud, Japonia, ciankaiștii și Filipinele. Acestea din urmă trebuiau să îndeplinească rolul de «verigă de legătură» al noului pact cu S.E.A.T.O. (Organizația Tratatului Asiei de sud-est). Dar

din cauza împotrivirii unor țări, proiectul a fost înmormîntat pentru moment. Pe același schelet au fost inițiate ulterior alte proiecte, avînd schimbate ba numărul țărilor participante, ba importanța strategică pe care o țară sau alta trebuia s-o dețină în cadrul pactului. Nici unul dintre aceste proiecte nu s-a dovedit însă viabil atîta timp cît au fost puse pe primul plan problemele militare. Și astfel în 1966 s-a recurs la o stratagemă. Nouă miniștri de externe — ai Japoniei, Vietnamului de Sud, Malaieziei, Thailande, Australiei, Filipinelor, Noii Zeelande, regimului ciankaișt și, bineînțeles, al Coreii de Sud — au fost convocați la Seul pentru înființarea «Consiliului de colaborare în Asia și Pacific» (A.S.P.A.C.). Scopul declarat al noii organizații: strîngerea legăturilor de cooperare economică și culturală în această zonă geografică. Chiar de la înființarea A.S.P.A.C., preocuparea marionetelor sud-coreene a fost îndreptată

spre transformarea organizației într-un bloc militar. O serie de țări, printre care Japonia de pildă, nu aveau însă în vedere o asemenea transformare. Și astfel s-a născut cea mai recentă descoperire în materie de pacte a Seulului, P.A.T.O. (Organizația Tratatului Pacific-Asia). Potrivit inițiatorilor, forțele armate unite ale țărilor care participă la agresiunea împotriva poporului vietnamez ar urma să se transforme în trupe permanente ale P.A.T.O. Organizarea blocului — menit,

după cum scrie «Figaro», să înlocuiască S.E.A.T.O., care se clatină — se va asemăna foarte mult cu cea a N.A.T.O. Deși nu s-au înregistrat încă reacții oficiale la această ultimă propunere a guvernanților de la Seul, nu este greu, pornind de la încercările precedente, să ne dăm seama ce soartă va avea el, mai ales acum cînd politica antiblocuri cîștigă tot mai mult teren în opinia publică internațională.

I. FILIP

BEZNAU — ATOMUL... LA DOMICILIU

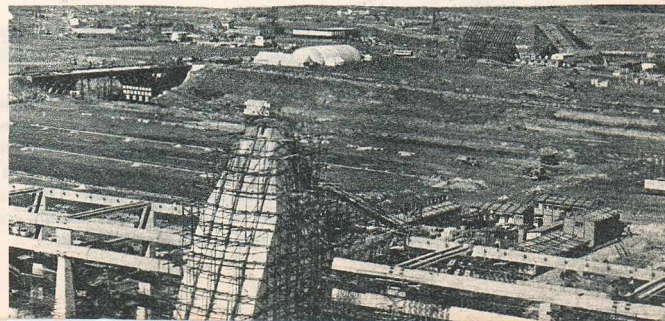
Aarul, îndeobște cunoscut dezlegătorilor de cuvinte încrucișate, a devenit acum un nume cu o largă circulație. Și aceasta datorită celor cîteva centrale nucleare ce se construiesc pe malurile sale și care vor furniza energie destinată uzului casnic al locuitorilor Elveției. Prima centrală atomică construită în acest scop este situată la Beznau-Bottingen, în cantonul Argovia, are o capacitate de 350 megawați și va putea furniza 2.45 miliarde de KW/h anual; respectiv, a zecea parte din totalul producției de energie electrică a Elveției.

«Materia primă» folosită pînă-n prezent pentru producerea de energie este apa — acest «cărbune alb» din Alpii elvețieni, săraci în alte resurse naturale — pe care harnicii elveți au știut s-o «stoarcă», așa putea spune..., pînă la ultima picătură. Se apreciază că, în 1970, cînd vor fi terminate cele 23 hidrocentrale electrice în

curs de construcție, producția de energie... din apă va atinge 30 de miliarde KW/h. Experții au fost cu toții de acord că acesta e plafonul maxim ce poate fi atins. De aci înainte însă necesitățile vor fi asigurate de energia atomică. După Beznau se va construi, tot aici, un al doilea reactor — Beznau II. În 1972, cele două centrale vor furniza împreună 700 megawați — aproape 5 miliarde de KW/h, sau a șasea parte din producția actuală de energie a Elveției. Aceasta va asigura necesitățile multiple de energie în casele elvețienilor. Căci în gospodăria modernă menajera este înconjurată de o multitudine de aparate electrice, de la camere refrigeratoare, mașini de spălat vase, rufe etc. pînă la mașina electrică de deschis cutii de conserve (de orice tip) și peria de dinți electrică (cu indicația: atenție, să nu fie înghițită).

Sanda CRISTIAN

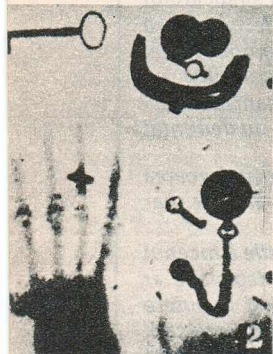
Deși
Expoziția universală
de la Osaka
(Japonia)
urmează
să se deschidă
în 1970,
pregătirile
sînt de pe
acum în toi.

ARHIVA-FOTO

„MISTERIOASELE RAZE X“

Ultima mare descoperire din secolul trecut — «misterioasele raze X care străbat toate corpurile, mergând în linie dreaptă, fără a putea fi deviate» — cum le-a caracterizat fizicianul Wilhelm Conrad Roentgen, «părintele» lor (foto 1), sau «Razele X, acest efluviu obscur electrodinamic» — cum le-au numit cercetătorii, care le-au folosit la «efluviografie», adică la fotografiere. Roentgen a făcut comunicarea asupra descoperirii sale la 23 ianuarie 1896, în cadrul unei ședințe a Societății de fizico-matematică din Würzburg. În aceeași zi s-a făcut și prima radiografie cunoscută în lume — mâna profesorului Albert von Koelliker. Și tot ziua de 23 ianuarie 1896 marchează și începutul celebrității savantului, care s-a bucurat de cele mai mari onoruri și de o mare popularitate mondială, descoperirea sa interesând pe fiecare om în parte, datorită diagnosticului și terapiei Roentgen introduse chiar din anul 1896.

La noi prima radiografie a fost realizată în martie 1896, în laboratorul de fizică al Școlii de poduri și șosele (foto 2).

Ion MUNTEANU

COMPUTER

- Rezervele iugoslave de bioxid de uraniu se ridică, după evaluări recente, la peste 100 000 de tone.

- Cel mai mare combinat metalurgic — Routaruuki, din Finlanda — produce anual 650 000 tone de fontă și laminate.

- Volumul schimburilor de mărfuri sovieto-japoneze depășește 500 000 de dolari. 20 de firme nipone sînt reprezentate la Moscova prin 7 agenții. Recent, întreprinderea Kawakami și-a deschis și ea o reprezentanță permanentă în capitala U.R.S.S.

- Comenzi pentru universitățile americane, făcute de Pentagon. Este vorba de studii cu caracter militar pentru care Institutul tehnologic din Massachusetts va primi aproape 120 000 000 dolari, iar Universitatea John Hopkins — 57 600 000 dolari.

- Teritoriul Ifni, care a fost retrocedat recent de către Spania statului marocan, numără 50 000 de locuitori.

- În cei peste 60 de ani (1907-1968) de existență, uzinele de automobile «Pontiac» au produs peste 13 000 000 de mașini. Prima limuzină purta numele «Oakland».

- Unicef — fondul O.N.U. pentru copii — confirmă, într-un raport, că în cursul anului 1968 în Nigeria au murit de foame aproape 2 000 000 de copii și adulți.

- Șantierele navale poloneze au construit și lansat la apă în cursul ultimului an peste 60 de vase cu un deplasament total de 477 000 tone. Majoritatea (41) sînt destinate exportului.

- Producția de petrol a Republicii Arabe Unite se va ridica anul acesta pînă la 350 000 de barili zilnic.

- Șomajul în R.F.G. lovește mai ales în muncitorii mai vîrstnici. Potrivit unui sondaj, 2 din 3 șomeri au vîrsta peste 45 de ani.

- Mărirea «salarului» regal în Suedia; începînd din luna ianuarie, regele Olav al V-lea va primi o indemnizație anuală cu aproape 20% mai mare decît înainte.

PEKIN

UZINA RENĂSCUTĂ

Corespondență specială de la
Ion GĂLĂȚEANU

Am vizitat recent, în regiunea Pekinului, uzina «7 Februarie». De unde acest nume? Înființată în anul 1901 de capitaliști francezi și belgieni, fabrica de atunci era destinată reparării materialului rulant de pe principalele linii de cale ferată și în special de pe ruta Pekin—Uhan. Regimul impus de capitaliști a determinat rezistența muncitorilor, istoria fabricii fiind punctată de acțiunile de luptă pentru apărarea drepturilor frustrate. Cea mai importantă dintre acestea a fost greva începută la 7 februarie 1923, la chemarea sindicatelor feroviare pe țară, și cînd, timp de cîteva zile, transporturile au fost paralizate pe linia Pekin—Uhan.

Către sfîrșitul anului 1948, cu un an înainte de eliberarea Chinei, regiunea în care este situată uzina a fost teatrul unor lupte crîncene. Prin acțiunile lor eroice, muncitorii și țărani au reușit să elibereze fabrica și zona respectivă înaintea Pekinului. Fabrica dispunea pe atunci doar de mașinile cu randament slab și puține la număr: se puteau repara și revizui lunar doar 4 locomotive și 20 de vagoane.

După eliberare producția a cunoscut o dezvoltare rapidă. Numărul muncitorilor a crescut la 7 000 față de 2 000, iar suprafața instalată a ajuns la 240 000 mp. Mașinile-unelte (de cîteva ori mai multe față de cele din trecut) sînt produse în cea mai mare parte în China. În fiecare lună se repară sau se revizuiesc zeci de locomotive și 250 de vagoane de diferite mărimi. Cei mai înalți indici ai planului lunar de reparații și revizii au fost atinși în ultima parte a anului recent încheiat.

Paralel cu dezvoltarea uzinei «7 Februarie» crește și nivelul de trai al muncitorilor. «Condițiile de viață ale muncitorilor din uzină — mi-au spus membri ai conducerii acestui obiectiv industrial — s-au îmbunătățit considerabil. Pe vremea cînd uzina era concesionată francezilor, muncitorii primeau doar 7 yuani pe lună, iar directorul străin 400, adică de 57 de ori mai mult. Sub dominația japoneză, muncitorul chinez primea un salariu care de-abia îi ajungea să se întrețină pe el, dar nu și pe membrii familiei sale, iar în timpul gomindaniștilor, cu banii primiți pe o lună de muncă se puteau cumpăra doar 19 kilograme de făină. În prezent, un muncitor calificat primește în medie 70 de yuani, cu care și poate întreține familia. Peste 70% din personalul uzinei locuiește în apartamente (cu o suprafață totală de peste 80 000 mp) construite în anii de după eliberare. Ei se bucură de asemenea și de alte înfăptuiri social-edilitare».

CRONICA DE TREI SECADE

ce vrem cu balamalele?

Cu sublima noastră artă de a ne lăsa subjugăți de neesențial, cu tragicomica noastră tenacitate de a ne bate capul cu perfecționarea nimicului, iată-ne în situația de a citi că de Anul nou un magazin de la Paris — numit enigmatic «Terason Mo» — lansează într-o capsulă bombată o soluție care reduce la tăcere broaștele și balamalele ușilor. «Se obține o tăcere absolută» — precizează reclama. Ura, ura, ura — dar de ce «ura»? Mă gîndesc mai bine și ca de obicei elanul mă părăsește. Cum va arăta casa mea dacă, învîrtind cheia în broască, n-o să mai aud nici un zgomot? Ce haz va mai avea podul nostru dacă deschizîndu-i ușa, ea nu va mai scîrțîi macabru? Și dacă vor apărea rezizori englezi, care vor unge și ei ușile din filmele lor? Ce plăcere să mai ai la un

ALGER

MUZICA ANDALUZĂ

Corespondență specială de la
C. BENGA

Timp de aproape o lună Algerul a fost teatrul uneia dintre cele mai grandioase manifestări muzicale organizate anual în acest oraș: cel de-al doilea Festival de muzică clasică andaluză, la care au luat parte formații profesionale și de amatori dintre cele mai cunoscute din țară. Au participat, de asemenea, cîteva trupe din Libia, Tunisia, Maroc, Republica Arabă Unită, Liban, Turcia și Spania. Ca și anul trecut, Festivalul de muzică andaluză rămîne, înainte de toate, o întîlnire cu un patrimoniu artistic, confruntare între trei școli reprezentative ale muzicii clasice algeriene.

Implantată în Africa de nord de către andaluzi, între secolele 13 și 17, această muzică constituie un adevărat vestigiu viu al unei cunoscute civilizații care a găsit refugiu în orașe ca Nedorma, Tlemcen, Alger, Constantine, Blida, Bedjaia, Annaba, transformate apoi în adevărate conținere pentru conservarea ei.

Pînă în zilele noastre muzica andaluză a fost transmisă din generație în generație pe cale orală.

În ciuda vicisitudinilor istoriei, esența profundă a muzicii andaluze a fost miraculos păstrată; nu s-a alterat, ci mai degrabă s-a diversificat, s-a îmbogățit. Astfel, în jurul Mediteranei musulmane întîlnim, pe lîngă repertoriile naționale clasice, bucăți muzicale atît algeriene, libiene, marocane, cît și tunisiene ș.a.

Ocupînd în mijlocul lumii magrebiene o poziție privilegiată, Algeria a avut șansa suplimentară de a proceda cu vecinii săi de la est și vest la schimburi permanente și fecunde, care au contribuit și mai mult la diversificarea repertoriului propriu.

Al doilea Festival de muzică andaluză, ca de altfel și primul, a scos la iveală noi talente, a reînnoit melodii și a fost, totodată, un bun prilej pentru inventarierea și mai ales conservarea artei muzicale andaluze — problemă ce a constituit multă vreme un permanent subiect de discuție în legătură cu retranscrierea acestei muzici. Ideea a fost combătută cu înverșunare de «intransigenți», care susțin că solfegiul depersonalizează muzica andaluză.

Tehnica însă și-a spus și de data aceasta cuvîntul: problema conservării este rezolvată prin nenumărate înregistrări de mare valoare, realizate cu prilejul festivalurilor, înregistrări ce vor conserva intact acest remarcabil patrimoniu.

leșită din impasul procedural, Conferința cvadripartită de la Hanoi în problema Vietnamului a intrat în cea de-a doua etapă a bătăliei. Membri ai delegațiilor Republicii Democrate Vietnam (foto 1) și Frontului Național Eliberare din Vietnam (foto 2) răspundînd întrebărilor ziariștilor.

film polișt sau la unul de groază dacă pe unde trece detectivul nu mai auzi crîrîr-ul acela prelung și voluptos? Fără scîrțîitul ușilor, o să adăugăm un plictis nou la lumea noastră. Și pe urmă — la dracu'! Broaștele ușilor emit sunetul cel mai neplăcut pe glob? Balamalele scîrțîie cel mai urît? Ele ne stăteau pe cap? Alte obiecte, cu totul alte obiecte, ar trebui reduse la tăcere absolută.

noi, copiii bosumflați...

Mă mir cit de puțin se vorbește despre raportul în trei volume și 1 485 de pagini redactat de un grup științific de la Universitatea din Colorado, la cererea Ministerului de aviație american. Savații aceia au conchis categoric — la capătul a doi ani de studiu — că toată nebunia cu farfuriile zburătoare e în întregime antic științifică. Toate farfuriile acelea nu vin de pe masa sau din laboratoarele altor ființe gînditoare, răcitate prin cosmos, pe alte planete. Cel puțin 90% din cele 12 097 de obiecte luminoase semnalate din 1947 pînă azi sînt avioane, sateliți, baloane-sondă,

reflexe ale farurilor pe nori coborîtoare foarte jos, fenomene de ionizare aerului prin fascicule radar și a povești frumoase. Nu vîd de ce i-aș crede pe acești domni serioși ca își mai permit să denunțe și presiuni efectuate asupra lor de organizații pseudostiințifice speriate că aceas demitizare le-ar reduce numărul adherenți și cotizații. Poate că se taie acit de îndrîjit fiindcă sîntem ca bosumflați de pierderea unei lopăți în nisip. S-a constatat de mult că miturile de orice fel sînt — pentru adulții transfigurarea jucăriilor din țarc în care ne mișcam de-a bușilea. E însă mă bucur. De mult cred în tango «Ca tine nu e nimeni». De mult zău și eu «Ca mine, omul, nu e nimeni». Numai noi, cei de pe Terra, știm ce e aceea o farfurie, un zbor, o altă planetă o rachetă, o Biafră, un măcel, un fo o haină, un Auschwitz, un vis, o viață. Nimeni nu-i ca noi, nimeni nu e tai sîntem mari și formidabili. Să fii sănătos!

Radu COSAȘI

carte

● Victor Tulbure și-a adunat selectiv în volumul **Viara roșie** creația sa lirică din anii 1942-1967. Un bun prilej pentru lector de a citi sau recita o poezie de limpeză frumusețe, și pentru critică (sperăm) de a discuta cu toată atenția cuvenită producția unui, nu numai fecund, dar și autentic poet (Editura pentru literatură).

● O dezbatere vie, interesantă asupra fenomenului teatral contemporan ne oferă Valentin Silvestru în cartea sa recent apărută: **Prezența teatrului**. Și de astă dată ne reține atenția aplicarea strictă la obiect a considerațiilor sale critice care, deși riguroase, nu sînt lipsite de suplețe (Editura Meridiane).

● Orașul lui Bucur e prins de aparatul fotografic al lui George Șerban între copertele unui elegant volum, **Hoinărind prin București**, în felurite ipostaze: șantier de muncă, loc de reverie, simbol al timpurilor noi, așezămînt de veche cetate, cotidian și poetic... Imaginile sînt însoțite cu semnificație și violențe de Romulus Vulpescu (Editura Meridiane).

● Datorită modalității autorului de a-și concepe cartea (la baza căreia stă o amplă anchetă printre participanți), **Bătălia Angliei** de Marcel Jullian nu e o recădere istorică, ci un document însușit de suflarea caldă a vieții asupra unui înclăștat moment din istoria celui de-al doilea război mondial (Editura politică).

● Cercetătoarea filozofică Clara Dan a dat de curînd la iveală **Neorationalismul**, carte apărută la Editura științifică.

● O carte binevenită prin informațiile conținute **G.B. Shaw în România** (Editura Meridiane).

● Rod al celor 10 faimoase plimbări, cartea lui Jean Jacques Rousseau **Visările unui hoinar singuratic** a apărut în traducerea lui Mihai Sora la Editura pentru literatură universală. Prefață, Vera Călin.

● La Editura politică vor apărea, în acest an, cinci dicționare, ale căror titluri indică acuta lor necesitate: **Mic dicționar filozofic**, **Mic dicționar de etică pentru tineret**, **Dicționar de economie politică**, **Dicționar politic și Dicționar de estetică generală**.

● Sumarul ultimului număr (12) al revistei **Secolul 20** e deschis de trei articole dedicate semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România, articole semnate de Mircea Constantinescu, Virgil Cîndea, Vasile Netea. Ne suscită, de asemenea, interesul studiul bogat în informație și de pertinente observații al lui Paricle Martinescu: «Literatura memorialistică în secolul XX». Max Demeter Payfuss transpune în germană câteva poeme de Bacovia. Maria Banuș ne evocă pe André Frénaud, peregrinul, din a cărui poezică sînt traduse câteva poeme. Despre «Maria Kovki și futurismul» ne vorbește Mihai Novicov. Paginile revistei ne mai pun la îndemînă numeroase schițe și nuvele semnate de autori reprezentativi.

cinema

● **Un om pentru eternitate**. Drama umanismului, apărut cu luciditate înversunată de Thomas Morus, devenit eroul unui nobil film a cărui regie o semnează cineaștul englez Fred Zinnemann. În anul 1966, «Un om pentru eternitate» a dobîndit 6 premii Oscar. Marele actor Paul Scofield, cel pe care-l cunoaștem dintr-un «Rege Lear» greu de uitat, înscrie aici încă o creație coplesitoare. În alte roluri Orson Welles, Robert Shaw, Vanessa Redgrave, Suzanne York, Leo Mac Kern.

● **Nikolai Bauman**. Regizorul sovietic Semen Tumanov, cel care a realizat primul film liric «Dragostea lui Alioșan», face de data aceasta și dovada unor daruri epice. În distribuție: Igor Ledagorov, Efin Kopelian, Elina Bistrițkai, Irina Miroșnicenco, Igor Dmitriev.

● La sfîrșitul acestei săptămîni **Cinema-teca** a programat în reluare un film căruia merită să-i închinăm două ore de duminică: **Un condamnat la moarte a evadat**, al austriacului cineașt Robert Bresson.

● O inițiativă demnă de toată lauda: cinematograful de artă «Central» prezintă trei dintre creațiile lui Antonioni: **Strigătul**, **Aventura**, **Noaptea**. Da, acum ne mai dă mîna să discutăm despre acest strălucit cineașt.

Vanessa Redgrave

● Mari actori pe ecranele noastre: **Frank Sinatra**, **Trevor Howard** (Expresul colonelului von Ryan), **Anna Magnani** (Made in Italy), **Vlado Müller** (Acuzatul), **Lee Marvin**, **Burt Lancaster** (Profesiionistii), **Peter O'Toole**, **Richard Burton** (Becket), **Sophia Loren**, **Alec Guinness**, **Christopher Plummer** (Căderea Imperiului Roman).

● Editura Meridiane ne-a făcut un dar de preț: **Ce este cinematograful?**, o selecție dintr-o lucrare fundamentală a teoriei cinematografice datorată distinsului și rigurosului estetician francez André Bazin. Traducerea poartă semnătura aleasă a lui Ervin Voiculescu, un bun cunoscător și un mare iubitor de cinema.

● Tot în Editura Meridiane, colecția cinefilului, a apărut un studiu la obiect închinat unui cineașt pe nedrept uitat: **F.W. Murnau**, reprezentant deopotrivă al expresionismului și realismului german din anii 1920-30. Autor: criticul T. Caranfil.

● François Truffaut a anunțat că după ce va termina «Sirena de pe Mississippi» are de gînd să realizeze un film despre educația limbajului: **Copilăria sălbatică**.

disc

● A apărut pe un disc de format mare și surajate foarte lentă (16 ture) piesa lui Vasile Alexandri **Despot-Vodă**. Deși sigla casei de discuri, «Teatru pe disc», nu mai apare de cîva timp pe imprimările aparținînd genului respectiv, mai mult ca sigur că e vorba de un disc ce s-ar putea înscrie cu cinste în răposata serie. Document autentic al unor manifestări artistice teatrale românești, «Despot-Vodă» se bucură de participarea unor eminenți actoricești neobișnute, în frunte cu George Vraca, George Calboreanu, Marieta Anca, Nicu Dimitriu, Constantin Morțun, G. Ionescu-Gion. Regia aparține lui Constantin Moruzan, într-o înregistrare a Radiodifuziunii din 1963 (16 EXE-0360).

● Un adevărat festival al cîntelui românesc: **Muzică populară muntenescă și oltenescă** — un disc de format mare. Au participat la realizarea lui: Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii dirijată de George Vancu, Victor Predescu și Radu Voinescu și orchestrele conduse de Nicolae Băluță, Ionel Budișteanu, Gheorghe Zamfir, Nicu Stănescu, Zissu Georgescu. Din grupul solistilor fac parte: Nelu Orian, Maria Comescu, Ion Duca, Maria Ciobanu, Ion Dolănescu, Georgeta Anghel și Horatiu Frîncu (EPE-0382).

● Însoțită de trei dirijori în fruntea orchestrelor Radioteleviziunii și Electrecord (Jean Ionescu, Site Dinicu, Al. Imre), solista **Mihaela Mihai** interpretează două cîntece ale lui Alexandru Mândi: «Ți multumesc și «Acum» și două piese ale lui Ion Cristinoiu: «Întoarce-te la familia ta» și «N-ai vrea să crezi» (EDC-10035).

plastică

● Artă decorativă japoneză. Sala de expoziții a Ateneului găzduiește o interesantă expoziție de artă decorativă japoneză. Aproape

o sută de exponate obiecte din bambus, hirtie, ceramică, țesături, imprimeuri etc., dau o imagine concludentă a rafinamentului și măiestriei artiștilor niponi.

● **Sorin Ionescu** — pictură. Expoziția e dominată de flori și peisaje. Artistul, pictînd florile, a fost preocupat de posibilitățile armonice ale unor game, precum și de dezvoltarea unor spații dominate de mișcare, în care florile sînt supuse unor tensiuni metaforice. O experiență interesantă, impregnată de poezie. Artistul creează priveliști cu o atmosferă irizată, de vis («Iarnă la Sighișoara», «Popasuri albe» etc.), peisaje în care culorile se îndreaptă spre tonurile lor pure și adeseori strălucitoare (Galeriile de artă, bd. Bălcescu 23).

● **Vasile Brătulescu** — pictură. Părăsind narativul, pictorul s-a oprit asupra unor structuri geologice și acvatice. Ecranul pinzei e supus unor explozii cromatice, elaborate cu minuțiozitate, dar cu tehnici clasice ale picturii. Referirea la flora și profunzimile acvatice sau la straturile geologice e o facilitate de lectură pentru privitorul mai puțin receptiv la arta abstractă (Galeriile de artă, bd. Bălcescu 20).

● Portretist renumit, iconar și autor a numeroase picturi murale, **Pirvu Mutu Zugravu** (1657-1735) este unul dintre cei mai celebri artiști din istoria picturii muntenescii. De viața și prodigioasa sa activitate, dar mai ales de lucrările sale răspîndite prin cîteva biserici din Muntenia și mai cu seamă de frescele din biserica din Filipeștii de Pădure se ocupă studiul **Tendorei Voinescu**, bogat ilustrat, apărut în volum la Editura Meridiane.

muzică

● Filarmonica revine în fața publicului cu familiar cu un program bine gîndit și cu un dirijor valoros. Sub conducerea lui **Charles Dutoit** (Elveția), prima noastră formație simfonică prezintă tumultuoasă uvertură «Carnevalul român» de Hector Berlioz, Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Chopin, cu **Liliana Șerbescu** la instrumentul solist și Concertul pentru orchestră de **Béla Bartók** (1. II. sala Ateneu).

● Orchestra simfonică a RTV și-a compus programul concertului acestei săptămîni din două mari creații pianistice beethoveniene. Sub bagheta dirijorului **Iosif Conta** și cu concursul solistului **Radu Lupu** se vor executa Concertele pentru pian și orchestră nr. 4 în Sol major și nr. 5 în Mi bemol major, faimosul «Imperial» (6 februarie).

● După «creația lui Beethoven» o altă temă generoasă constituie obiectul următorului concert educativ: «Romantismul muzical» care va atrage, desigur, numeroși melomani în special tineri dornici de instruire. Conferențiară **Nina Turcu** (2. II. sala Ateneu).

● Estrada constănteană în turneu la București cu «Revelion în iulie». Într-un fel, la București spectacolul constăntean se află ca la el acasă judecîndu-se autorii lui: **Nicușor Constantinescu** și **George Voinescu**. Să nu-i nedreptățim însă pe constănteni: interpretarea, în frunte cu **Jean Constantin** și **Gelu Manolache**, le aparține (1 și 2 II, sala Savoy).

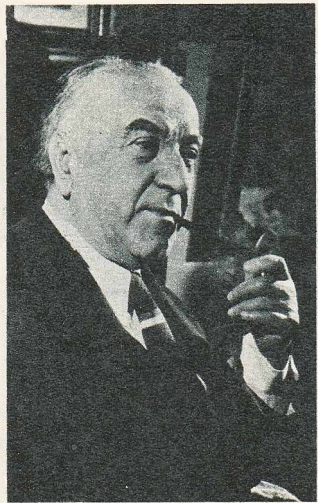
● **Magdalena Popa** și **Amatto Checulescu** vor reprezenta din nou peste hotare arta coregrafică românească. Cei doi apreciați balerini au plecat pentru 75 de zile în Franța unde vor apărea în spectacolele prezentate de «Ballet Théâtre Contemporain».

Magdalena Popa

teatru

● **Victor Eftimiu** a împlinit 80 de ani. Aniversarea îl află în plină eflorescență creatoare. De altfel, scriitorul a fost sărbătorit pe scenă. Secția română a Teatrului de Nord din Satu Mare — recent înființată — a jucat în premieră **Haiducii**.

Victor Eftimiu

● **Fedra** — capodopera teatrului clasic francez, pe scena Teatrului Nottara. Un spectacol discutabil ca stil și concepție (regia și scenografia **Mircea Mărosin**), amestec de desuțitudine și teatru al violenței. Inegal artistic, reprezentația cu **Gilda Marinescu**, drept protagonistă, remarcă prezența scenică a lui **Emil Hossu** și știința rostirii versului a lui **Gh. Buznea**. Amalgam de costume și decor.

● În plină iarnă, circul se... dezmoștește. În fine, o premieră: **Rapsodia acrobatică**. Numere mai vechi pentru spectatori mai noi. Actorul **Mihai Ciucă** își încearcă forțele și hazul în arenă.

● **Montserrat** — cunoscuta piesă a lui **Problés**, a reintrat în repertoriul teatrelor după mai mulți ani. Ea se joacă la Galați, în regia lui **Iannis Veakis** și decorurile **Elenei Veakis**. Spectacolul sobru, echilibrat, în ciuda unei distribuții inegal valorice. Mențiuni: **Leonard Calea**, **Gh. V. Gheorghe**.

● După Arad, piesa lui **Ion Băieșu** — **Iertarea** — a văzut lumina rampei la Birlad. Urmează: Teatrul Mic din București, în regia lui **Ion Cojar**.

● Istoria teatrului românesc în premieră: **Ion Anapoda** de **G.M. Zamfirescu**, la Teatrul de stat din Baia Mare.

televiziune

● Și în săptămîna ceare urmează, micul ecran afecțează o seamă din emisiunile sale activității eflorescențe cu care țara întreagă întîmpină alegerile de deputați de la 2 martie: «Tara se pregătește de alegeri» (3, 5 și 7 II ora 19.30); «Monografiile contemporane» (2 II ora 19.20 pr. I); «Din carnetul scriitorului» (4 II ora 19.30); «Din carnetul publicistului» (6 II ora 19.30 pr. I); «Din carnetul reporterului» (8 II ora 19.30 pr. I).

● Un plăcut eveniment sportiv — Campionatele europene de patinaj artistic de la **Garmisch Partenkirchen** — va fi reflectat bogat, conform tradiției: **Figuri libere bărbați** (5 II ora 21.30); **Figuri libere femei** (6 II ora 22.20 pr. I); **Dans** (7 II ora 21.00); **Figuri libere femei** (8 II ora 22.10 pr. I).

● În fine, vă mai atragem atenția asupra unor remarcabile emisiuni de teatru și cinema.

DUMINICĂ 2 FEBRUARIE. Pr. I. Ne pare rău, dar nu mai avem curajul să recomandăm cu aceeași căldură **Magazin duminical**; ultimele lui ediții au mers în vîdit descre-

cendo (17.00) ● **Filmul mexican** «Maria Candelaria» se remarcă atît prin interpretare — **Dolores del Rio** și **Pedro Armendariz** — cît și prin imaginea realizată de maestrul **Figueroa** (21.00) ● **Pr. II. Seară de operă** — «Norma» de **Bellini** — transmisie de la Opera din Timișoara (20.05).

LUNI 3 FEBRUARIE. **Steaua fără nume** — emisiune-concurs de muzică ușoară. Se cuvine să subliniem din nou seriozitatea cu care — în fine — este onorată o asemenea emisiune, menită să promoveze talente autentice într-un sector artistic cu atîtea carențe, cum este muzica ușoară (20.30) ● **Filmul** «Miraj» cu **Gregory Peck** l-am văzut, tot pe micul ecran, acum cîteva săptămîni; îl vom revedei din nou. **Filmul** e bun, nimic de zis. Totuși, nu s-a reprogramat prea curînd? (21.20).

MARȚI 4 FEBRUARIE. **Seara de teatru** ne oferă un spectacol pe care nu-l vom uita ușor: «**Petru Rareș**» de **Horia Lovinescu**. Amintim că printre interpreți îi aflăm pe **George Constantin**, **Dorin Varga**, **Eugenia Bădulescu** (20.15).

MERCURI 5 FEBRUARIE. **Telecinemateca** nu se lasă nici ea mai prejos și ne dăruiește o altă surpriză: capodopera cinematografică «**Romeo și Julietta**» cu **Norma Shearer** și **Leslie Howard** (20.00).

JOI 6 FEBRUARIE. Pr. I. Ultimul episod din «**Prescripția**» lui **Ștefan Berciu** la **Studioul Mic** (21.30) ● **Pr. II. Comedia** «**Jenia, Jenicka și Katiușă**» — un film realizat de studiourile sovietice (21.00).

VINERI 7 FEBRUARIE. **Contrapunct** este titlul unei emisiuni de informație și divertisment muzical piină de lăgăduieli. Cităm din sumarul ei bogat: «**Ciocîrlia**» în lume; **Medalion G. Stephănescu**; un teledub — **soprana Iulia Tôșer** din Cluj; **cîțiva laureați români ai unor concursuri muzicale internaționale** ș.a. (20.30).

SIMBĂTĂ 8 FEBRUARIE. Pr. I. Un concert de muzică populară cu **Aurelia Fătu-Răduțu**, **Ion Dolănescu**, **Gheorghe Zamfir** (19.40) ● **Pr. II. Recitalul de simbătă seara** — **soprana Elisabeta Neculce-Cariș** și pianista **Maria Cardaș** (20.50) ● **Nu uitați: «Sfîntul»** e pe programul I (21.20) și «**Forsythe Saga**» pe programul II (22.15).

Elisabeta Neculce-Cariș

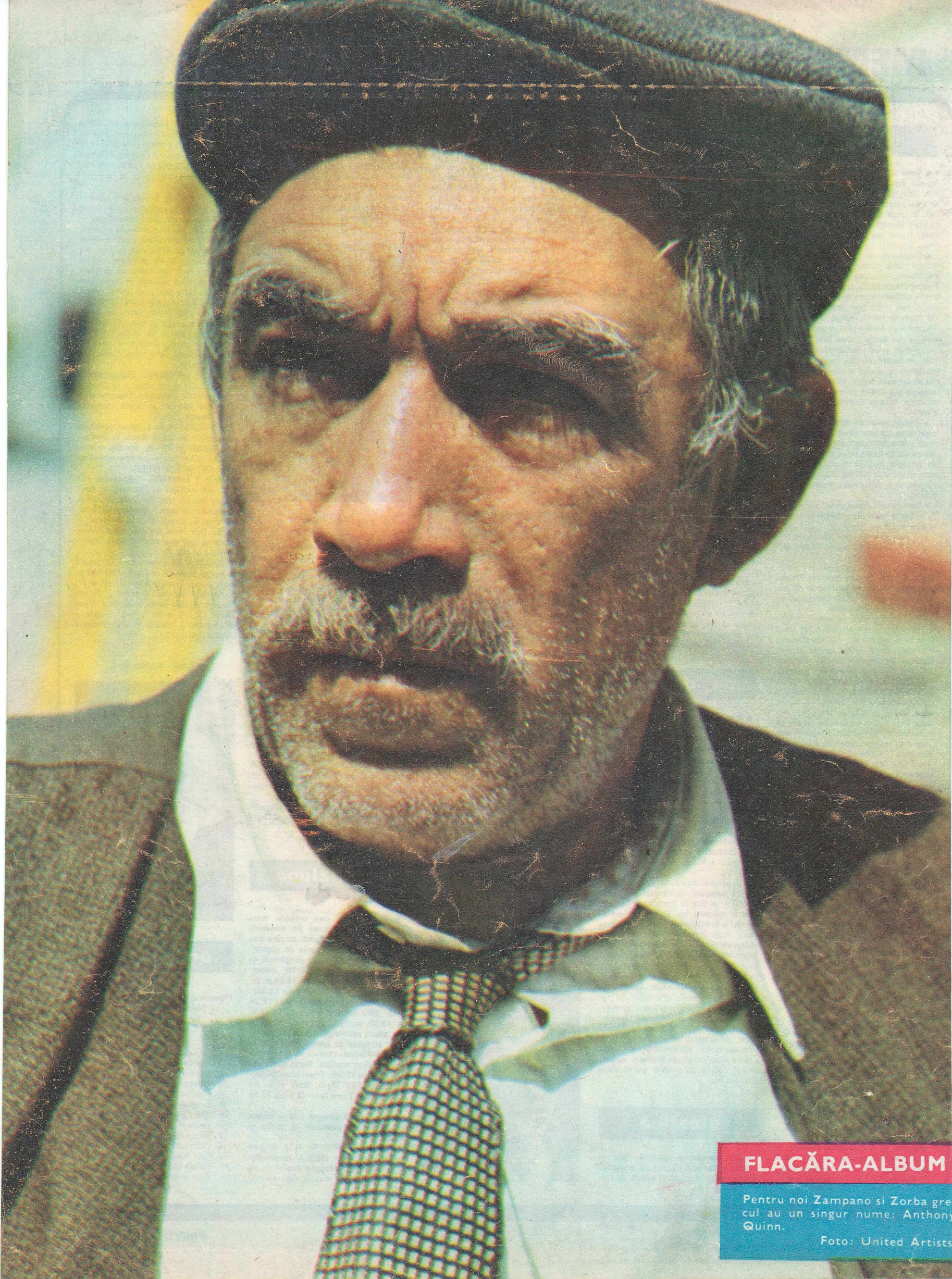

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** la **Concursul pronosport nr. 5** din 2 februarie 1969

I. Fiorentina-Roma	1
II. Inter-Lanerossi	1
III. Juventus-Atalanta	1
IV. Palermo-Cagliari	X
V. Pisa-Torino	X
VI. Sampdoria-Milan	2
VII. Varese-Bologna	1
VIII. Verona-Napoli	1
IX. Brescia-Genoa	1
X. Catania-Bari	X
XI. Lazio-Monza	X
XII. Perugia-Mantova	1
XIII. Reggina-Ternana	1

FLACĂRA-ALBUM

Pentru noi Zampano și Zorba grecul au un singur nume: Anthony Quinn.

Foto: United Artists